

LAPUA

TILINPÄÄTÖS 2025

LAPUAN KAUPUNKI

Sisällys

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	4
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.2 Kaupungin hallinto	6
1.3 Yleinen taloudellinen kehitys	9
1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	11
1.5 Kaupungin henkilöstö.....	22
1.6 Ympäristöasiat	23
1.7 Muut ei-taloudelliset asiat.....	24
1.8 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	24
1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	25
1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	27
1.11 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	29
2. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	33
2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	33
2.2 Toiminnan rahoitus	38
3. Rahoitusasema ja sen muutokset	40
4. Kokonaistulot ja -menot.....	43
5. Konsernin toiminta ja talous	44
5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen liittyvistä yhteisöistä	44
5.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta	45
5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	45
5.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	48
5.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	50
6. Tilikauden tuloksen käsittely.....	56
7. Talousarvion toteutuminen	57
7.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	57
7.1.1 Vaalit	58
7.1.2 Kaupunginvaltuusto	58
7.1.3 Tarkastuslautakunta	59
7.1.4 Kaupunginhallitus	60
7.1.5 Sivistyslautakunta.....	68
7.1.6 Hyvinvointilautakunta.....	85
7.1.7 Tekninen lautakunta	111
7.1.8 Ympäristölautakunta.....	129

7.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	135
7.3	Investointiosan toteutuminen.....	137
7.4	Rahoitusosan toteutuminen	138
7.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	139
8	Tilinpäätöslaskelmat.....	140
8.1	Tuloslaskelma.....	140
8.2	Rahoituslaskelma.....	141
8.3	Tase.....	142
8.4	Konsernitilinpäätös.....	143
8.4.1	Konsernituloslaskelma.....	143
8.4.2	Konsernirahoituslaskelma.....	144
8.4.3	Konsernitase	145
9	Liitetiedot	146
10	Tilinpäätöksen allekirjoitus	160

TASEKIRJA

TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Strategiamme eli onnen reseptimme keskeisiä tavoitteita ovat hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen.

Lapuan kaupunki osallistui 57:lle seutukaupungille toteutettuun vetovoimatutkimukseen vuoden 2025 aikana. Tutkimus tuotti tietoa kaupunkien tunnettuudesta, imagosta ja vetovoimasta. Spontaanin tunnettuuden osalta Lapua sijoittui seutukaupunkien parhaimpiin. Lapuan autettu tunnettuus ja imago ovat molemmat parempia kuin edellisessä vuonna 2022 toteutetussa tutkimuksessa. Lapuan sijoitus pehmeän ulkoisen vetovoimaindeksin osalta oli kahdeskymmenes, kun se aiemmassa tutkimuksessa oli kolmaskymmenesneljäs. Tutkimustuloksista parhaimpia tuloksia asukkaiden arvioissa saivat asuinympäristö, turvallisuus sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut. Tulokset tukevat hyvinvointia koskevaa strategista tavoitettamme.

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2025 alusta alkaen valtiolta kunnille. Lapua kuuluu Kymppin työllisyysalueeseen. Lapualla aloitti 1.1.2025 alkaen Kymppin toimipiste, jossa työskentelee 10 työllisyyspalveluiden osaavaa ammattilaista. Työttömyys oli koko vuoden 2025 korkeammalla kuin aiempina vuosina. Joulukuun 2025 lopussa työttömänä oli peräti 591 henkilöä, joka oli 9,3 % työvoimasta. Vuonna 2025 työllisyyspalveluiden kulut kasvoivat 1,7 miljoonaa euroa vuoteen 2024 verrattuna. Työttömien määrän lisääntyminen vaikutti myös kunnallisverotulojen heikompaan kehitykseen. Vuoden 2025 verotulot olivat 0,3 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2024.

Talouden tasapaino saavutettiin vuonna 2025 käyttötaloudessa, kun Lapuan kaupunki teki ylijäämää 0,27 miljoonaa euroa, vaikka talousarvio vuodelle 2025 oli 1,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talousarvioon verrattuna merkittävimmät syyt olivat toimintatuottojen ylittyminen 0,7 miljoonalla eurolla ja toimintakulujen alittuminen 1,6 miljoonalla eurolla. Vuoden 2025 lopussa Lapuan kaupungilla oli taseessa ylijäämiä lähes 27,6 miljoonaa euroa tilikauden päättyessä. Lapuan kaupungin toimenpideohjelman puitteissa toteutetaan talouden tasapainon ylläpitämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Lapuan kaupungin toteutuneet nettoinvestoinnit olivat 12,8 miljoonaa euroa. Lapuan kaupungin kokonaislainamäärä kasvoi vuoden 2025 aikana 3,5 miljoonalla eurolla. Lapuan kaupungin lainamäärä vuoden 2025 lopussa oli noin 67,8 miljoonaa euroa eli 4.871 euroa/asukas. Strategian tavoitteemme talouden tasapainosta toteutui käyttötalouden osalta.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lapuan kaupungin väkiluku oli vuoden 2025 lopussa 13 927. Alhaisesta syntyvyydestä (98) ja korkeasta kuolleisuudesta (156) johtuen luonnollinen väestönkasvu oli negatiivinen. Väkiluku aleni yhteensä 101 henkilöllä. Lapuan kaupungin veto- ja pitovoimaa tullaan vahvistamaan kehittämällä palveluita ja markkinointia.

Elinkeino-ohjelman mukaisesti kaupungin tehtävänä on luoda kilpailukykyiset olosuhteet yrittäjyyden ja elinkeinoelämän kehittymiselle ja yritysten kasvulle. Vuonna 2025 Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät palkitsivat alueen yrittäjäystävällisimmät kunnat ja Lapua sijoittui ki-sassa kolmanneksi.

Hyvinvointiraportti vuodelta 2025, henkilöstökertomus vuodelta 2025 ja kestävän kehityksen ohjelman seurantaraportti vuodelta 2025 esitellään kaupunginhallitukselle samanaikaisesti tasekirjan kanssa. Esiteltävistä raporteista muodostuu yhdessä kattava kokonaiskuva.

Konserni teki vuonna 2025 ylijäämää 0,27 miljoonaa euroa. Kaupunkikonserniin kuuluvilla tytäryhtiöillä, osakkuusyhteisöillä ja kuntayhtymillä on merkittävä vaikutus myös konsernin lainamäärään. Konsernin lainamäärä oli vuoden 2025 lopussa 102,4 miljoonaa euroa eli 7 351 euroa/asukas.

Kiitän erinomaisesta yhteistyöstä asukkaita, luottamushenkilöitä, henkilöstöä sekä yritysten ja yhteisöjen edustajia.

Satu Kankare
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto kokoontui vuoden aikana 7 kertaa. Valtuustossa on 35 jäsentä ja sen kokoonpano oli seuraava 31.5.2025 asti:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat:

Jätteenmäki Anneli, valtuuston puheenjohtaja, Kesk.

Vaahtoniemi Jussi, valtuuston 1. varapuheenjohtaja, Kok.

Laine Kari, valtuuston 2. varapuheenjohtaja, KD

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

Suomen keskusta (14)

Huttunen Jenni, Hella Pekka, Jätteenmäki Anneli, Jätteenmäki Ismo, Kaartinen Antti, Kivisaari Pekka, Latvala Rauno, Oja-Lipasti Sari, Ojanperä Jaakko, Peräaho Hanna, Rintala Esa, Saarela Hannu, Ulvinen Ilpo, Yli-Karhu Esko

Kansallinen Kokoomus (11)

Ikola Simo, Kattelus Juha, Kortesoja Hanna-Maria, Kuula Sami, Kylkisalo Samuli, Lahtinen Helena, Makkonen Marko, Pöntinen Kai, Rajala Lasse, Rinnankoski Matti, Vaahtoniemi Jussi

Suomen Kristillisdemokraatit (3)

Kuusisaari Matti, Laine Kari, Ylimäki Teija

Perussuomalaiset (5)

Kangasluoma Riitta, Keskikallio Markku, Kivistö Antti-Jussi, Raninen Mika 17.2.2025 asti, Martikkala Mikko 17.2.2025 alkaen, Toppari Marcus

Suomen Sosialidemokraatit (2)

Huhta Eila, Tuurinmäki Ari

Kaupunginvaltuusto 1.6.2025 alkaen:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat:

Jätteenmäki Anneli, valtuuston puheenjohtaja, Kesk.

Pöntinen Kai, valtuuston 1. varapuheenjohtaja, Kok.

Toppari Marcus, valtuuston 2. varapuheenjohtaja, PS

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

Suomen keskusta (14)

Hella Pekka, Häyhä Jesse, Jätteenmäki Anneli, Kallio Jorma, Kangas Matti, Latvala Rauno, Nikkari Arttu, Oja-Lipasti Sari, Peräaho Hanna, Rintala Esa, Saarela Hannu, Sahindal Ibrahim, Ulvinen Ilpo, Yli-Karhu Esko.

Kansallinen Kokoomus (12)

Ikola Simo, Kattelus Juha, Kuula Sami, Kylkisalo Samuli, Lahdensuo Janne, Lahtinen Helena, Maunumaa Ville, Seppälä Harri, Pöntinen Kai, Vaahtoniemi Jussi, Yli-Rantala Ville, Ämmälä Marko

Perussuomalaiset (3)

Kangasluoma Riitta, Martikkala Mikko, Toppari Marcus

Suomen Sosialidemokraatit (3)

Heikkinen Ritva-Leena, Kujanpää Tiina, Tuurinmäki Ari

Suomen Kristillisdemokraatit (2)

Laine Kari, Ylimäki Teija

Liike Nyt (1)

Kaunismäki Martti

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus on pitänyt 20 kokousta. Esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Satu Kankare.

Kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä ja sen kokoonpano on ollut seuraava 31.5.2025 asti:

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Pöntinen Kai, puheenjohtaja, Kok.

Kivisaari Pekka, 1. varapuheenjohtaja, Kesk.

Kangasluoma Riitta, 2. varapuheenjohtaja, PS

Kaupunginhallituksen jäsenet:

Suomen Keskusta (5)

Huttunen Jenni, Hella Pekka, Kivisaari Pekka, Oja-Lipasti Sari, Rintala Esa

Kansallinen Kokoomus (3)

Kortesoja Hanna-Maria, Lahtinen Helena, Pöntinen Kai

Perussuomalaiset (2)

Kangasluoma Riitta, Toppari Marcus

Suomen Sosialidemokraatit (1)

Heikkinen Ritva-Leena

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6.2025 alkaen:

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Seppälä Harri, puheenjohtaja, Kok.

Hella Pekka, 1. varapuheenjohtaja, Kesk.

Kangasluoma Riitta, 2. varapuheenjohtaja, PS

Kaupunginhallituksen jäsenet:

Suomen Keskusta (5)

Hella Pekka, Kangas Matti, Oja-Lipasti Sari, Peräaho Hanna, Saarela Hannu

---

Kansallinen Kokoomus (4)

Lahtinen Helena, Seppälä Harri, Vaahtoniemi Jussi, Ämmälä Marko

Perussuomalaiset (1)

Kangasluoma Riitta

Suomen Sosialidemokraatit (1)

Heikkinen Ritva-Leena

Lautakuntien kokoonpanot ja tilivelvolliset viranhaltijat on selvitetty asianomaisen lautakunnan kohdassa.

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous oli vuonna 2025 heikossa suhdannetilanteessa ja talouden toipuminen viivästyi. Bruttokansantuotteen kasvu jäi vaimeaksi, noin 0,2 prosenttiin, ja Suomi ajautui uudelleen taantumaan. Talouskasvua jarrutti erityisesti kotimaisen kysynnän heikkous, vaikka ulkoinen kysyntä ja tavaravienti kehittyivät odotettua paremmin. Talouden tuotannon taso jäi selvästi alle potentiaalisen tuotannon.

Kotitalouksien kulutus ei kasvanut vuonna 2025, vaikka reaalitytulot kohenivat lievästi. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalitytulo kasvoi noin 0,5 prosenttia, mutta kuluttajien luottamus pysyi heikkona. Työllisyystilanteen epävarmuus, sosiaalietuuksien leikkaukset ja kulutusveikkojen korotukset lisäsivät säästämistä. Inflaatio hidastui selvästi ja oli keskimäärin 0,4 prosenttia, mikä tuki ostovoimaa, mutta ei vielä kääntänyt kulutusta kasvuun.

Investointien kehitys kääntyi varovaiseen nousuun. Investoinnit kasvoivat vuonna 2025 noin 1,7 prosenttia edellisvuodesta. Kasvua tukivat erityisesti energiasiirtymään liittyvät hankkeet, puolustushankinnat sekä teollisuuden kone- ja laiteinvestoinnit. Asuntorakentaminen pysyi edelleen vaimeana, eikä rakentamisen elpyminen ollut vielä laaja-alaista.

Työmarkkinoilla tilanne heikkeni. Työllisten määrä supistui hieman (-0,3 %), ja työttömyysaste nousi 9,7 prosenttiin. Työttömyyden kasvu johtui osin työvoiman tarjonnan lisääntymisestä, mutta vaimea talouskasvu ei riittänyt luomaan uusia työpaikkoja. Työllisyyden odotetaan kääntyvän kasvuun vasta vuodesta 2026 alkaen.

Julkinen talous pysyi selvästi alijäämäisenä. Julkisyhteisöjen alijäämä oli vuonna 2025 noin 3,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Valtionhallinnon alijäämä oli noin 4,0 prosenttia BKT:stä, ja alijäämää kasvattivat erityisesti puolustushankinnat sekä korkomenot. Julkinen velka kasvoi nopeasti ja nousi noin 89 prosenttiin suhteessa BKT:hen, eikä velkasuhteen vakiintumista ole näköpiirissä lähivuosina.

Kokonaisuutena vuosi 2025 oli Suomen taloudessa heikko ja epävarmuuden sävyttämä. Talouskasvu oli hidasta, työllisyystilanne heikkeni ja julkinen talous pysyi rakenteellisesti alijäämäisenä. Talouden elpymisen ja julkisen talouden kestävyyskannalta keskeistä on kotimaisen kysynnän vahvistuminen, työllisyyden paraneminen sekä talouskasvun nopeutuminen tulevina vuosina. (VM:n taloudellinen katsaus, talvi 2025).

Muuttuja, %-muutos	2024	2025*	2026*
Bruttokansantuote (BKT)	0,4	0,2	1,1
Yksityinen kulutus	-0,4	0	1,4
Julkinen kulutus	1,7	-1,5	-0,5
Investoinnit	-5	1,7	6,7
Tavaroiden ja palvelujen vienti	1,8	2,4	1,3
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-0,8	2	3,6
Työllisten määrä	-1	-0,3	0,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,2	76,1
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,5
Inflaatio (KHI), %	1,6	0,4	1,2
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:stä	-4,4	-3,9	-4,5
Julkinen velka, % BKT:stä	82,4	89,1	91,6

* ennakkotieto/ennuste

Kuntien taloustilanne 2025

Kuntatalouden kokonaistilanne heikkeni vuonna 2025 edellisvuodesta odotetusti. Toiminnan ja investointien rahavirta painui noin 800 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, mikä osoittaa, ettei kuntien tulo-rahoitus riittänyt kattamaan käyttötaloutta ja korkeana pysynyttä investointitasoa. Heikentymisen taustalla olivat erityisesti työllisyystilanteen selvä heikkeneminen, TE-palvelu-uudistuksesta aiheutuneet lisäkustannukset sekä verorahoituksen vaimea kehitys.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 7,8 prosenttia eli noin miljardilla eurolla. Toimintakulut kasvoivat yli viisi prosenttia, ja kasvu johtui lähes kokonaan työllisyyden hoidon ja työttömyysturvan kuntaosuuden menojen lisääntymisestä. TE-palvelu-uudistus lisäsi kuntien kuluja arviolta noin miljardilla eurolla, eikä uudistus siirtynyt kunnille kustannusneutraalisti. Valtion rahoitus jäi riittämättömäksi ja kuntien omarahoitusosuudeksi arvioidaan yli 200 miljoonaa euroa. Muilla palvelualueilla, kuten opetuksessa sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, menot pysyivät pääosin ennallaan kuntien sopeutustoimien ansiosta.

Kuntien verotulot eivät kasvaneet vuonna 2025. Kunnallisverotulot laskivat lievästi ja yhteisöverotulot supistuivat selvästi heikon talouskehityksen vuoksi. Kiinteistöverot kasvoivat maltillisesti, mutta niiden lisäys ei riittänyt kompensoimaan muiden verolajien heikompaa kehitystä. Valtionosuudet kasvoivat kokonaisuutena, mutta kasvu selittyi pääosin tehtävä- ja rahoitusvastuiden siirroilla. Samanaikaisesti valtionosuuksiin kohdistui merkittäviä vähennyksiä, muun muassa sote-siirtolaskelman ja indeksijarrujen kautta, mikä heikensi kuntien rahoitusasemaa.

Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan noin 740 miljoonaa euroa. Tulos jakautui kuitenkin erittäin epätasaisesti: yli kolmannes Manner-Suomen kunnista oli alijäämäisiä ja näissä kunnissa asui noin 44 prosenttia väestöstä. Kertaluonteiset erät, erityisesti omaisuuden myynnit ja yhtiöittämiset, paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Yli 80 prosenttia koko kuntasektorin tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa. Ilman näitä eriä kuntien yhteenlaskettu tulos olisi jäänyt selvästi vaatimattomammaksi.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot tasoittuivat edelleen. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni suhteellisesti eniten ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita kuntia vahvemmat. Investointitaso pysyi korkeana ja painottui suuriin kaupunkeihin. Vuosikate ei riittänyt rahoittamaan investointeja, minkä vuoksi osa investoinneista katettiin velalla. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi noin 3,7 prosenttia ja nousi noin 21 miljardiin euroon.

Kokonaisuutena kunnat selvisivät vuodesta 2025 vielä kohtuullisesti ottaen huomioon heikentyneen työllisyystilanteen ja rahoituspaineeet. Talouden tasapaino perustui kuitenkin osin sopeutustoimiin ja kertaluonteisiin eriin. Kuntatalouden kestävyys kannalta keskeistä on työllisyyden vahvistuminen sekä valtion ja kuntien välisten rahoitusratkaisujen riittävyys tulevina vuosina. (Lähde: Kuntaliitto, Kuntien ja kuntayhtymien ennakkolliset tilinpäätösarvot 2025)

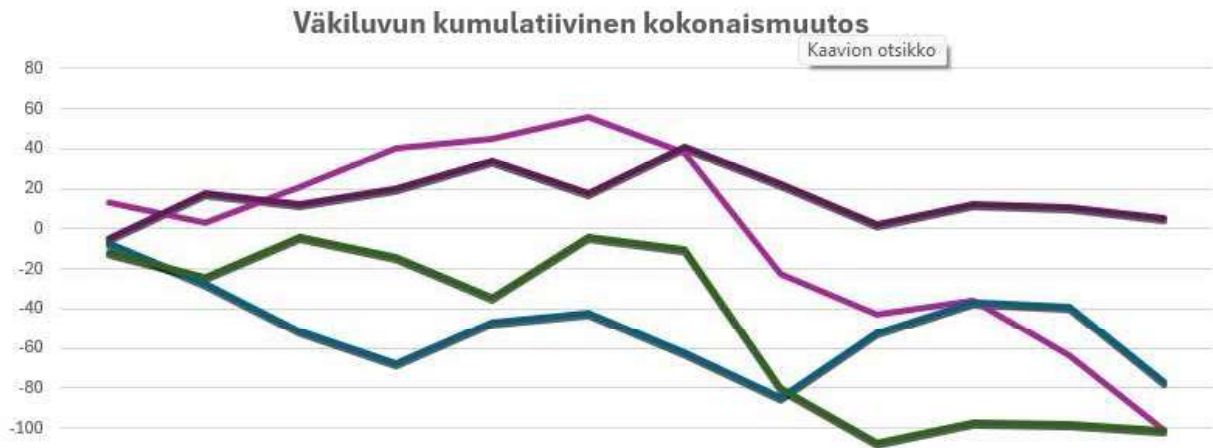
1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Väestökehitys

Vuoden 2025 lopussa asukkaita oli ennakkotiedon mukaan 13 927. Vuoteen 2024 verrattuna asukasluku väheni 101 henkilöllä, mikä johtuu luonnollisen väestönkasvun negatiivisuudesta. Nettomuuttotappio oli 43.

	Asukkaita 31.12.	muutos		Asukkaita 31.12.	muutos		Asukkaita 31.12.	muutos
2003	14 002	4	2011	14 530	102	2019	14 278	-149
2004	14 012	10	2012	14 650	120	2020	14 221	-57
2005	14 081	69	2013	14 692	42	2021	14 203	-18
2006	14 100	19	2014	14 733	41	2022	14 099	-104
2007	14 178	78	2015	14 609	-124	2023	14 024	-75
2008	14 234	56	2016	14 575	-34	2024	14 028	4
2009	14 326	92	2017	14 494	-81	2025	13 927	-101
2010	14 428	102	2018	14 427	-67			

* Tilastokeskuksen ennakkotieto

Työllisyys

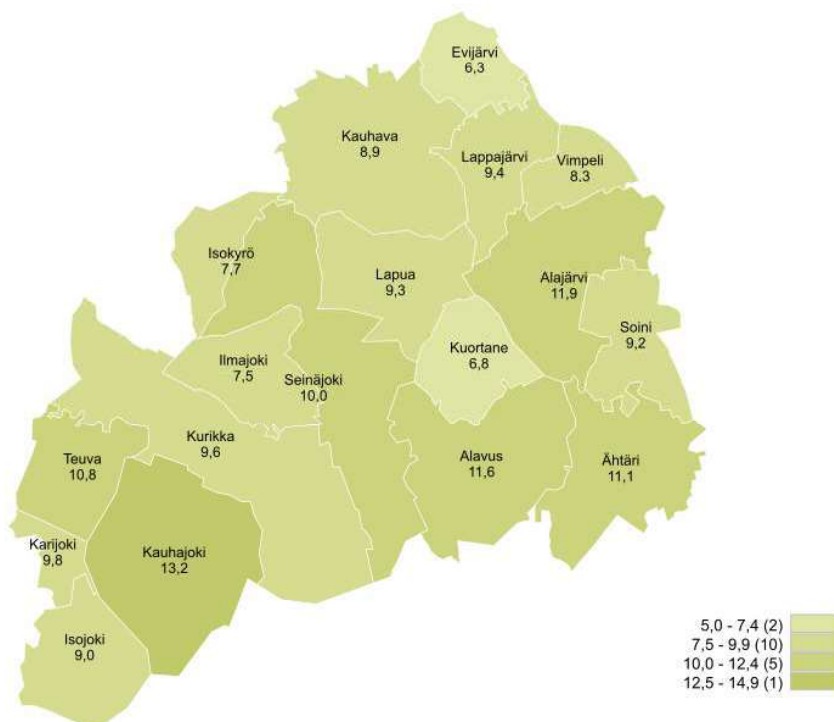
Etelä-Pohjanmaan alueella oli joulukuun lopussa 8481 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 821 työnhakijalla (10,7 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 9,3 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 1096 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 9,9 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,0 prosenttia.

Lomautettujen lukumäärä joulukuun lopussa oli 1108, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 282 henkilöä eli -20,3 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömiä oli kuukauden lopussa 2448 henkilöä, mikä oli 610 henkilöä (33,2 %) enemmän kuin vuosi sitten.

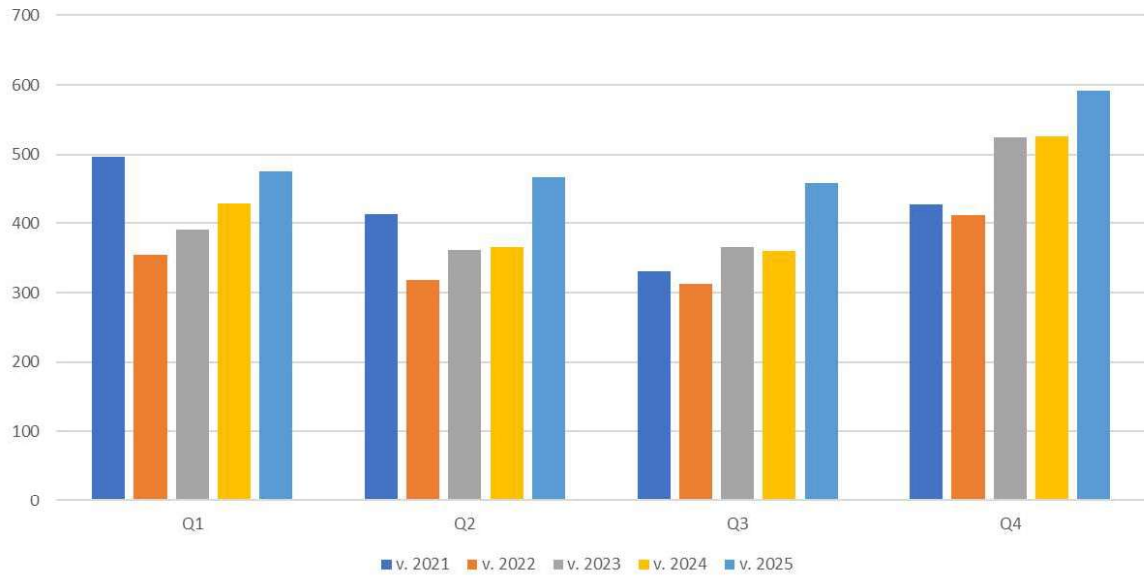
Lapua työttömien osuus oli joulukuun lopulla 9,3 % kun se edellisvuonna vastaavana aikana oli 8,3 %. Työttömiä työnhakijoita oli Lapualla joulukuun lopussa 591. Työttömistä työnhakijoista lomautettujen määrä oli 86.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

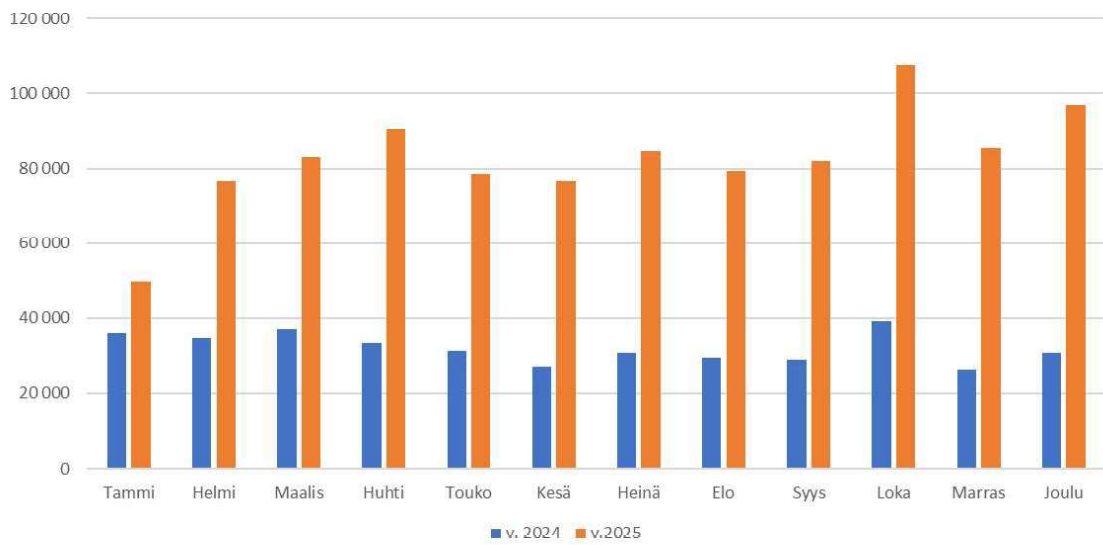

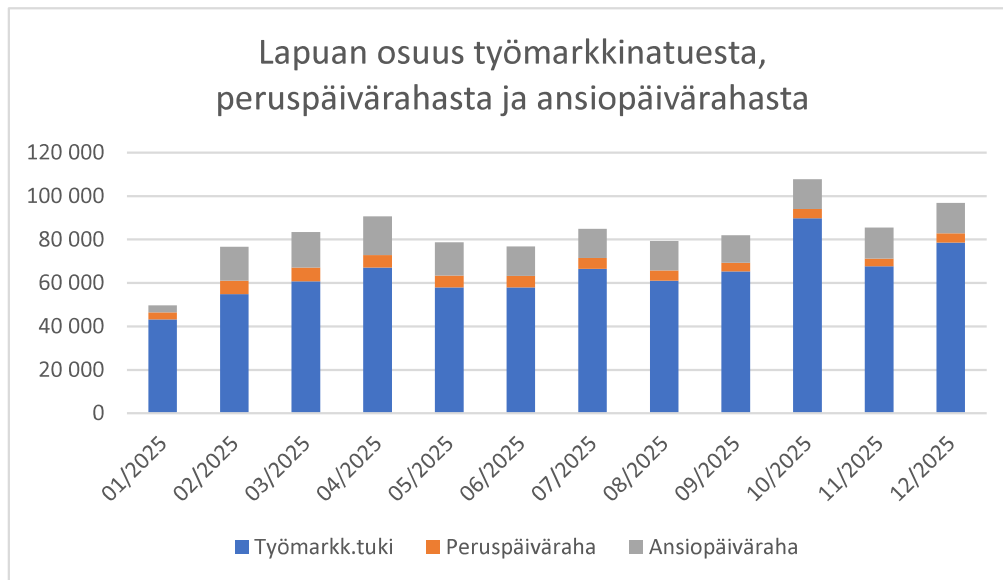
KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Lapuan työttömien määrä 2021-2025

Lapuan osuus työttömyystuesta v. 2024 ja v. 2025

Vuoden 2025 talouskehitys sekä muut olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Lapuan kaupungin tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,27 milj. euroa. Kyseessä on kuudes peräkkäinen ylijäämäinen tilikausi. Ylijäämäiset tilikaudet ovat vahvistaneet kaupungin taloudellista asemaa ja lisänneet puskuria tulevien vuosien epävarmuuksiin.

Toimintatuotot olivat 11,3 milj. euroa ja ne kasvoivat 0,3 milj. euroa eli noin 3,0 % vuoteen 2024 verrattuna. Toimintatuotot kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna euromääräisesti eniten myyntituottojen osalta (0,3 milj. euroa). Toimintatuottojen kasvattamismahdollisuudet ovat kuitenkin rajalliset.

Toimintakulut olivat 48,6 milj. euroa ja kasvoivat 0,9 milj. euroa eli 1,9 % edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulujen kehitykseen vaikutti merkittävästi vuonna 2025 voimaan tullut TE-uudistus, jonka arvioitu vaikutus oli noin 1,7 milj. euroa. Ilman TE-uudistuksen vaikutusta toimintakulut olisivat kokonaisuutena pienentyneet edellisvuoteen verrattuna, mikä kuvaa kaupungin oman toiminnan kulukehityksen pysyneen hyvin hallinnassa.

Työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitaa Kuntayhtymä Kymppi, johon kuuluvat Lapuan lisäksi Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. Työllisyyspalvelujen kokonaiskustannukset olivat noin 2,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 1,0 milj. euroon edellisvuoden 0,4 milj. eurosta.

Tiliryhmittäin tarkasteltuna henkilöstökulut olivat 30,4 milj. euroa ja kasvoivat noin 0,5 milj. euroa eli noin 1,7 %. Palvelujen ostot olivat 10,6 milj. euroa ja kasvoivat lievästi, noin 0,1 milj. euroa eli alle 1 %. TE-uudistuksen myötä osa kustannuksista kohdistui erityisesti palvelujen ostoihin Kuntayhtymä Kymppin kautta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -ryhmän kulut olivat 5,2 milj. euroa ja ne pienenivät noin 0,1 milj. euroa eli noin 2 %. Sen sijaan avustukset kasvoivat 1,9 milj. euroon, lisäystä noin 0,6 milj. euroa eli yli 45 %, mikä liittyy pääosin työllisyyteen ja työmarkkinatukeen kohdistuviin menoihin. Muut toimintakulut pienenivät noin 0,1 milj. euroa.

Tilikauden verotulot toteutuivat kokonaisuutena hieman talousarviota heikompina. Verotuloja kertyi yhteensä 30,9 milj. euroa, mikä alitti muutetun talousarvion noin 0,23 milj. eurolla (-0,7 %). Suurin poikkeama kohdistui kunnallisveroon, jonka tuotto jäi 0,36 milj. euroa arvioitua pienemmäksi. Sen sijaan kiinteistöveron sekä yhteisöveron jako-osuuden tuotot ylittivät talousarvion, osaltaan kompensoiden kunnallisveron alitusta.

Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot laskivat kokonaisuudessaan 0,28 milj. euroa (-0,9 %). Kunnallisveron tuotto pieneni 0,46 milj. euroa (-1,8 %). Kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,16 milj. euroa (+4,7 %) ja yhteisöveron tuotto 0,03 milj. euroa (+1,0 %). Kokonaisuutena verotulojen kehitys oli lievästi negatiivinen, mutta rakenne muuttui siten, että muiden verolajien kasvu osittain tasapainotti kunnallisveron heikompaa kertymää.

Verorahoitus kokonaisuutena (verotulot 30,9 milj. euroa ja valtionosuudet 14,6 milj. euroa) oli 45,5 milj. euroa, mikä oli 0,4 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024.

Vuonna 2025 valtionosuuksia kertyi 14,6 milj. euroa (2024: 13,9 milj. euroa). Valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 0,7 milj. euroa eli 4,8 %. Kasvuun vaikutti vuoden 2025 alussa voimaan tullut TE-uudistus, jonka laskennallinen lisäys Lapuan kaupungin valtionosuuksiin oli noin 1,6 milj. euroa. Valtionosuuksiin kohdistui kuitenkin samanaikaisesti vähennyksiä ja muita tarkistuksia, minkä vuoksi nettokasvu jäi 0,7 milj. euroon. Uudistuksen seurauksena

myös kaupungin menot kasvoivat työllisyyspalvelujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden siirtymässä kunnan vastuulle.

Vuonna 2025 lainojen korkokulut olivat 1,2 milj. euroa (2024: 1,4 milj. euroa). Korkokulut pienenevät noin 0,3 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Korkomenojen laskuun vaikutti markkinakorkojen tasaantuminen sekä kaupungin lainasalkun rakenne. Vuoden lopussa lainojen keskiporkko oli 1,9 %. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus tasaa korkomenojen vaihtelua. Korkokulujen voidaan kuitenkin olettaa kasvavan lähivuosina, kun investointien rahoittamiseksi joudutaan ottamaan uutta lainaa tilanteessa, jossa korkotasoa on vanhempia lainoja korkeammalla.

Vuonna 2025 vuosikate oli 7,6 milj. euroa (2024: 7,5 milj. euroa). Vuosikate parani vajaat 0,1 milj. euroa eli 0,8 % edellisvuodesta. Vuosikate kattoi poistot 103,7 prosenttisesti (2024: 109,3 %), joten tulorahoitus riitti edelleen kattamaan suunnitelman mukaiset poistot, vaikka liikkumavara kaventui hieman. Asukaskohtainen vuosikate oli 543 euroa (2024: 535 euroa). Tilikauden tulos oli 0,27 milj. euroa ylijäämäinen (2024: 0,6 milj. euroa). Ylijäämä pieneni edellisvuodesta, mutta oli kuitenkin ylijäämäinen tilanteessa, jossa oli alun perin ennakoitu vahvasti alijäämäistä vuotta.

Taseessa oli vuoden 2025 lopussa kertynyttä ylijäämää yhteensä 27,6 milj. euroa (2024: 27,4 milj. euroa), eli 1 985 euroa asukasta kohden. Kertynyt ylijäämä antaa tärkeän taloudellisen puskurin tilanteessa, jossa investoinnit ovat korkealla tasolla ja tuleviin vuosiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Vuoden 2025 nettoinvestoinnit olivat 12,8 milj. euroa. Merkittävin investointi vuonna 2025 oli uimahalli-investointi, jonka nettomenot olivat vuonna 2025 3,9 milj. Investointi jatkuu vuonna 2026 ja 2027. Toinen merkittävä investointi oli Lapuan kaupungin tytäryhtiöltä Simpsiönvuori Oy:ltä ns. Keskipiste -nimisen kiinteistön ja siihen liittyvän irtaimiston hankinta, jonka kauppahinta oli 3,1 milj. euroa.

Kaupungin nettoinvestoinnit ovat olleet 2000-luvulla huomattavasti tulorahoitusta suurempia. Vuosina 2016–2025 nettoinvestoinnit ovat olleet yhteensä 98 milj. euroa, eli keskimäärin 9,8 milj. euroa vuotta kohti. Tulorahoituksen määrä on ollut 75 milj. euroa eli keskimäärin 7,5 milj. euroa vuodessa. Vaje on katettu pääosin lainalla. Lainamäärä on kasvanut samalla ajanjaksolla noin 22 milj. euroa. Vuoden 2025 lainamäärä oli 67,8 milj. euroa (vuonna 2024: 64,3 milj. euroa) eli 4.871 euroa asukasta kohden (vuonna 2024: 4.584 euroa). Lainamäärä kasvoi vuoden 2025 aikana 3,5 milj. eurolla. Lainamäärästä on 25 milj. euroa lyhytaikaista lainaa.

Vuonna 2025 vuosikate riitti poistoihin, sillä vuosikate oli 7,6 milj. euroa ja poistot 7,3 milj. euroa. Vuosikate/poistot suhde on heikentynyt edellisvuodesta, ollen nyt 103,7 % (vuonna 2024: 109,3 %).

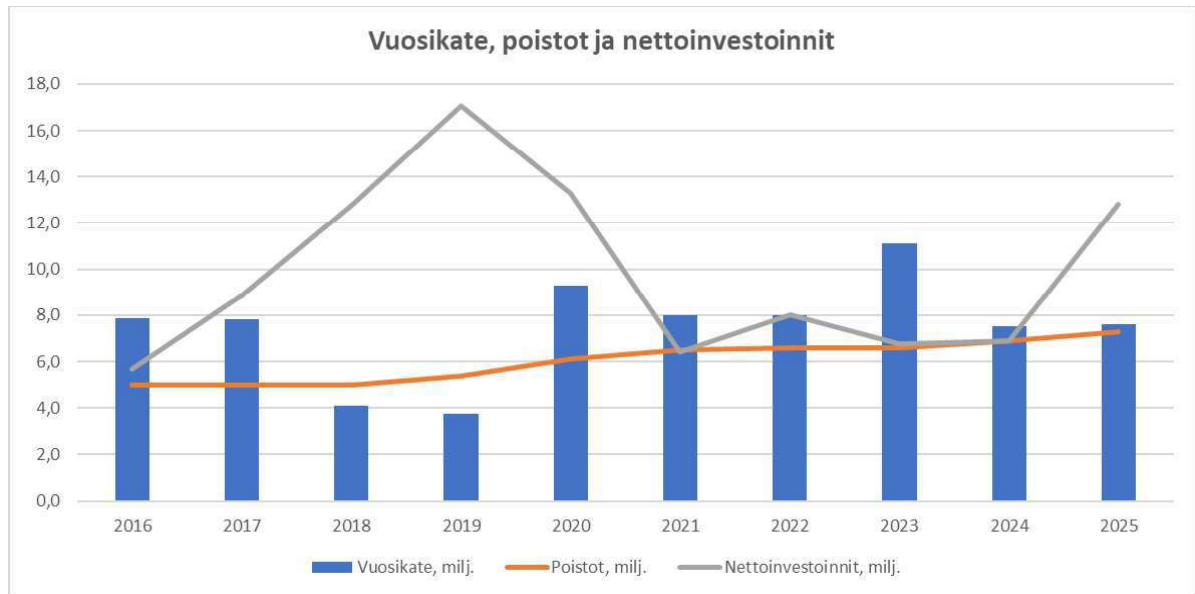
Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi 144,2 %:iin (vuonna 2024: 139,5 %). Suhteellisen velkaantuneisuuden nousu johtuu velkamäärän kasvusta investointien seurauksena. Lainakanta kasvoi 67,8 milj. euroon (vuonna 2024: 64,3 milj. euroa). Käyttötulot eivät heikentyneet mutta bruttoinvestoinnit nousivat 13,2 milj. euroon (vuonna 2024: 7,2 milj. euroa). Tämä lisäsi vieraan pääoman tarvetta ja kasvatti velkaantuneisuutta. Laskennallinen lainanhoitokate säilyi tasolla 0,9 (vuonna 2024: 0,9). Tunnusluvun arvo tarkoittaa sitä, että tulorahoitus ei riittänyt kattamaan lainanhoitomenoja täysimääräisesti.

Investointien tulorahoitusprosentti oli vuonna 2025 59 % (vuonna 2024: 107 %) . Investointien tulorahoitusprosentti heikkeni edellisvuodesta. Muutos johtuu investointimenojen kasvusta, jotka olivat vuonna 2025 13,2 milj. euroa kun ne vuotta aiemmin olivat 7,2 milj. euroa.

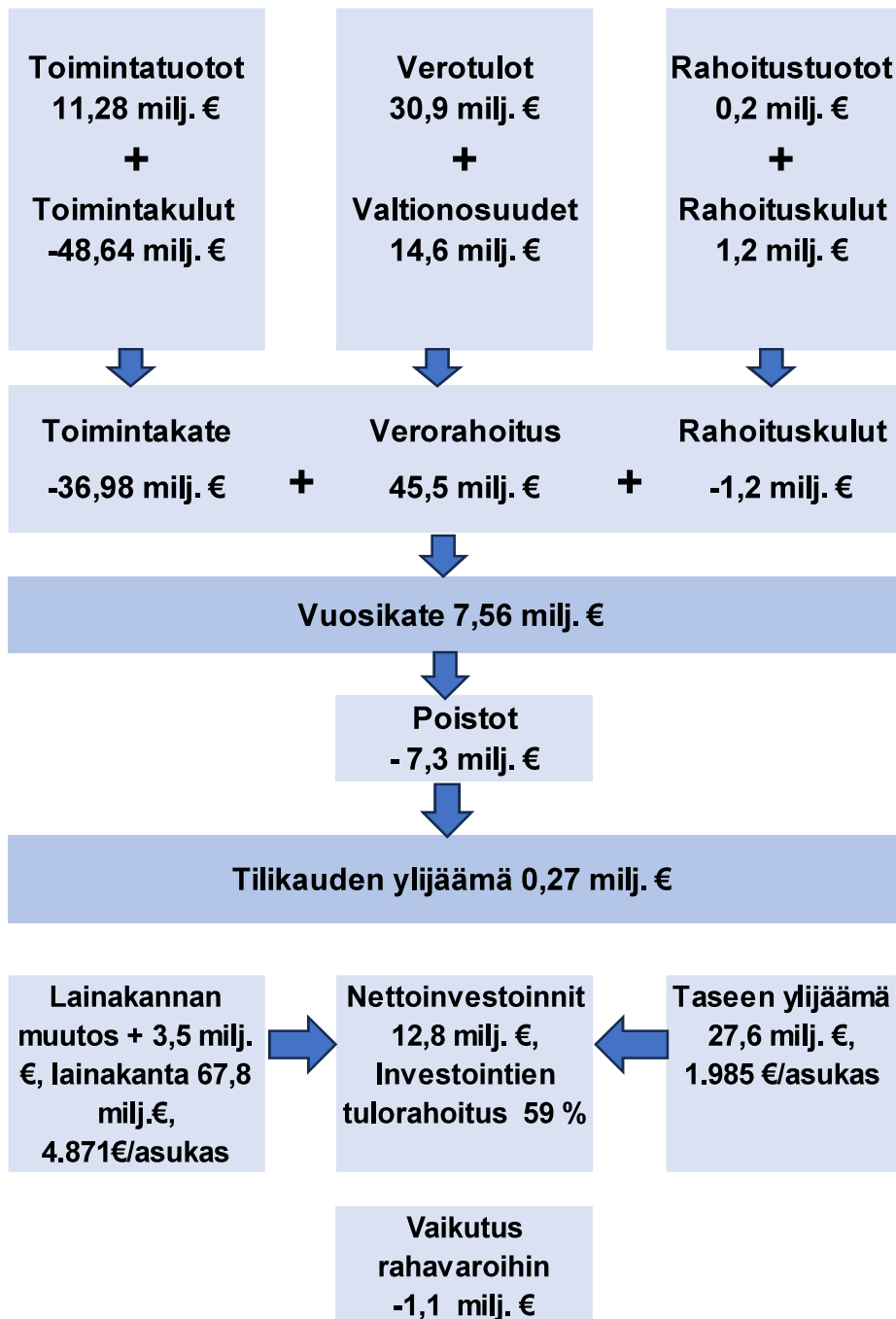
Vuosikate pysyi lähes edellisvuoden tasolla 7,6 milj. eurossa (vuonna 2024: 7,5 milj. euroa). Tulorahoitus ei kattanut investointeja, mikä lisää velkaantumista.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 1,2 milj. euroa, kun se vuonna 2024 oli 2,5 milj. euroa. Tunnusluku pieneni edellisvuodesta, mutta säilyi positiivisena.

Vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien suhde on kehittynyt seuraavasti vuosina 2016-2025:

Tilinpäätöksen 2025 keskeiset luvut

Talousarvion toteutuminen

Lapuan kaupungin tilikauden 2025 tulos oli selvästi talousarviota parempi. Alkuperäisessä talousarviossa varauduttiin 1,8 milj. euron alijäämään, mutta tilikausi muodostui 0,27 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos parani talousarvioon nähden yhteensä 2,11 milj. euroa. Toimintakate toteutui 2,38 milj. euroa talousarviota parempana.

Vuoden 2025 aikana talousarvioon tehtiin muutoksia. Sisäiset vuokrat lisättiin talousarvioon valtuuston 17.2.2025 hyväksymällä talousarviomuutoksella. Lisäksi kunnallisverotuloennustetta laskettiin 0,5 milj. eurolla ja vastaavasti korkokuluarviota alennettiin 0,5 milj. eurolla valtuuston päätöksellä 8.12.2025. Em. talousarviomuutokset eivät kuitenkaan vaikuttaneet vuosikatteeseen.

Toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 0,7 milj. euroa talousarviota parempana. Myyntituotot toteutuivat 0,6 milj. euroa budjetoitua suurempina ja muut toimintatuotot 0,1 milj. euroa budjetoitua suurempina. Maksutuotot ylittivät talousarvion 0,05 milj. eurolla. Tukien ja avustusten kertymä jäi 0,06 milj. euroa talousarviosta, mutta kokonaisuutena toimintatuotot kertyivät talousarviota paremmin.

Toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 1,7 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat 1,3 milj. euroa, palvelujen ostot 0,6 milj. euroa ja aineet, tarvikkeet sekä tavarat 0,2 milj. euroa. Avustukset ylittivät talousarvion 0,1 milj. eurolla ja muut toimintakulut 0,3 milj. eurolla, mutta kokonaisvaikutus jäi selvästi talousarviota paremmaksi. Toimintakatteen toteuma oli näin ollen lähes 2,4 milj. euroa budjetoitua parempi.

Lautakuntien talousarvioiden toteutumien

Vaalien toimintatuotot olivat 15 394,40 euroa ja toimintakulut olivat 35 265,73 euroa eli toimintakate oli -19 871,78 euroa. Talousarvion mukainen toimintakate oli -20 000 euroa ja talousarvio alittui 128,67 euroa.

Kaupunginvaltuuston toimintakulut olivat 73 447,56 euroa. Toimintakate oli -73 447,56 euroa. Talousarvioon nähden toimintakate ylittyi 3 247,56 euroa. Kaupunginvaltuusto käsitteli ylityksen 9.2.2026.

Tarkastuslautakunnan toimintakulut olivat 35 242,44 euroa ja näin ollen myös toimintakate oli -35 242,44 euroa. Talousarvioon nähden toimintakate alittui 1 457,56 eurolla.

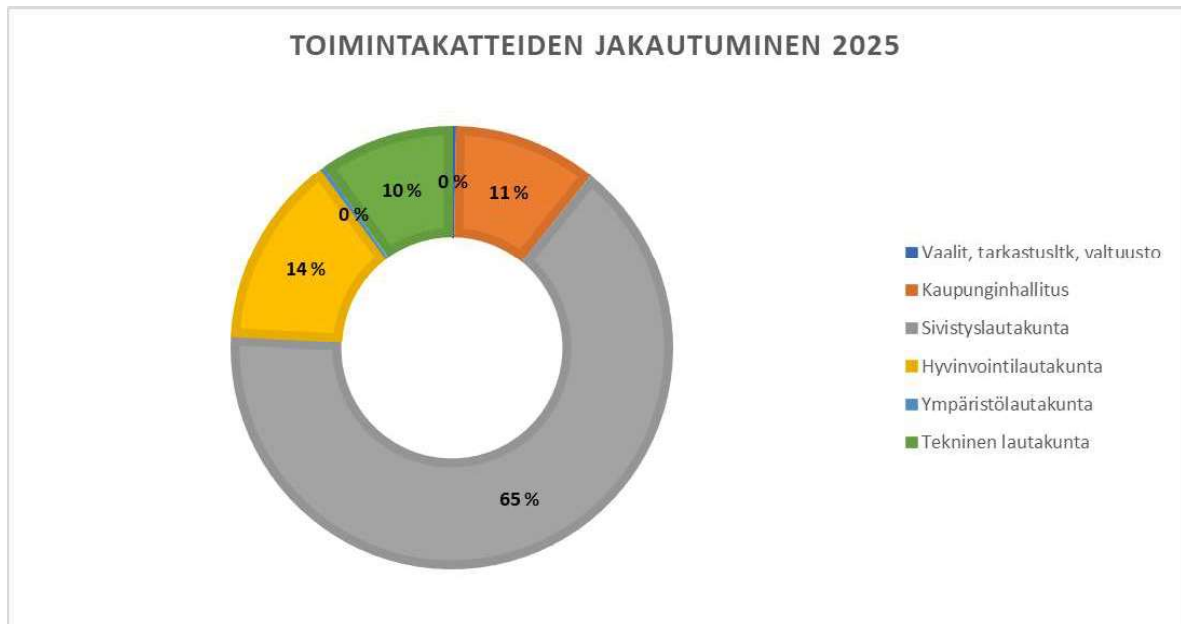
Kaupunginhallituksen toimintatuotot olivat 4,9 milj. euroa ja toimintakulut olivat 9,48 milj. euroa. Toimintakate oli -4,58 milj. euroa. Talousarvioon nähden toimintakate alittui 0,9 milj. eurolla.

Sivistyslautakunnan toimintatuotot olivat 1,1 milj. euroa ja toimintakulut olivat 29,36 milj. euroa. Toimintakate oli -28,26 milj. euroa. Toimintakate alittui talousarvioon verrattuna 0,058 milj. euroa.

Hyvinvointilautakunnan toimintatuotot olivat 1,18 milj. euroa ja toimintakulut olivat 7,28 milj. euroa. Toimintakate oli -6,1 milj. euroa. Toimintakate alittui talousarvioon verrattuna 0,35 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan toimintatuotot olivat 11,16 milj. euroa, valmistus omaan käyttöön oli 0,35 milj. euroa ja toimintakulut olivat 15,78 milj. euroa. Toimintakate oli -4,27 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna toimintakate alittui 1 milj. eurolla.

Ympäristölautakunnan toimintatuotot olivat 0,18 milj. euroa ja toimintakulut olivat 0,35 milj. euroa. Toimintakate oli -0,15 milj. euroa. Toimintakate alittui talousarvioon verrattuna 0,07 milj. euroa.

Taulukossa on yhdistetty vaalien, tarkastuslautakunnan ja valtuuston toimintakatteet, koska niiden osuus on vähäinen.

Vuoden 2025 alkuperäisessä talousarviossa verotulojen määräksi oli arvioitu 31,669 milj. euroa. Kunnallisveron kehitys oli ennakoitua heikompaa, minkä vuoksi valtuusto päätti 8.12.2025 alentaa kunnallisverotuloarviota 0,5 milj. eurolla. Muutetun talousarvion verotuloarvio oli 31,169 milj. euroa. Verotuloja kertyi lopulta 30,94 milj. euroa, mikä oli 0,23 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän.

Kunnallisverotuloja kertyi 24,9 milj. euroa, mikä oli 0,36 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Kunnallisveron kertymään vaikuttaa ansiotulopohjan ja palkkasumman sekä väestömäärän kehitys.

Yhteisövero budjetoitiin 2,45 milj. euroa. Yhteisövero kertyi n. 2,54 milj. euroa, eli 0,08 milj. euroa talousarviota enemmän.

Kiinteistöverotulo kertyi 3,498 milj. euroa. Budjetoitu määrä oli 3,456 milj. euroa eli kiinteistövero saatiin 0,04 milj. euroa talousarviota enemmän.

Valtionosuuksiin budjetoitiin 14,409 milj. euroa. Valtionosuuksia kertyi 14,558 milj. euroa eli valtionosuuksia saatiin 0,15 milj. euroa talousarviota enemmän.

Vuoden 2025 lainojen korkokulut olivat n. 1,165 milj. euroa. Talousarviossa lainojen korkokuluihin oli budjetoitu alkujaan 1,7 milj. euroa, mutta lainojen korkomenoihin tehtiin valtuuston päätöksellä 8.12.2025 tarkistus ja lainojen korkomenoja laskettiin 0,5 milj. eurolla 1,2 milj. euroon. Lainojen korkokulut toteutuivat muutettua talousarviota 0,035 milj. euroa pienempinä.

Talousarvion vuosikate oli 4,863 milj. euroa ja toteutunut vuosikate oli 7,56 milj. euroa. Vuosikate oli 2,7 milj. euroa talousarviota parempi.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat 7,3 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä oli 0,27 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 2 milj. euroa talousarviota parempi.

1.5 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstön määrä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12	2024	2025
Hallinnon toimiala	21	21
Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimiala	429	422
Tekninen toimiala	136	133
Yhteensä	586	576

Henkilötyövuodet 31.12.		
HTV/2	2024	2025
Hallinnon toimiala	26	24
Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimiala	406	398
Tekninen toimiala	148	144
Yhteensä	579	566

Kaupungin vakinaisen henkilöstön määrä oli vuoden viimeisenä päivänä 462. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennys on kahdeksan henkilöä.

Kokonaishenkilöstömäärä oli vuoden lopussa 576. Lisäksi sivutoimisia tuntiopettajia oli vuoden lopussa 66.

Koko kaupungin henkilötyövuodet olivat 565,9 henkilötyövuotta (HTV2, henkilötyövuodet, joista vähennetty palkattomat poissaolot). Edelliseen vuoteen verrattuna tämä on 10,4 henkilötyövuotta vähemmän.

Toimenpideohjelman mukaisesti vapautuvien virkojen ja toimien täyttämistä on tapauskohtaisesti tarkasteltu kriittisesti. Vakinaisen henkilöstön määrä samoin kuin kokonaishenkilöstön määrä on edellisvuoteen verrattuna alentunut.

Sairauspoissaolot alenivat edelliseen vuoteen verrattuna, poissaolot olivat 11,9 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden (HTV2), kun edellisenä vuonna luku oli 13,5.

Vuonna 2025 henkilöstöllä oli käytössä liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietu (epassi) 200 euroa/henkilö/vuosi.

Vuoden 2025 aikana eläkkeelle (vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, kuntoutustuki, osatyökyvyttömyyseläke ja osakuntoutustuki) siirtyneitä henkilöitä oli yhteensä 14 (Kevan tilasto). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 62,7 vuotta (edellisvuonna 62,5 vuotta).

Esihenkilöiden tueksi on järjestetty toimintavuonna neljä esihenkilöiden iltapäivää, joissa pääasiallisesti käsitellään ajankohtaisia asioita. Edelleen johtamisen tueksi sekä henkilöstön tasa-arvoisen kohtelun takaamiseksi on päivitetty ohjeistuksia sekä myös hyväksytty uusia ohjeita.

Työhyvinvointiohjelma tuli voimaan vuoden 2024 alussa ja sen mukaisia toimenpiteitä toteutettiin toimintavuonna.

Henkilöstötutkimuksen tulokset saatiin käyttöön aivan loppuvuonna 2024 ja esihenkilöille omat raportit jaettiin vuoden 2025 alkupuolella. Henkilöstötutkimuksen läpikäymiseksi hyväksyttiin suunnitelma, jonka mukaan esihenkilöt kävivät omat raporttinsa läpi työpaikkakokouksessa ja näistä nousseet kehittämiskohteet ja -toimenpiteet otettiin huomioon mahdollisuuksien mukaan vuoden 2025 toiminnassa.

Kaupungissa laaditaan erillinen henkilöstökertomus.

Lapuan kaupungin johtoryhmä

Lapuan kaupungin johtoryhmään kuuluvat kaupunginjohtaja, tekninen johtaja, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, hallintopäällikkö, henkilöstöpäällikkö, taluspäällikkö ja tietohallintopäällikkö. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kaupunginjohtajan johdolla.

1.6 Ympäristöasiat

Lapuan kaupunki on laatinut vuonna 2021 yhdessä Alavuden, Kauhavan, Kuortaneen ja Kurikan kanssa kuntien yhteisen ilmastostrategian 2030. Kunnat ovat sitoutuneet edistämään ilmastostrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista toiminnassaan. Vuonna 2025 kunnat ovat päättäneet jatkaa ilmastoyhteistyötä vuosina 2026-2030.

Lapuan kaupunki on liittynyt energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudelle 2017-2025. Lapuan kaupunginhallitus on kesäkuussa 2025 päättänyt liittyä julkisen alan energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudeksi 2026-2030.

Lapuan kaupunki on laatinut kestävän kehityksen ohjelman, jossa on esitetty konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Kestävän kehityksen ohjelman seurantaraportti käsitellään vuosittain kaupunginhallituksessa samanaikaisesti tasekirjan kanssa.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a-luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjumisesta sekä ihmisoikeusasioista. Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäyttöä. Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista, pyytämistä, antamista, vaatimista tai hyväksymistä siten, että se vaikuttaa kohdehenkilön tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Päätöksenteon riippumattomuuden ja avoimuuden lisäämiseksi on luottamushenkilöiltä ja toimielinten esittelijöitä pyydetty kuntalain 84 pykälän mukaiset sidonnaisuusilmoitukset. Esteellisyyssäännöksiin on kiinnitetty huomiota luottamushenkilöiden koulutuksessa.

Lapuan kaupungilla ei ollut tilikaudella 2025 erillistä ohjeistusta vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista eikä eettisistä toimintaperiaatteista lukuun ottamatta henkilöstön ja luottamushenkilöiden muistamisohjetta. Kaupunginhallitus on 16.2.2026 § 51 hyväksynyt ohjeen vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Ohje tulee voimaan 1.3.2026 alkaen.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupunginhallituksen hyväksymällä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla. Kaupunginhallitus on 16.12.2024 hyväksynyt päivitetyn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2025-2027.

1.8 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Lapuan kaupunginhallitus on 16.3.2026 päättänyt valtuuttaa kaupunginjohtajan tilaamaan erityistilintarkastuksen Lapuan kaupungin 100-prosenttisesti omistamaan tytäryhtiöön Lapuan Kotiasunnot Oy:hyn. Lapuan Kotiasunnot Oy:n hallitus on 19.3.2026 päättänyt purkaa toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimuksen luottamuspuolan johdosta.

Lapuan kaupungin ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliset vuokrasopimukset oli tehty määräaikaisina siten, että vuokra-aika sopimusten osalta päättyi 31.12.2025. Vuoden 2025 aikana käydyissä neuvotteluissa on todettu, että vuoden 2026 puolella jatketaan vuoden 2025 vuokrahinnoilla, kunnes neuvottelut vuoden 2026 osalta on saatu päätökseen. Vuoden 2025 lopulla Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue ilmoitti luopuvansa osittain Liuhtarin kiinteistöistä ja tämän osalta tehtiin tarkistus vuokrahintoihin vuoden 2026 alusta lukien. Vuokrasopimusneuvottelut vuoden 2026 osalta ovat edelleen kesken, eikä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa ole saatu allekirjoitettua sen käyttöön 1.1.2026 alkaen jäävistä tiloista vuokrasopimuksia.

1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2025 Lapuan kaupungin tilikauden tulos oli 0,27 milj. euroa ylijäämäinen, vaikka vuoden 2025 talousarviota laadittaessa ennakoitiin 1,8 milj. euron alijäämää. Ennakoitua parempaan tulokseen vaikuttivat pääosin maltillinen toimintakulujen kasvu ja budjetoitua pienemmät korkokulut. Toimintakulut kasvoivat 0,9 milj. euroa eli 1,9 % verrattuna edelliseen vuoteen. Toimintakulujen kasvua voidaan pitää erittäin hallittuna, koska vuonna 2025 toimintakuluihin vaikutti uutena tekijänä TE-uudistus, jonka myötä työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Työllisyyden hoidosta aiheutuneet kokonaiskustannukset olivat vuonna 2025 noin 2 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 1 milj. euroon edellisvuoden 0,4 milj. eurosta.

Kun huomioidaan TE-uudistuksen vaikutus, toimintakulujen kasvu vuosien 2024 ja 2025 välillä selittyy pääosin uudistuksen mukaisilla uusilla tehtävillä. TE-uudistuksen arvioitu vaikutus toimintakuluihin oli noin 1,7 milj. euroa verrattuna vuoteen 2024. Vuoteen 2025 kohdistui kaupungin toimenpideohjelman mukaisia sopeuttamistoimenpiteitä, jotka myös hillitsivät toimintakulujen kasvua.

Lapuan kaupungilla on vuoden 2025 lopussa taseeseen kertynyttä ylijäämää yhteensä 27,6 milj. euroa. Myös vuosien 2020–2024 tilikaudet ovat olleet ylijäämäisiä. Ylijäämäiset tilikaudet ovat kasvattaneet taseen ylijäämäpuskuria.

Lapuan kaupungin vuoden 2025 talousarvion vuosikate oli 4,9 milj. euroa ja poistot sekä arvonalentumiset 6,7 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvioon lisättiin sisäiset vuokrat talousarviomuutoksena ja lisäksi verotuloennustetta kunnallisverotulojen osalta pienennettiin 0,5 milj. eurolla ja vastaavasti lainojen korkomenoja vähennettiin 0,5 milj. eurolla. Näillä talousarviomuutoksilla ei ollut vaikutusta vuosikatteeseen.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu nollatulokseen, mutta nollatuloksen saavuttaminen vaatii kuitenkin kustannustietoisia ratkaisuja ja talouden jatkuvaa tasapainottamista. Suunnitelma-kauden talousnäkymät ennakoivat alijäämää. Vuoden 2026 ja tulevien vuosien ennusteiden vuoksi talouden tasapainottamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta tilikauden tulos paranisi nykyisistä arvioista. Ensisijaisesti kaupungin talous on sovitettava kestäväälle pohjalle ja toiminta mitoitettava käytettävissä oleviin tuloihin. Tämä edellyttää rakenteellisia toimenpiteitä ja kaupungin toimenpideohjelman aktiivista noudattamista. Optimaalinen vuosikate-tavoite olisi noin 8 milj. euroa, jolloin investointeja pystyttäisiin rahoittamaan myös tulorahoituksella. Myös investointitasoon on kiinnitettävä entistä tarkempaa huomiota ja ne on priorisoitava, jotta lainamäärän kasvua voidaan hillitä.

Talouden tasapainottamiseksi Lapuan kaupungilla on erillinen toimenpideohjelma, jonka puitteissa toteutetaan toimenpiteitä seuraavilla osa-alueilla:

- Tulojen laajentamis- ja tehostamistoimenpiteet
- Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen toiminnan tehostamiseksi, digitalisaation lisääminen
- Toiminnallisten muutosten toteuttaminen pääasiassa eläköitymisten yhteydessä
- Organisaatorakenteiden läpikäynti ja arviointi sekä tarvittaessa hierarkian keventäminen
- Poikkihallinnollisen yhteistyön ja kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen toiminnan tehostamiseksi ja kustannusten säästämiseksi
- Palveluverkon arviointi ja rakenteellisten muutosten esitykset
- Palvelutason arviointi ja rakenteellisten muutosten esitykset
- Hankintatoimen kehittäminen
- Kustannusten välttämättömyyden arviointi, tiiviimpi seuranta sekä sisäinen koulutus

- Strategisten omistusten arviointi ja toimenpide-esitykset

Lapuan kaupungin lainamäärä oli 67,8 milj. euroa vuoden 2025 lopussa, josta kuntatodistusten määrä oli 24 milj. euroa ja Lapuan kaupungin tytäryhtiöltä Lapuan Energialta saatu 1 milj. euron lyhytaikainen laina. Lainakanta kasvaa vuosina 2026–2027 investointien kasvun myötä. Talouden näkymien muuttuessa entistä haasteellisemmiksi tulojen kasvattaminen, menojen hillitseminen, investointien priorisoiminen ja muut sopeutustoimet ovat jatkossa välttämättömiä. Tulevien vuosien tavoitteena tulee olla lainamäärän vähentäminen korkeampien investointivuosien jälkeen.

TALOUSTIEDOT	2024	2025	2026**	2027**	2028**
Asukasmäärä 31.12.	14 028	13 927	13 766	13 681	13 601
Kunnallisveroprosentti	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
Toimintakate, 1000€	-36 402	-36 985	-40 235	-40 980	-42 548
Verotulot, 1000€	31 214	30 939	33 637	34 230	35 408
Valtionosuudet, 1000€	13 891	14 558	14 746	15 064	15 777
Vuosikate, 1000€	7 502	7 563	7 000	6 759	6 882
Poistot, 1000€	6 867	7 291	7 000	7 000	7 000
Vuosikate, % poistoista	109	104	100	97	98
Tilikauden yli-/alijäämä, 1000€	636	272	0	-241	-118
Taseen ylijäämä, 1000€	27 374	27 647	27 647	27 406	27 288
Nettoinvestoinnit, 1000€	6 893	12 794	12 700	10 106	8 323
Investointien tulorahoitus%	107	59	53	63	77
Lainakanta 31.12., 1000€	64 300	67 833	70 025	71 942	74 559
Lainat euroa/asukas	4 583	4 871	5 087	5 259	5 482
Verotulot euroa, asukas	2 225	2 222	2 443	2 502	2 603
Valtionosuudet euroa/asukas	990	1 045	1 071	1 101	1 160
Vuosikate euroa/asukas	535	543	508	494	506

* Asukasmäärä pohjautuu tilastokeskuksen ennustelukuihin vuosien 2026-2028 osalta

1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Lapuan kaupungin johtoryhmä on arvioinut merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät. Riskeistä on laadittu erillinen yhteenveto, jossa riskit on luokiteltu strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin, ulkoihin ja vahinkoriskeihin. Riskeistä on arvioitu niiden syyt, seuraukset, todennäköisyydet ja vaikutukset. Riskien seurannan ja valvonnan osalta on sovittu toimenpiteistä vastuuhenkilöineen sekä arvioitu tilikaudella toteutettuja toimenpiteitä.

Lapuan kaupungilla on erillinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje.

Strategiset ja taloudelliset riskit

Valtakunnallisen trendin mukaisesti syntyvyys alenee ja väestön ikääntyessä kuolleisuus lisääntyy. Vuonna 2025 Lapuan kaupungin väestö väheni 101 henkilöllä, josta luonnollinen väestönmuutos oli -58. Lapuan kaupungin tulee jatkossa panostaa nettomuuttovoiton kasvuun, jotta väestönkasvu saadaan kokonaisuutena kasvu-uralle. Mikäli väestö vähenisi merkittävästi, vaikuttaisi se palveluverkkoon, verotulojen heikkenemiseen ja talouden tasapainon huonontumiseen.

Työpaikkojen säilyttäminen ja uusien työpaikkojen syntyminen on Lapuan kaupungille tärkeää. Lapuan kaupunki on tehnyt toimenpiteitä elinkeinotoiminnan neuvonta- ja sijoittumispalveluiden vahvistamiseksi. Lapuan kaupungin logistinen sijainti mahdollistaa työssäkäynnin laajalta alueelta, mutta elinvoimaisen kaupungin säilyttämiseksi on tärkeää mahdollistaa elinkeinotoiminnan investoinnit ja laajentuminen kaupungissa. Valtatie 19 ensimmäisen vaiheen parantaminen Lapuan ja Seinäjoen välillä on valmistunut ja valtatie 19 parannukset mahdollistavat talouden ja työllisyyden kasvun Lapualla. Lapuan kaupungin tulee jatkossakin panostaa liike- ja teollisuustonttien tarjontaan sekä elinkeinotoiminnan palveluihin siten, että uusia investointeja ja työpaikkoja saadaan Lapualle. Mikäli työttömyys jatkaisi kasvuaan, vaikuttaisi se työllisyyspalvelujen kulujen kasvuun ja verotulojen heikkenemiseen.

Strategian mukaisen talouden tasapainon ylläpitämiseksi Lapuan kaupungilla on erillinen toimenpideohjelma, jonka puitteissa toteutetaan toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi. Vaikka Lapuan kaupungin taseen ylijäämät ovat erinomaisella tasolla (27,6 miljoonaa euroa vuoden 2025 lopussa), tulee Lapuan kaupungin toteuttaa toimenpideohjelman mukaisia muutoksia siten, että talous pysyisi ylijäämäisenä. Rahoituksen tasapaino edellyttäisi, että nettoinvestoinnit kyettäisiin rahoittamaan tulorahoituksella. Lapuan kaupungin lainamäärä on 67,8 miljoonaa euroa. Velkamäärän vuoksi korkojen nousulla olisi merkittävä vaikutus kunnan talouteen. Mahdolliseen korkojen nousuun Lapuan kaupunki on varautunut siten, että lainoista 55 % on kiinteäkorkoisia.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisten riskien tunnistamista ja arviointia tehdään myös osana päivittäistä johtamista. Tunnistetut toiminnalliset riskit huomioidaan organisaation varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan suunnittelussa. Myös vakuuttamisella voidaan pienentää vahinkoriskeiden taloudellisia vaikutuksia. Omaisuusriskien kartoituksessa ja vakuutusten kilpailuttamisessa on käytetty asiantuntijana vakuutusmeklari Söderberg & Partners Oy:tä.

Merkittävimpiä toiminnallisia riskejä ovat henkilöstön saatavuuteen ja osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat. Lapuan kaupungin vakituisesta henkilöstöstä arviolta 15,7 % tulee eläköitymään seuraavien viiden vuoden kuluessa. Tähän asti avoinna oleviin virkoihin ja toimiin on pääsääntöisesti saatu päteviä hakijoita. Suomen työmarkkinoilta poistuu merkittävä

määrä ihmisiä tulevina vuosina ja se saattaa muodostaa riskin pätevien henkilöiden löytämiseksi. Lapuan kaupungin tulee jatkaa työhyvinvoinnin kehittämistä, jotta kaupunki on jatkossakin haluttu työnantaja.

Tietojärjestelmien ja -tekniikan merkitys on entistä suurempi kaikessa toiminnassa. Lapuan kaupungin tulee panostaa siihen, että henkilöstöä koulutetaan tunnistamaan tietoihin, tietojenkalasteluun ja tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit. Kaupungin tulee jatkaa panostamista tietohallinnon osaamisen ja yhteistyökumppaniverkoston kehittämiseen. It-ympäristön jatkuvalla kehittämisellä pyritään estämään mahdollisia palvelutuotannon häiriöitä.

Ulkoiset riskit

Lainsäädännön muutoksilla, valtion toteuttamilla kuntien tehtävien lisäämisellä ja valtion-osuuksien leikkauksilla saattaa olla merkittävä vaikutus kuntien toiminnan ja talouden kehittämisessä. Viime aikoina lainsäädännön muutokset on toteutettu nopealla aikataululla siten, että suunnittelu-aika on jäänyt lyhyeksi. Riskit muutosten toteuttamisessa ja niiden vaikutuksista kuntatalouteen ovat merkittäviä, mikäli muutoksiin ei jää riittävää valmistautumisaikaa.

Ukrainan sodalla saattaa olla merkittäviä vaikutuksia asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemuksiin sekä henkiseen kriisinkestävyyteen. Tästä saattaa aiheutua riski kustannusten lisääntymiseen varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja muillakin kaupungin toimialoilla. Lisäksi työn kuormittavuuden lisääntyminen saattaa heikentää henkilöstön voimavaroja ja jaksamista.

Toteutuneella sote-uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Vuosien 2021-2022 aikana lisääntyneet sosiaali- ja terveystaloudet ovat rasittaneet kuntien taloutta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi hyvinvointialueiden talouden alijäämä tulee suurella todennäköisyydellä vaikuttamaan hyvinvointialueen palveluverkkoon ja kiinteistötarpeisiin. Hyvinvointialueen tarvitsemien kiinteistöjen määrän väheneminen vaikuttaa kaupungin käyttötalouden heikkenemiseen.

Ulkoiset uhat voivat aiheuttaa häiriöitä palvelutuotannossa. Lapuan kaupungin erillinen uhkarvio on laadittu maaliskuussa 2026. Ulkoisesta uhasta aiheutuvat häiriöt voisivat vaikeuttaa palveluiden tuottamista ja aiheuttaa taloudellisia vahinkoja. Kaupunginjohtaja ja toimialojen johtajat kokoontuvat säännöllisesti kaupungin valmiussuunnitteluun ja varautumiseen liittyvien tehtävien kehittämiseksi.

Kaupunkikonsernin merkittävät riskit

Kaupunkikonsernin merkittävien riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa hyödynnetään tietoja toimialojen ja tytäryhtiöiden tunnistamista ja arvioimista riskeistä. Merkittävistä riskeistä raportoidaan vuosittain yhtiö/yhtymäkohtaisesti niiden omissa tilinpäätöksissä.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden organisaatioiden koko ei mahdollista tehtävien täydellistä eriyttämistä. Tästä aiheutuvien riskien pienentäminen edellyttää tytäryhtiöiltä tehokkaita jälkikontrolleja. Tytäryhtiöiden organisaatioiden koko, resurssit ja halu tarvittavan tiedon jakamiseen konsernijohdolle saattavat muodostaa riskin oikea-aikaisen viestinnän viivästymiseen.

Konsernin lainakanta oli tilinpäätösvouden lopussa 102,4 miljoonaa euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 169 %.

1.11 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on tuottaa kohtuullinen varmuus, että kaupunkikonsernin toiminnassa ja päätöksenteossa noudatetaan lainsäädäntöä, kaupungin ohjeita ja hyvää hallintotapaa, toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista siten, että asetetut strategiset ja toiminnalliset tavoitteet saavutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa sekä että taloudellinen ja toiminnallinen raportointi on luotettavaa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettelyitä ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Sisäinen valvonta on kaupungin ja sen toimialojen ja vastuualueiden toiminnan omaa valvontaa, joka on johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä. Sillä varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, resurssit käytetään tehokkaasti ja tuloksellisesti, omaisuus on turvattu ja johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista. Sisäinen valvonta on olennainen osa jokapäiväistä toiminnan ohjausta ja johtamista.

Valtuusto on päättänyt hallintosäännössä kuntalaissa säädetyllä tavalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kukin toimielin ja vastuhenkilö vastaavat omalla toimialallaan ja vastuualueellaan toiminnan sisäisestä valvonnasta.

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa selvityksen, miten kaupungin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntalain mukaiset sisäisen valvonnan perusteet vuonna 2015. Lapuan kaupunginhallitus on uudistanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 2.12.2024 ja uudistettu ohje on tullut voimaan 1.1.2025. Ohjeella on varmistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ajantasaisuus sekä yhdenmukaiset toimintatavat koko kaupunkiorganisaatiossa. Yleisohje luo eri toimintayksiköiden sisäiselle valvonnalle yhtenäiset puitteet. Lapuan kaupungilla ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen yksikköä, vaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kiinteä osa kaupungin johtamisjärjestelmää, esihenkilötyötä ja päivittäisiä toimintaprosesseja. Lautakunnat ja hallinnon toimiala ovat antaneet toimintakertomuksissaan selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta ja keskeiset johtopäätökset vuoden 2025 osalta

Sisäistä valvontaa kehitetään jatkuvana prosessina, ja kehittämistoimenpiteitä toteutetaan tunnistettujen tarpeiden perusteella. Taloushallinnon aikataulut ovat vakiintuneet osaksi normaalia vuosittaista prosessia, jonka mukaisesti talouden toteutumaraportit laaditaan kuukausittain ja saatetaan kaupunginhallituksen tiedoksi.

Osavuosisikatsaukset, jotka sisältävät myös toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seurannan, laaditaan neljännesvuosittain ja annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle. Näin luottamushenkilöille ja viranhaltijoille varmistetaan ajantasainen ja kattava tieto talousarvion toteutumisesta sekä kaupungin taloudellisesta tilanteesta.

Johtoryhmä on ottanut käytännöksi osana sisäistä valvontaa käydä läpi investointien toteutumiset neljännesvuosittain kustannuspaikkakohtaisesti. Tässä yhteydessä pystytään seuraamaan, kuinka investointeja on saatu liikkeelle ja miten kustannukset toteutuvat suhteessa käytettävissä oleviin määrärahoihin. Myös mahdolliset lisämäärärahatarpeet pystytään havaitsemaan seurannan avulla.

Tämän lisäksi johtoryhmälle toimitetaan listaus toimittajille maksetuista suorituksista 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12.

Johtoryhmä käy läpi myös hankerahajaksotukset, joista tehdään neljännesvuosittain koonti. Tässä yhteydessä johtoryhmälle muodostuu kokonaiskuva meneillään olevista hankkeista, niiden rahoituksesta sekä jäljellä olevista määrärahoista. Hankkeet ovat pääosin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisia.

Johtoryhmälle toimitetaan koontiraportti tehdyistä viranhaltijapäätöksistä kolmen kuukauden välein. Koontiraportista näkee kuka viranhaltija on tehnyt minkäkin päätöksen. Tarvittaessa päätöstä voidaan tarkemmin käydä läpi. Raportin avulla pystytään seuraamaan kaupungin viranhaltijoiden päätöksentekoa.

Vuoden 2025 merkittävin sisäisen valvonnan uusi kokonaisuus oli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyn käyttöönotto kaupungin tytäryhtiöissä. Lokakuussa 2025 toteutettu kysely osoitettiin toimitusjohtajille vastattavaksi yhdessä yhtiöiden hallitusten kanssa ja se perustui hallitusten suorittamaan itsearviointiin. Kysely toimii osana konsernijohdon valvontaa ja tuottaa kokonaiskuvan tytäryhtiöiden hallinnon, talouden, riskienhallinnan, varautumisen sekä konserniohjeen noudattamisen nykytilasta. Raportin havainnot ja johtopäätökset perustuvat hallitusten antamiin vastauksiin, eikä konsernijohdolla ole erillisiä keinoja tietojen oikeellisuuden varmentamiseen. Ensimmäisen toteutuskerran tuloksia pidetään lähtötasona konsernivalvonnan jatkokehittämiselle.

Vuonna 2025 maksuliikenneohjelmaan otettiin käyttöön uusia toiminnallisuuksia, joilla vahvistetaan maksuliikenteen sisäistä valvontaa. Järjestelmään lisättiin kontrollit, jotka estävät päällekkäiset suoritukset sekä hälyttävät tilanteissa, joissa toimittajalle maksettava summa poikkeaa olennaisesti tavanomaisesta tasosta. Näillä toimenpiteillä pienennetään mahdollista virhe- ja väärinkäytösriskiä sekä parannetaan maksuprosessin luotettavuutta.

Tilikaudella 2025 toteutettiin sisäiseen valvontaan liittyvä selvitys CaseM-asianhallintajärjestelmän sopimus- ja hankeasiakirjojen arkistointikäytännöistä. Lapuan kaupungilla on ollut CaseM käytössä lokakuusta 2021 alkaen ja järjestelmä kattaa sähköisen asioinnin, asianhallinnan, käsittelyn, päätöksenteon ja julkaisun. Toukokuussa 2025 toteutettu kysely kohdistettiin CaseM-järjestelmän käyttäjille eri toimialoilla. Vastaajina oli sekä pääkäyttäjiä että peruskäyttäjiä. Selvityksessä arvioitiin arkistointikäytäntöjen tuntemusta, vastuiden selkeyttä, ohjeistuksen johdonmukaisuutta sekä tunnistettiin kehittämiskohteita. Tulosten perusteella laadittiin yhteenveto johtopäätöksistä ja suosituksista sisäisen valvonnan ja asianhallinnan kehittämiseksi.

Joulukuussa 2025 toteutettiin vakiintuneen toimintatavan mukaisesti esihenkilöille suunnattu sisäisen valvonnan tarkistuslista, jolla arvioidaan vuosittain sisäisen valvonnan toteutumista eri osa-alueilla joita ovat päätöksenteko, talouden seuranta, henkilöstöasiat, kirjanpito ja maksuliikenne, sopimukset sekä riskienhallinta. Kysely lähetettiin toimialojen esihenkilöille ja jokaisen tuli vastata kyselyyn. Vastausten perusteella sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty, eikä laaja-alaisia tai järjestelmällisiä puutteita havaittu. Kehittämistarpeita tunnistettiin yksittäisissä kohdissa, kuten ostolaskujen käsittelyn sujuvuudessa, sopimus pohjien yhtenäisessä käytössä, kehityskeskustelujen aika-tilutuksessa sekä tietojärjestelmien varmistuskäytäntöjen selkeyttämisessä. Tuloksia käsitellään johtoryhmässä ja toimialoilla osana jatkuvaa sisäisen valvonnan kehittämistä.

Säännösten ja määräysten noudattaminen

Kaupungin toiminta ja päätöksenteko on perustunut lakeihin, viranomaisohjeisiin sekä kaupungin sääntöihin sekä hyvään hallintotapaan. Päätöksenteossa on noudatettu valtuuston hyväksymän Lapuan kaupungin hallintosäännön mukaisia määräyksiä.

Sääntöjen ja määräysten noudattamista on valvottu osana jokapäiväistä toimintaa kaupungin johtamisjärjestelmän mukaisesti. Esiintyneisiin virheisiin ja laiminlyönteihin on puututtu.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Eri toimielimille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on käsitelty ao. toimielimen kohdalla toimintakertomuksessa.

Lautakunnat ovat vuoden aikana raportoineet talousarvion sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta kaupunginhallitukselle/-valtuustolle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun sekä tilinpäätöksen tilanteen mukaan. Kaupunginhallitukselle on lisäksi kuukausittain raportoitu talousarvion toteutumatilanne sekä arvio määrärahan riittävydestä. Kaupungin kokonaistaloudellisesta tilanteesta on raportoitu kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle raportointiohjeiden mukaisesti sekä talousseminaareissa, tilinpäätöksen ja seuraavan vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä. Kokonaistalouden näkökulmasta talousinformaatio on ollut riittävää.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin henkilöstö ja omaisuus on vakuutettu. Lapuan kaupungin vakuutusurva on Vakuutusyhtiö OP Pohjolassa. Kaupungin irtain ja kiinteä omaisuus on pääsääntöisesti vakuutettu täydestä arvosta. Vakuutusurva käydään vuosittain läpi vakuutusmeklarin ja kaupungin edustajien tapaamisessa.

Lakisääteistä työpaikan vaarojen tunnistamista ja riskien arviointia toteutetaan jatkuvana prosessina. Henkilöstöriskit liittyvät palvelutuotannossa pääosin pätevän henkilöstön saatavuuteen osittain vakinaisen henkilöstön osalta sekä erityisesti sijaistyövoiman osalta. Monella toiminnan alalla ohut organisaatio voi aiheuttaa riskin, koska tällöin toiminnan järjestäminen poikkeuksellisessa tilanteessa voi vaikeutua. Henkilöriskit on tunnistettu ja niihin on pyritty mahdollisuuksien mukaan varautumaan esim. varahenkilöjärjestelyillä ja ydinprosessien kuvaamisella.

Rakennushankkeiden riskienhallinta on tapahtunut työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Lapuan kaupunginvaltuusto on 9.12.2024 uudistanut kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset, ja uudet linjaukset tulivat voimaan vuoden 2025 alusta.

Lapuan kaupungin omistajapolitiikka on johtamisen väline, joka luo puitteet kaupunkikonsernin menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiittisten linjausten lähtökohtana on kaupungin strategia ja siihen perustuvat kehittämistavoitteet.

Kaupungin omistajapolitiikka keskittyy kaupungin tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden tarkasteluun. Laajemmassa tarkastelussa kaupungin omistajapolitiikka käsittää kaikki kaupungin omaisuuserät. Omistajapolitiikka määrittelee mm. missä tehtävissä tai toimin-

noissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana. Omistajapolitiikan päämäärän ja linjausten toteuttaminen on jatkuva prosessi, jonka käytännön toimenpiteet konkretisoituvat yksittäisten päätösten kautta. Kaupungin omistamat yhtiöt ja säätiöt (myös mahdolliset peruskaupungin liiketoimintapotentiaalia omaavat kokonaisuudet) arvioidaan kerran kaupunginhallituksen toimintakauden aikana.

Lapuan kaupungilla on hankintaohjeet. Lisäksi on laadittu mallit ja prosessikuvaukset hankinta- ja sopimusasiakirjoille. Hankinnat ovat tärkeä osa-alue ja hankintamenettelyistä tarvitaan säännöllistä koulutusta tai ohjeistusta varsinkin henkilöiden vaihtuessa. Lapuan kaupungin hankintaohje on käsitelty kaupunginhallituksessa 17.6.2024 ja päivitetty hankintaohje tuli voimaan 1.8.2024 alkaen.

Kaupungin rakennusten ja kiinteistöjen luettelointi ja hoito on keskitetty tekniselle toimialalle. Irtaimiston hoito ja valvonta on hajautettu toimialoille.

Sopimustoiminta

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksyttävät sopimukset valmistellaan keskitetysti hallinnon toimialalla. Muiden toimielinten hyväksyttävät sopimukset valmistellaan toimialoittain ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä hallinnon toimialan kanssa.

Sopimusten toteutumisen seuranta kuuluu asianomaisen vastuhenkilön toimenkuvaan. Sopimusten hallintaa helpottaa asianhallintajärjestelmä.

Kaupungin sopimusohjelmat ja prosessikuvaukset on päivitetty vuonna 2018.

Konsernivalvonta

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2024 Lapuan kaupungin päivitetyn konserniohjeen. Päivitetty konserniohje on tullut voimaan 1.1.2025 alkaen. Ohjeen mukaan tytäryhteisöillä on raportointivelvollisuus koskien talousarviota, neljännesvuosiraportointia sekä tilinpäätöstä. Osalla tytäryhtiöistä raportoinnin toteutumisessa on ollut puutteita eikä raportointia ole kaikilta osin toteutettu konserniohjeen edellyttämässä aikataulussa.

Kaupunginhallitus on tarvittaessa kutsunut yhtiöiden toimivaa johtoa kokouksiinsa antamaan tilannekatsauksen toiminnastaan.

2. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Esitettävä tuloslaskelma sisältää ulkoiset tuotot ja kulut.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma	Tilinp. 2025	Tilinp. 2024
Ulkoinen	(1000€)	(1000€)
Toimintatuotot	11 280	10 954
Valmistus Omaan Käyttöön	373	355
Toimintakulut	-48 638	-47 711
Toimintakate	-36 985	-36 402
Verotulot	30 939	31 214
Valtionosuudet	14 558	13 891
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	33	20
Muut Rahoitustuotot	209	220
Korkokulut	-1 165	-1 417
Muut Rahoituskulut	-26	-25
Vuosikate	7 563	7 502
Poistot ja arvonalentumiset	-7 291	-6 866
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	272	636
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden Yli/Alijäämä	272	636

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,4 %	23,1 %
Vuosikate/poistot, %	103,7 %	109,3 %
Vuosikate €/ asukas	543 €	535 €
Asukasmäärä 31.12.	13 927	14 028

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100* Toimintatuotot/Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + arvonalentumiset)

Vuoden 2025 toimintatuotot olivat 11,28 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 milj. euroa eli 3 %:ia. Euromääräisesti suurinta kasvua oli myyntituotoissa. Lisäksi vuokratuotoissa ja avustusten ja tukien osalla tapahtui maltillista nousua. Toimintatuottojen osuus toimintakuluista oli n. 23,4 % (vuonna 2024: 23,1 %). Valmistus omaan käyttöön oli 0,37 milj. euroa, kun se vuonna 2024 oli 0,36 milj. euroa.

Toimintakulut olivat vuonna 2025 yhteensä 48,6 milj. euroa kun ne vuonna 2024 olivat 47,7 milj. euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta noin 0,9 milj. euroa eli 1,9 %.

Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti. Palkat ja palkkiot nousivat noin 0,37 milj. euroa (1,5 %). Henkilösivukuluista eläkekulut pysyivät lähes edellisvuoden tasolla, kun taas muut henkilösivukulut kasvoivat noin 0,13 milj. euroa. Palvelujen ostot kasvoivat noin 0,08 milj. euroa (0,7 %).

Avustusten määrä kasvoi selvästi, noin 0,6 milj. euroa eli 45,6 %. Kasvu johtui TE-uudistuksesta, jonka seurauksena kunnan osuus Kelan työmarkkinatuesta kasvoi merkittävästi. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut sekä muut toimintakulut sen sijaan vähenivät yhteensä noin 0,2 milj. euroa.

Vuonna 2025 toimintakuluihin vaikutti uutena tekijänä TE-uudistus, jonka myötä työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Työllisyyspalvelujen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2025 noin 2 milj. euroa, kun ne vuonna 2024 olivat noin 0,4 milj. euroa. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 1 milj. euroon edellisvuoden 0,4 milj. eurosta.

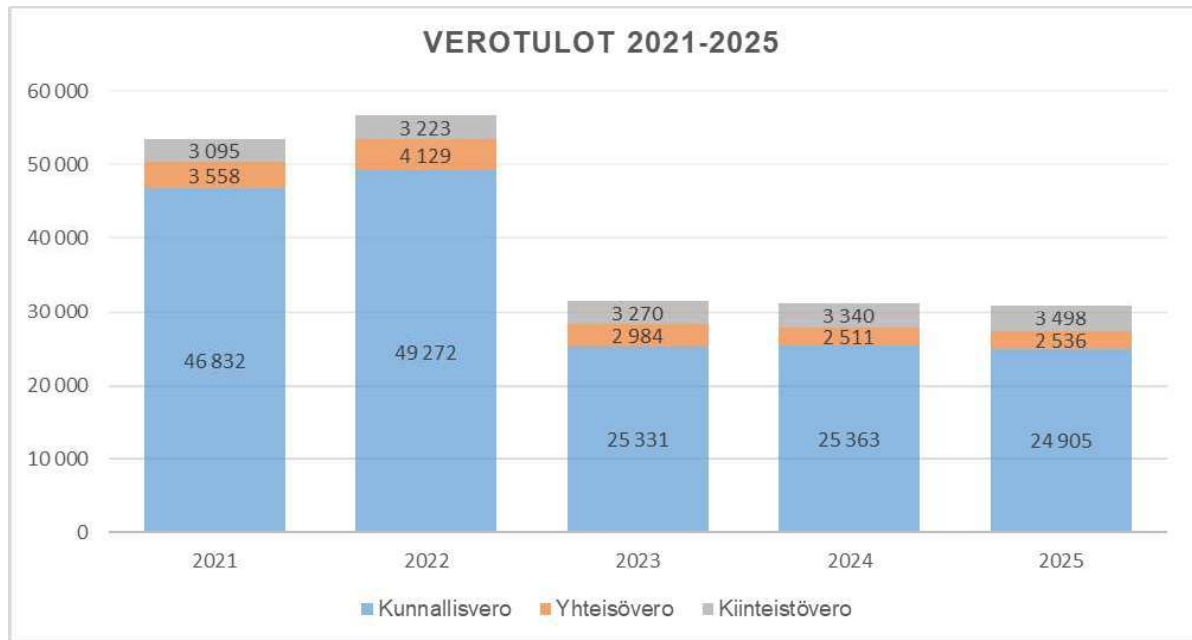
Kun huomioidaan TE-uudistuksen vaikutus, toimintakulujen kasvu vuosien 2024 ja 2025 välillä selittyy pääosin uudistuksen mukaisilla uusilla tehtävillä. Toimintakulut kasvoivat maltillisesti 0,9 milj. euroa vuodesta 2024 vuoteen 2025. TE-uudistuksen arvioitu vaikutus toimintakuluihin oli noin 1,7 milj. euroa.

Seuraavasta taulukosta nähdään toimintakulujen jakautuminen ja vertailu edelliseen vuoteen:

Toimintakulut (1000€), <i>ulkoiset</i>					Toimintakulujen	
	2025	2024	Muutos €	Muutos %	%-osuus 2025	
Henkilöstökulut	30 400	29 895	505	1,7 %	62,5 %	
Palvelujen ostot	10 584	10 508	76	0,7 %	21,8 %	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 228	5 346	-118	-2,2 %	10,7 %	
Avustukset	1 897	1 303	595	45,6 %	3,9 %	
Muut toimintakulut	529	659	-130	-19,8 %	1,1 %	
<i>Yhteensä</i>	<i>48 638</i>	<i>47 711</i>	<i>927</i>	<i>1,9 %</i>	<i>100,0 %</i>	

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa paljonko toimintakuluista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnassa aina miinusmerkkinen. Vuoden 2025 toimintakate oli -37 milj. euroa, kun se edellisellä vuonna oli -36,4 milj. euroa. Toimintakatteen muutos edelliseen vuoteen verrattuna on -0,6 milj. euroa.

Vuoden 2025 verotulotilitykset olivat 30,9 milj. euroa. Verotulot vähenivät edellisvuodesta 0,275 milj. euroa eli 0,9 %:ia. Vuoden 2025 verotulot ovat kertyneet 8,9 %:n (vuonna 2024:8,9 %) kunnallisveroprosentilla.

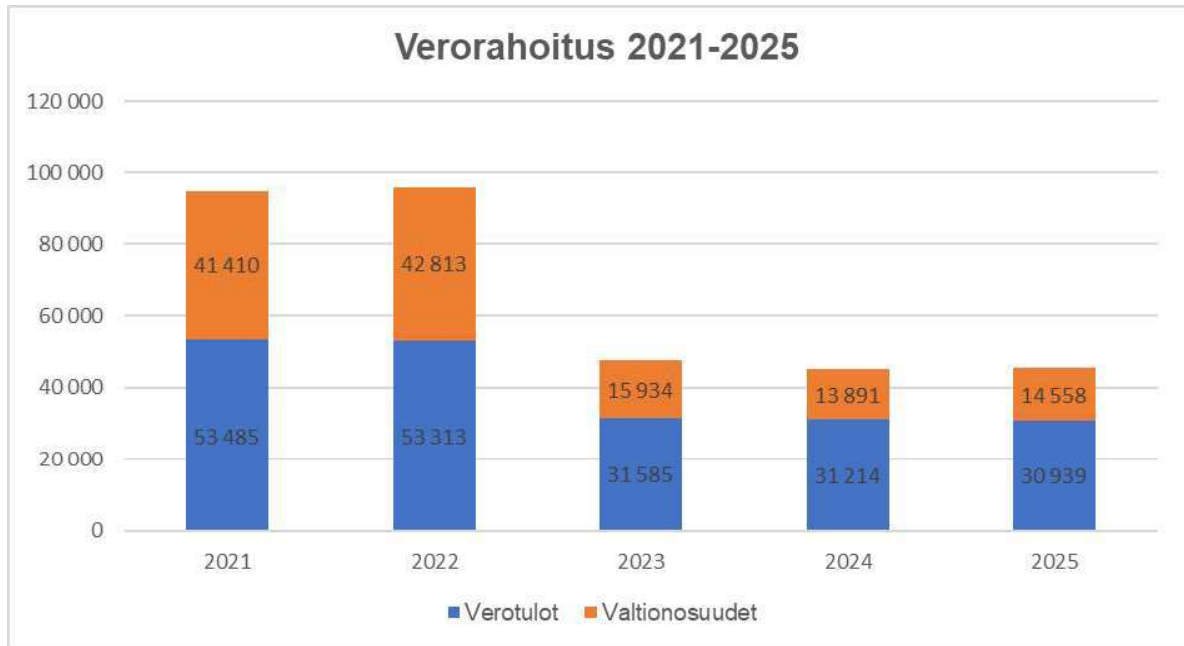

Vuoden 2025 valtionosuudet olivat yhteensä 14,56 milj. euroa, mikä on 0,67 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024 (13,9 milj. euroa). Kasvu johtui vuoden 2025 alusta voimaan tulleesta TE-uudistuksesta, jonka myötä työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet on tarkoitettu lakisääteisten peruspalvelujen rahoittamiseen ja vuonna 2025 valtionosuuksiin sisältyi TE-uudistukseen liittyvä laskennallinen lisäys, jonka määrä oli noin 1,59 milj. euroa ja joka perustuu valtiovarainministeriön laskentaperusteisiin kunnille siirtyneiden uusien tehtävien rahoittamiseksi.

TE-uudistuksen kustannusvaikutuksista huolimatta kunnan peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2024 vuoteen 2025 kokonaisuudessaan vain noin 0,67 milj. euroa ja valtionosuuksien kehitykseen vaikuttavat useat valtionosuusjärjestelmän laskentaan ja tasaukseen liittyvät tekijät.

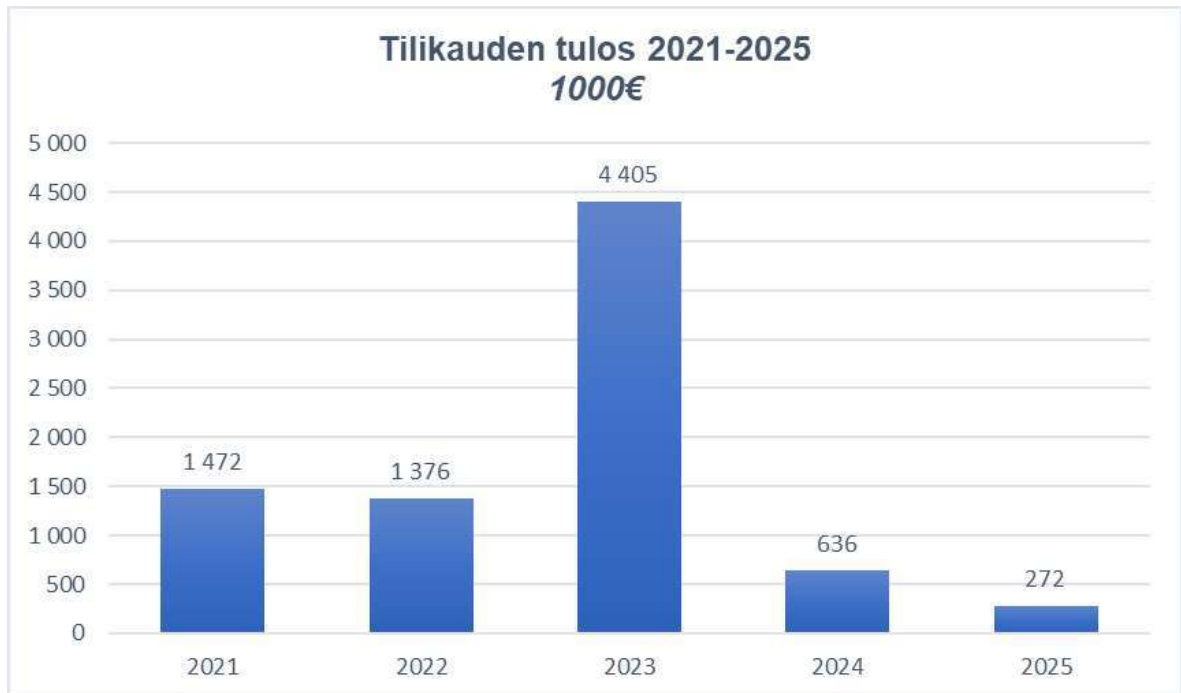
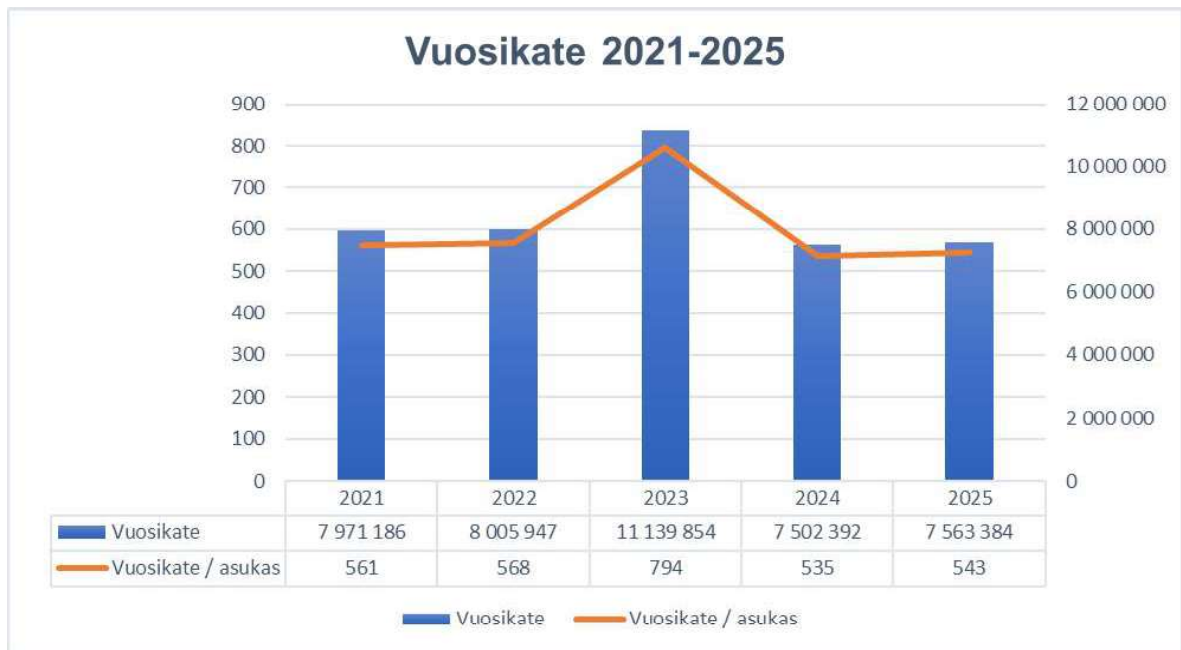
Valtionosuudet	Vuosi 2025	Vuosi 2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml.		
Tasaukset	12 732 714	11 191 642
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	352 381	149 628
Verotulomenetyksen korvaus	1 473 354	2 549 923
Yhteensä	14 558 449	13 891 193

Verotulot ja valtionosuudet vuonna 2025 olivat yhteensä 45,5 milj. euroa. Vuoden 2024 verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 45,1 milj. euroa. Verorahoitus on kasvanut edellisvuodesta vain 0,4 milj. euroa (0,9 %).

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, tulorahoitus on riittävä edellyttäen, että poistot vastaavat keskimääräistä poistonalaisten investointien tasoa. Tilinpäätöksen mukainen vuosikate oli n. 7,6 milj. euroa (vuonna 2024: 7,5 milj. euroa). Suunnitelmanmukaiset poistot ja arvonalennukset olivat 7,3 milj. euroa (vuonna 2024: 6,9 milj. euroa). Vuosikate kattoi poistot 103,7 prosenttisesti, kun vuoden 2024 vastaava tunnusluku oli 109,3 %. Vuosikate asukasta kohden on myös yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Vuosikate asukasta kohti oli 543 euroa, kun se vuonna 2024 oli 535 euroa. Kuntien ennakkollisten tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien keskimääräinen vuosikate asukasta kohti vuonna 2025 oli 506 euroa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan pääomaa. Vuoden 2025 tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,27 milj. euroa. Vuoden 2024 tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,6 milj. euroa. Taseen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2025 tilinpäätöksessä oli 27,6 milj. euroa, kun se vuoden 2024 lopussa oli n. 27,4 milj. euroa.

2.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
Ulkoinen	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 563	7 502
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjaukset	-66	-98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 190	-7 179
Rahoitusosuudet investointeihin	313	164
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150	183
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 230	572
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-60	-1 000
Antolainasaamisten vähennys	0	97
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 467	-7 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000	4 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	635	-580
Rahoituksen rahavirta	4 108	-283
Rahavarojen muutos	-1 122	289
Rahavarat 31.12.	2 300	3 422
Rahavarat 1.1	3 422	3 133
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	1 219	2 472
Investointien tulorahoitus, %	59 %	107 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,9
Kassan riittävyys, pv	12	19
Asukasmäärä	13 927	14 028

Investointien tulorahoitus,%

= 100* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Toiminnan ja investointien rahavirta on itsessään jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei tulisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Toiminnan ja investointien rahavirta oli -5,2 milj. euroa ja rahoituksen rahavirta 4,1 milj. euroa. Rahavarat vähenivät 1,1 milj. eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli positiivinen 1,2 milj. euroa.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2025 tulorahoitus kattoi 59 % investointien omahankintamenosta ja loppuosaan tarvittiin lisärahoitusta. Vuonna 2024 investointien tulorahoitusprosentti oli 107 %. Tunnusluvun heikkeneminen vuonna 2025 selittyy erityisesti investointimenojen kasvulla.

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Lapuan kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,9 eli heikko. Laskennallinen lainanhoitokate oli myös vuonna 2024 0,9.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassavarat riittivät 12 päivän kassasta maksuja varten, edellisvuoden luku oli 19 päivää. Kassavarojen riittävyys -tunnusluku on heikko, mutta kassaa voidaan hallita lyhytaikaisen rahoituksen (kuntatodistusten) avulla. Vuonna 2024 kuntien keskimääräinen kassan riittävyys oli 77 päivää.

3. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE	TP 2025	TP 2024	TASE	TP 2025	TP 2024
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	132 965	127 402			
I Aineettomat hyödykkeet	612	636	A OMA PÄÄOMA	55 119	54 847
1. Aineettomat oikeudet	1	5	I Peruspääoma	27 472	27 472
2. Muut pitkävaikutteiset menot	611	630	II Edellisten tilik:n yli-/alijäämä	27 374	26 738
			III Tilikauden yli-/alijäämä	272	636
II Aineelliset hyödykkeet	125 088	119 560	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	422	421
1. Maa- ja vesialueet	19 774	19 553	1. Lahjoitusrahastojen pääomat	272	263
2. Rakennukset	63 338	62 622	2. Muut toimeksiantojen pääomat	150	158
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 726	35 030			
4. Koneet ja kalusto	1 730	1 616	E VIERAS PÄÄOMA	82 099	78 474
5. Ennakkomaksut ja keskenener.hanki	4 520	740	I Pitkäaikainen	41 868	40 086
			1. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	34 700	33 000
III Sijoitukset	7 265	7 206	2. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Osakkeet ja osuudet	5 570	5 571	3. Liittymismaksut ja muut velat	7 168	7 086
2. Muut lainasaamiset	1 312	1 312			
3. Muut saamiset	383	323	II Lyhytaikainen	40 231	38 388
			1. Joukkovelkakirjalainat	24 000	23 000
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	272	263	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	8 133	7 300
1. Valtion toimeksiannot			3. Lainat muilta luotonantajilta	1 000	1 000
2. Lahjoitusrahastojen varat	272	263	4. Saadut ennakot	233	293
			5. Ostovelat	2 974	3 013
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 403	6 078	6. Liittymismaksut ja muut velat	544	501
I Vaihto-omaisuus	0	0	7. Siirtovelat	3 347	3 281
1. Aineet ja tarvikkeet	0	0			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	137 640	133 742
II Saamiset	2 103	2 656			
Lyhytaikaiset saamiset	2 103	2 656	TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
1. Myyntisaamiset	1 520	1 828	Omavaraisuusaste, %	40,1 %	41,1 %
2. Lainasaamiset	0	170	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	144,2 %	139,5 %
3. Muut saamiset	474	558	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	27 647	27 374
4. Siirtosaamiset	108	100	Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 985	1 951
			Lainakanta 31.12. 1000€	67 833	64 300
III Rahoitusomaisuusarvopaperit			Lainakanta 31.12. euroa/asukas	4 871	4 584
			Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	68 150	64 497
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 300	3 422	Lainat ja vastuut, €/asukas	4 893	4 598
			Lainasaamiset, 1000€	1 312	1 312
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 640	133 742	Asukasmäärä	13 927	14 028

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaeht. varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä + tilikauden ylijäämä

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

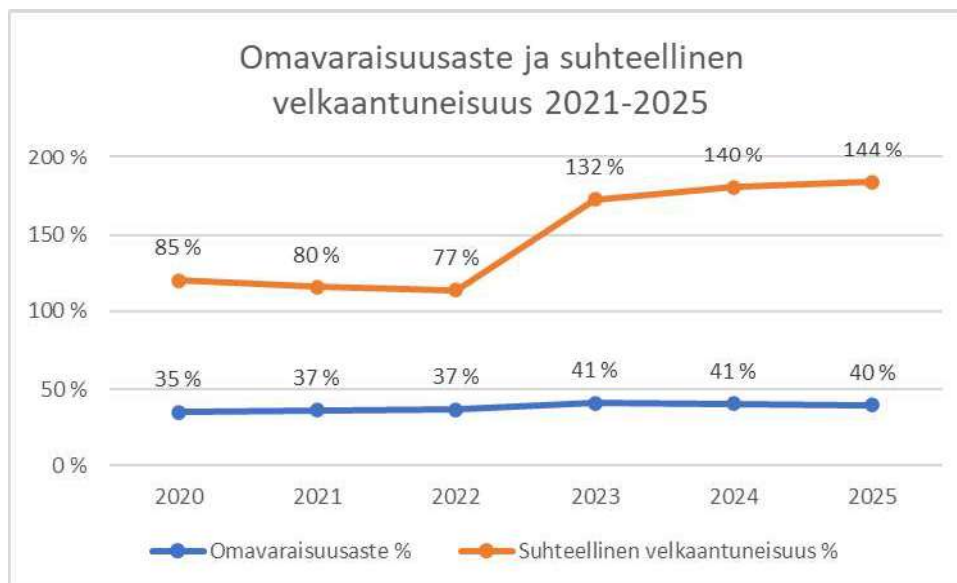
Lainasaamiset 31.12

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

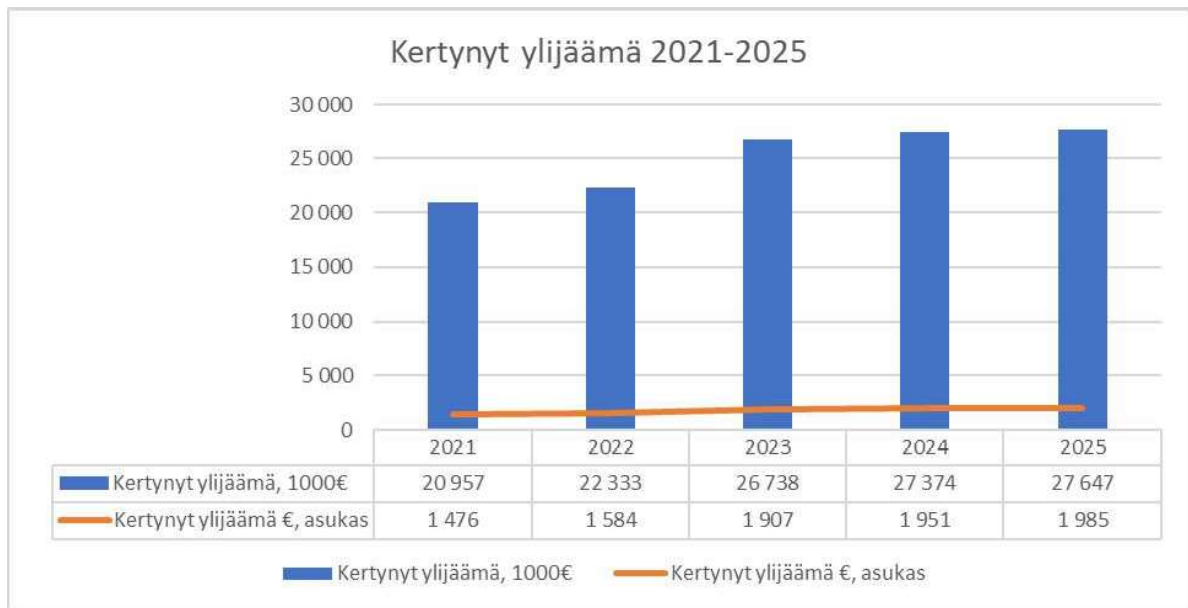
Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Kaupungin taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 137,6 milj. euroa, kun se vuonna 2024 oli 133,7 milj. euroa. Taseen oma pääoma oli tilikauden lopussa 55,1 milj. euroa. Oma pääoma kasvoi 0,27 milj. euroa tilikauden ylijäämän seurauksena vuoteen 2024 verrattuna. Vieraan pääoman määrä oli 82 milj. euroa. Taseen muutokseen +3,9 milj. euroa vaikutti pääasiassa merkittävät investointihankkeet, joista suurimmat ovat uimahalli-investointi ja Keskipiste -kiinteistön osto.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupungin omavaraisuusaste oli 40,1 %, mikä on 1 %-yksikköä edellisvuotta heikompi. Vuonna 2024 kaikkien kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 62 % ja Etelä-Pohjanmaalla 42 %. Lapuan kaupungin omavaraisuusaste on pysynyt alle 50 %:ssa useita vuosia.

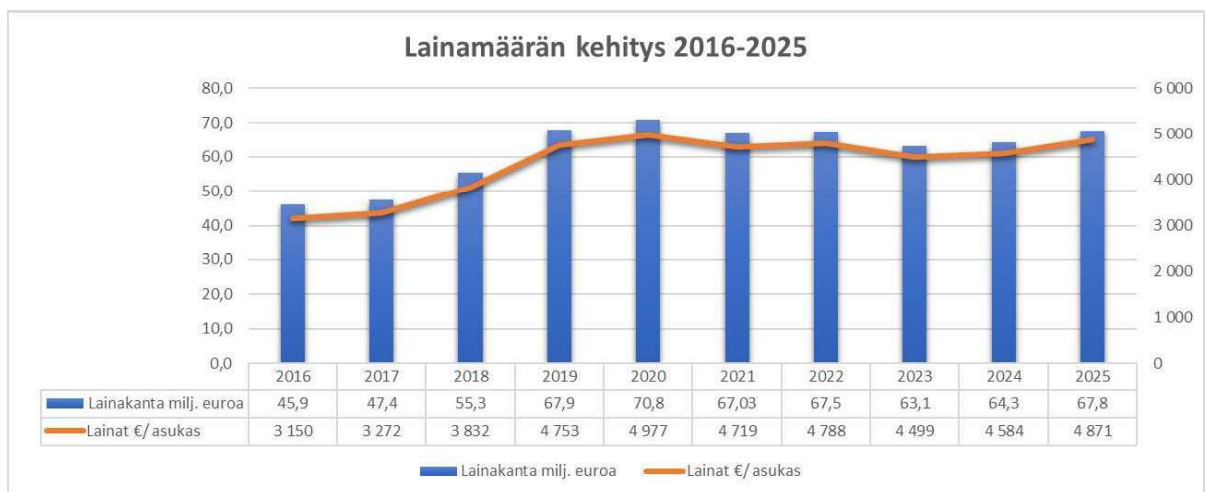
Suhteellinen velkaisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus ja poistomenetelmät eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun velkaantuneisuuden arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä suhteellinen velkaisuusprosentti oli 144,2 %, kun se edellisvuonna oli 139,5 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut vuodesta 2023 sote-muutoksen seurauksena. Vuonna 2024 kaikkien kuntien keskimääräinen suhteellinen velkaisuusprosentti oli 102 %, kun se vuonna 2022 oli vielä 56 %.

Lapuan kaupungin taseessa on 27,6 milj. euron ylijäämäpuskuri tilikauden 2025 lopussa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä ylijäämän määrä oli 27,4 milj. euroa. Kaupungilla on kertynyttä ylijäämää 1.985 euroa asukasta kohden. Vuonna 2024 kaikkien kuntien keskimääräinen asukaskohtainen taseen kertynyt ylijäämä oli 3.142 euroa ja Etelä-Pohjanmaalla vastaava luku oli 958 euroa.

Kaupungin lainakanta oli tilinpäätöksessä 67,8 milj. euroa. Vuotta aikaisemmin lainakannan määrä oli 64,3 milj. euroa eli lainamäärä kasvoi 3,5 milj. eurolla. Lainamäärä asukasta kohden oli 4.871 euroa (vuonna 2024: 4.584 euroa). Vuonna 2024 Suomen kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainakanta oli 3.450 euroa ja Etelä-Pohjanmaalla 5.023 euroa/asukas. Vuoden 2025 ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien keskimääräinen lainakanta olisi 3.599 euroa asukasta kohden ja Etelä-Pohjanmaalla 4.980 euroa asukasta kohden. Lapuan kaupungin lainakannan kasvuun vuonna 2025 on vaikuttanut merkittävät investoinnit, joista suurin on uimahalli-investointi. Toinen merkittävä ja lainakantaan vaikuttanut tekijä oli vuoden 2025 lopulla tapahtunut ns. Keskipiste-rakennuksen osto Simpsionvuori Oy:ltä.

4. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kokonaismenot olivat 70,2 milj. euroa, joista toimintakulujen osuus oli n. 69 % ja korkokulujen osuus 1,7 %. Investointimenot olivat 13,2 milj. euroa ja lainojen lyhennykset olivat 7,5 milj. euroa. Kokonaistulot olivat 68,4 milj. euroa eli ne alittivat kokonaismenot noin 1,8 milj. eurolla. Verotulojen ja valtionosuuksien määrä kokonaistuloista oli 45,5 milj. euroa eli n. 67 %.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2025

ulkoiset

<i>TULOT</i>	<i>1 000 €</i>	<i>%</i>	<i>MENOT</i>	<i>1 000 €</i>	<i>%</i>
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	11 280	16,5	Toimintakulut	48 638	69,3
Verotulot	30 939	45,2	- valmistus omaan käyttöön	-373	-0,5
Valtionosuudet	14 558	21,3	Korkokulut	1 165	1,7
Korkotuotot	33	0,0	Muut rahoituskulut	26	0,0
Muut rah.tuotot	209	0,3	Satunnaiset kulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- pakollisten varausten muutos	0	0,0
- Pysyvien vastaavien			- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	-66	-0,1	hyödykkeiden luovutustappiot	0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusos. investointimenoihin	313	0,5	Käyttöomaisuusinvestoinnit	13 190	18,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150	0,2	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	60	0,1
Antolainasaam. vähennykset	0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 467	10,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	14,6	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000	1,5	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	68 415	100,0	Kokonaismenot yhteensä	70 173	100,0

5. Konsernin toiminta ja talous

5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen liittyvistä yhteisöistä

Kuntalain 68 a §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase, tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta on jäsenenä. Näiden lisäksi kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kaupungin 27 % omistusosuudella omistama osakkuusyhtiö Emineo Oy on asetettu vapaaehtoiseen selvitystilaan 16.4.2025. Yhtiön velkojien kuulutusmenettely päättyi 26.9.2025 ja lopputilitys ajalta 1.7.-31.10.2025 käsiteltiin yhtiökokouksessa 8.1.2026. Yhtiö purkautuu ja poistetaan kaupparekisteristä lopputilityksen rekisteröinnin jälkeen. Yhtiö on sisällytetty konsernitilinpäätökseen koska yhtiö on vielä kaupparekisterissä tilinpäätöshetkellä. Purkautumisella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä:

Tytäryhteisöt

• Lapuan Energia Oy	100%
• Invest Lapua Oy	100%
Tytäryhteisön tytäryhteisö	
• Kiinteistö Oy Yllinpuisto	50,50%
Osakkuusyhteisöt	
• Kiinteistö Oy Myllynkivi	31,30%
• Simpsiönvuori Oy	100%
• Lapuan Kotiasunnot Oy	100%
Tytäryhtiön tytäryhtiöt	
• Asunto Oy Koivusato	70,31%
• Asunto Oy Lapuan Myllytie 1	54,10%
Osakkuusyhteisöt	
• Asunto Oy Vällänkatu 6	38,88%
• Lapuan taide -ja tiedesäätiö	100%
• Thermopolis Oy, suoraomistus	79,76%
• Thermopolis Oy, konsernin omistusosuus	96,91%
• Lapuan Jätevesi Oy	64%

Kuntayhtymät

• Etelä-Pohjanmaan liiton kuntayhtymä	7,38%
• Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	5,57%
• Kuntayhtymä Kymppi	21,42%

Osakkuusyhteisöt

• Kiinteistö Oy Sahanplassi	49,7%
• Lappavesi Oy	45%
• Emineo Oy	27%

5.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta

Omistajaohjauksen strateginen johtamismalli käsittää kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkistrategian ja omistajaohjauksen periaatteet sekä kaupunginhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Strategista johtamista tukee kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje, joka on tullut voimaan 1.1.2025.

Lapuan kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavat konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat. Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Lapuan kaupungin konserniohje koskee Lapuan kaupunkia, sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Niiden kuntayhtymien osalta, joissa kaupunki on jäsenenä, konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin kaupungin äänivaltaisuus huomioiden. Lisäksi ohjetta voidaan hyödyntää soveltuvin osin kaupungin osakkuusyhteisöjen ohjauksessa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen tulee antaa seurantaa varten kaupungille neljännesvuosittain raportti toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio asetettujen tavoitteiden toteutumisesta ja niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöjen tulee antaa neljännesvuosittain seurantaraportti yksittäisistä yli 0,5 milj. euron investoinneista. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Lisäksi tytäryhteisöjen ja omistusyhteisyhteisöjen tulee toimittaa helmikuun loppuun mennessä kaupungille tilinpäätösasiakirjat ja selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden toteutumista selvitetään tässä toimintakertomuksessa jäljempänä.

5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2025 merkittävimmät konsernia koskevat tapahtumat olivat:

- Valtuusto myönsi 17.2.2025 100 %:n omavelkaisen takauksen Invest Lapua Oy:n 1,2 milj. euron lainalle ympäristöterveydenhuollon tilojen rakentamista varten ja edellytti vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksiä lainan arvon verran (Valtuusto 17.2.2025)
- Valtuusto myönsi 24.3.2025 100 % omavelkaisen takauksen Lapuan Kotiasunnot Oy:n 1,8 milj. euron lainalle Niskalankatu 4 investoinnin rahoittamiseen. Valtuusto edellytti 1,8 milj. euron takaukselle vastavakuudeksi 1,2 kertaista kiinteistökiinnitystä parhaalla etusijalla.
- Valtuusto muutti 19.5.2025 Simpsiönvuori Oy:n lainojen lyhennysaikatauluja (lyhytaikainen laina 170.000 euroa ja pitkäaikainen laina 500.000 euroa) siten, että 170.000 euron laina eräänäntyi maksettavaksi 31.5.2026 ja 500.000 euron lainan ensimmäinen lyhennys erä eräänäntyy maksettavaksi 31.12.2026 (aiemmin 31.12.2025)
- Valtuusto päätti 8.12.2025 Simpsiönvuori Oy:n kiinteistön ja siihen liittyvän irtaimiston ostosta sekä leasing-vuokrasopimuksen siirrosta Lapuan kaupungille. Kauppasumman suuruus oli 3,108 milj. euroa. Em. kaupan yhteydessä Simpsiönvuori Oy maksoi 170.000 euron lainan takaisin kaupungille. Voimassaolevat lainat Simpsiönvuori Oy:lle ovat 0,5 milj. euron pääomalaina ja 0,5 milj. euron laina. Kaupunki edellytti ulkopuolisten lainojen pois maksua kaupanteon yhteydessä.

- Lapuan kaupungilla on taseessa 1 milj. euron lyhytaikainen laina Lapuan Energialta
- Osakkuusyhtiö Emineo Oy on asetettu vapaaehtoiseen selvitystilaan vuoden 2025 aikana Loppuselvitys on tehty ajalta 1.7.2025-31.10.2025. Yhtiö on ollut kaupparekisterissä vielä tilikauden päättymisen jälkeen.
- Lapuan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset tulivat voimaan 1.1.2025 alkaen.
- Päivitetty konserniohje tuli voimaan 1.1.2025 alkaen
- Uudistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tuli voimaan 1.1.2025 alkaen.
- Kuntayhtymä Kymppi aloitti virallisesti toimintansa 1.1.2025 Te-uudistuksen voimaantulon myötä.

Lapuan Energia

Lapuan kaupunki omistaa 100 % Lapuan Energian osakekannasta. Lapuan Energian tilikauden tulos oli alijäämäinen 90.585 euroa. Edellisen tilikauden tulos oli ylijäämäinen 23.018 euroa. Lapuan kaupungilla on 1 milj. euron lyhytaikainen laina Lapuan Energialta.

Invest Lapua Oy

Lapuan kaupunki omistaa 100 % Invest Lapua Oy:n osakekannasta. Invest Lapua Oy:n tilikauden ylijäämä oli 42.433 euroa. Edellisvuoden tilikauden tulos oli alijäämäinen 24.819 euroa.

Simpсионvuori Oy

Lapuan kaupunki omistaa 100 % Simpсионvuori Oy:n osakekannasta. Simpсионvuori Oy:n tilikauden tulos oli alijäämäinen 407.706 euroa. Edellisvuoden tilikauden tulos oli alijäämäinen 502.832 euroa. Lapuan kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2025 kokouksessaan ostaa Simpсионvuori Oy:ltä kiinteistön ja siihen liittyvän irtaimiston leasing-sopimuksineen. Kauppa toteutettiin vuoden 2025 lopussa. Simpсионvuori Oy maksoi 170.000 euron lyhytaikaisen lainan Lapuan kaupungille ja edellytti, että Simpсионvuori Oy maksaa ulkopuoliset lainat pois.

Lapuan Kotiasunnot Oy

Lapuan kaupunki omistaa 100 % Lapuan Kotiasunnot Oy:n osakekannasta. Lapuan Kotiasunnot Oy:n tilikauden tulos oli ylijäämäinen 12.146 euroa. Edellisen vuoden tilikauden tulos oli alijäämäinen 36.726 euroa. Lapuan kaupunginvaltuusto kokouksessaan 24.3.2025 on myöntänyt Lapuan Kotiasunnoille 1,8 milj. euron takauksen Niskalankatu 4 investoinnin rahoitukselle.

Lapuan Taide- ja Tiedesäätiö

Lapuan kaupunki omistaa 100% Lapuan taide- ja tiedesäätiön säädepääomasta. Lapuan taide- ja tiedesäätiön tilikauden alijäämä oli 2.166 euroa. Edellinen tilikausi oli alijäämäinen 1.234 euroa.

Thermopolis Oy

Lapuan kaupungin suoraomistus Thermopolis Oy:n osakekannasta on 79,76 % ja konsernin omistusosuus on 91,89 %. Thermopolis Oy:n tilikauden ylijäämä oli 6.860 euroa. Edellisvuoden ylijäämä oli 7.835 euroa.

Kaupunginhallitus kokouksessaan 17.3.2025 on päättänyt osallistua Thermopolis Oy:n Vihereät tekijät hankkeeseen vuosina 2025-2026 yhteensä 19.420 euron kuntarahaosuudella. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 18.11.2025 päättänyt osallistua Thermopolis Oy:n Energian varastoinnin kehittämishankkeeseen vuosina 2025-2027 yhteensä 37.901 euron kuntarahaosuudella.

Lapuan Jätevesi Oy

Lapuan kaupunki omistaa 64 % Lapuan jäteveden osakepääomasta. Lapuan jäteveden tilikauden ylijäämä oli 88.205 euroa. Edellisen tilikauden ylijäämä oli 109.306 euroa.

5.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Lapuan kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen erikseen määräämät vi-
ranhaltijat.

Kaupunginvaltuusto on joulukuussa 2024 hyväksynyt päivitetyn konserniohjeen, joka on tullut
voimaan 1.1.2025 alkaen.

Konserniohjeessa on kuvattu toimivallanjako, talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus,
konsernivalvonnan, raportoinnin ja riskienhallinnan järjestäminen, ennakkokannan hankkimi-
nen, konsernin sisäiset palvelut, kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja
nimittäminen, hyvä hallinto- ja johtamistapa, tiedottaminen sekä kuntakonsernin tarkastus.

Vuoden 2025 merkittävin sisäisen valvonnan uusi kokonaisuus oli sisäisen valvonnan ja ris-
kienhallinnan kyselyn käyttöönotto kaupungin tytäryhtiöissä. Lokakuussa 2025 toteutettu
kysely osoitettiin toimitusjohtajille vastattavaksi yhdessä yhtiöiden hallitusten kanssa ja se
perustui hallitusten suorittamaan itsearviointiin. Kysely toimii osana konsernijohton valvon-
taa ja tuottaa kokonaiskuvan tytäryhtiöiden hallinnon, talouden, riskienhallinnan,
varautumisen sekä konserniohjeen noudattamisen nykytilasta. Raportin havainnot ja johto-
päätökset perustuvat hallitusten antamiin vastauksiin, eikä konsernijohtolla ole erillisiä
keinoja tietojen oikeellisuuden varmentamiseen. Ensimmäisen toteutuskerran tuloksia pide-
tään lähtötasona konsernivalvonnan jatkokehittämiselle.

Lapuan kaupunki on ottanut käyttöön vuonna 2025 lainasalkkusovelluksen, joka mahdollistaa
myös Lapuan kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden rahoitussopimusten seurannan ja analysoin-
nin, mikä osaltaan parantaa konsernijohton käytettävissä olevaa tietopohjaa. Tavoitteena on
saada muodostettua ja ylläpidettyä kattava ja ajantasainen kokonaiskuva kaupunkikonsernin
tytäryhtiöiden lainatilanteesta.

Kaupunginvaltuusto on joulukuussa 2024 hyväksynyt Lapuan kaupungin päivitetty omistaja-
poliittiset linjaukset, jotka ovat tulleet voimaan 1.1.2025 alkaen. Linjauksissa on kuvattu
omistajapolitiikan keskeiset periaatteet, omistajaohjaus ja omistajastrategia sekä kokonais-
valtaisen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan huomioiminen ja vastuut omistajapolitiikan
toteuttamisessa.

Kaupunkikonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, jonka periaatteet on
määritelty Lapuan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Ohjeessa
määritetään periaatteet, joiden mukaisesti riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan. Tytär-
yhteisöt voivat laatia tarkempia ohjeita sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi,
mutta niiden tulee olla kaupungin ohjeen periaatteiden mukaisia. Kaupunginhallitus on hy-
väksynyt uudistetun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 2.12.2024 ja ohje on tullut
voimaan 1.1.2025 alkaen.

Lapuan kaupungin konserniohjeen 9 §:n mukaan kaupungin tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien
on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen
ja toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto on konserniohjeen mukai-
sesti säännöllisesti seurannut ja arvioinut tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisöjen on edellytetty toimittavan kaupungille neljännesvuosittain raportin toiminnan
ja talouden kehityksestä, asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä niihin liittyvistä ris-
keistä. Osalla tytäryhtiöistä raportoinnin toteutumisessa on ollut puutteita eikä raportointia ole
kaikilta osin toteutettu konserniohjeen edellyttämässä aikataulussa.

Tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat esitelleet kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa marraskuussa alkavan tilikauden talousnäkymät sekä toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet. Valtuuston iltakouluja on järjestetty vuoden 2025 aikana Simpsiönvuori Oy:n ja Lapuan Kotiasuntojen osalta.

Konsernijohto on seurannut säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen on tullut toimittaa helmikuun loppuun mennessä kaupungille konsernitilinpäätöksen laadintaa varten tarvittavat tiedot sekä tilinpäätösasiakirjat. Tytäryhteisöt ovat pääsääntöisesti toimittaneet konsernitilinpäätöksen laadinnan edellyttämät tiedot määräajassa. Osa tilinpäätösasiakirjoista, kuten tilintarkastuskertomuksista, on valmistunut myöhemmin tilintarkastusten aikataulujen mukaisesti ja allekirjoitetut tilinpäätökset ovat valmistuneet pääosin maaliskuun aikana.

Hallintosäännön 25 §:n mukaan konsernijohto antaa valtuustolle raportin konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä puolivuositain.

Yhtiökokouspöytäkirjajäljennökset sekä tilinpäätösasiakirjat tulee toimittaa kaupungin kirjaimoon.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen ja säätiön toimitusjohtajia on ohjeistettu konserniohjeen mukaisista velvoitteista, aikatauluista sekä hallitusten esityslistojen ja pöytäkirjojen toimittamisesta tiedoksi kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen puheenjohtajalle. Konsernijohto on osana valvontatehtävänsä seurannut raportoinnin toteutumista ja varmistanut konserniohjeen mukaisten tietojen toimittamista. Tytäryhteisöt ovat osittain toimineet konserniohjeen mukaisesti.

5.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksen toimintatuotot olivat 27,97 milj. euroa ja toimintakulut olivat 61,59 milj. euroa. Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 45,4 %. Vuosikate oli 10 milj. euroa (vuonna 2024: 9,8 milj. euroa) ja poistot ja arvonalentumiset olivat 9,7 milj. euroa (vuonna 2024: 9,3 milj. euroa). Konsernin tilikauden ylijäämä oli 0,28 milj. euroa (vuonna 2024: 0,4 milj. euroa). Vuosikate asukasta kohti oli 719 euroa, kun se vuonna 2024 oli 698 euroa.

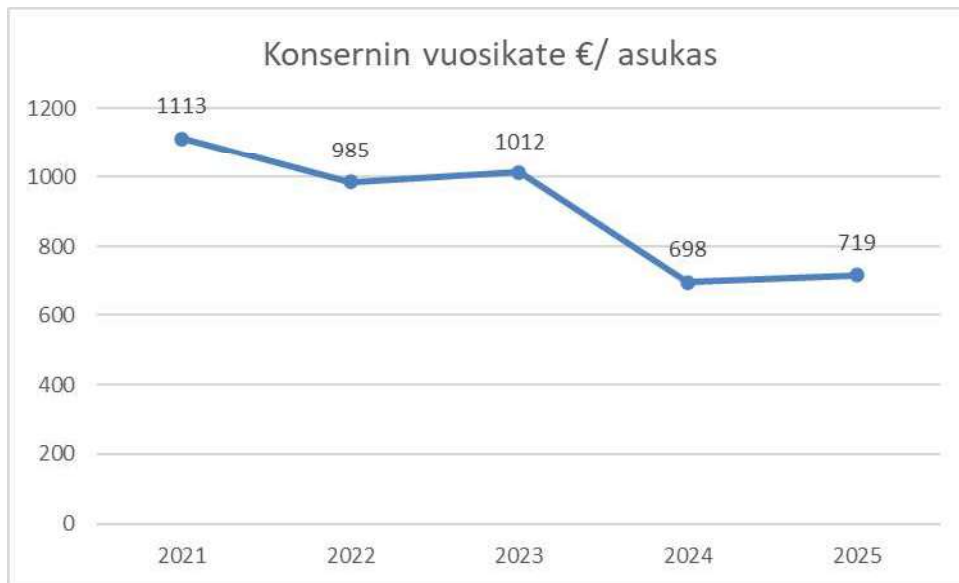
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	27 972	27 647
Toimintakulut	-61 592	-60 660
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	13	33
Toimintakate	-33 608	-32 981
Verotulot	30 939	31 214
Valtionosuudet	14 558	13 891
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	0	8
Muut rahoitustuotot	491	646
Korkokulut	-2 306	-2 889
Muut rahoituskulut	-57	-102
Vuosikate	10 017	9 788
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 653	-9 254
Arvonalentumiset	-1	-33
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	362	500
Tilinpäätössiirot		
Tilikauden verot	-31	-84
Laskennalliset verot	-21	11
Vähemmistöosuudet	-32	-40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	278	387

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,4	45,6
Vuosikate/poistot, %	103,8	105,4
Vuosikate, €/asukas	719	698
Asukasmäärä	13 927	14 028

Konsernin vuosikate euroina/asukas vuosina 2020 – 2025

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
Ulkoinen	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 017	9 788
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-31	-84
Tulorahoituksen korjaukset	-38	-137
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 208	-11 792
Rahoitusosuudet investointimenoihin	351	192
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	153	189
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 755	-1 845
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 125	9 833
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 051	-12 789
Lyhytaikaisten lainojen muutos	678	4 531
Oman pääoman muutokset		32
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 318	1 608
Rahoituksen rahavirta	3 069	684
Rahavarojen muutos	-686	-1 161
Rahavarat 31.12.	6 463	7 150
Rahavarat 1.1	7 150	8 310
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	2 844	-122
Investointien tulorahoitus, %	72,3 %	84,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8
Kassan riittävyys, pv	26	30
Asukasmäärä	13 927	14 028

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta -tunnusluku tarkastelee investointien omarahoituksen toteutumista tilinpäätösvuodelta ja sitä edeltävältä neljältä vuodelta. Positiivinen kertymä ilmoittaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen kertymä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavarjoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 2,8 milj. euroa (vuosi 2024: -0,1 milj. euroa).

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintame-nosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentti-osuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyö-dykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulo-rahoitusprosentti oli 72,3 %. Vuonna 2024 vastaava tunnusluku oli 84,4 %.

Laskennallinen lainanhoitokate - tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluvun arvo on 1 - 2 ja heikko, jos tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunta-konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Lapuan kaupunkikonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,8 vuonna 2025. Tunnusluku oli 0,8 myös vuonna 2024. Laskennallinen lainanhoitokate on ollut vuonna 2025 heikko.

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, mo-nenkö päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Lapuan kaupunkikonsernin kassan riittävyys on 26 päivää (vuonna 2024: 30 päivää).

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €	VASTATTAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	171 243	167 100	OMA PÄÄOMA	58 991	58 705
Aineettomat hyödykkeet	921	946	Peruspääoma	27 472	27 472
Aineettomat oikeudet	187	200	Säätiöiden ja yhdistysten perusp.	170	170
Muut pitkävaikuttiset menot	734	745	Arvonkorotusrahasto	286	286
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	382	382
Aineelliset hyödykkeet	166 021	161 944	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 403	30 008
Maa- ja vesialueet	23 125	22 912	Tilikauden yli-/alijäämä	278	387
Rakennukset	90 638	91 704	VÄHEMMISTÖSUUS	442	410
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 734	35 038			
Koneet ja kalusto	6 548	6 722	PAKOLLISET VARAUKSET	33	0
Muut aineelliset hyödykkeet	3 515	3 447	Muut pakolliset varaukset	33	0
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 461	2 121	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	808	857
Sijoitukset	4 301	4 210	VIERAS PÄÄOMA	124 403	122 488
Osakkuusyhteisöosuudet	2 486	2 473	Pitkäaikainen korollinen pääoma	66 922	66 568
Osakkeet ja osuudet	1 734	1 717	Pitkäaikainen koroton pääoma	12 703	12 604
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Lyhytaikainen korollinen pääoma	35 450	34 053
Muut lainasaamiset	0	0	Lyhytaikainen koroton pääoma	9 328	9 263
Muut saamiset	81	20			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	658	699	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	184 678	182 460
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 776	14 661	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Vaihto-omaisuus	1 650	2 067	Omavaraisuusaste, %	32	32
Saamiset	4 663	5 445	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	169 %	168 %
Pitkäaikaiset saamiset	950	1 188	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	30 681	30 395
Lyhytaikaiset saamiset	3 713	4 257	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as	2 203	2 167
Rahoitusarvopaperit	667	844	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	102 372	100 621
Rahat ja pankkisaamiset	5 796	6 306	Konsernin lainakanta €/asukas	7 351	7 173
VASTAAVAA YHTEENSÄ	184 678	182 460	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.	102 962	101 231
			Lainat ja vuokravastuut €/asukas	7 393	7 216
			Asukasmäärä	13 927	14 028

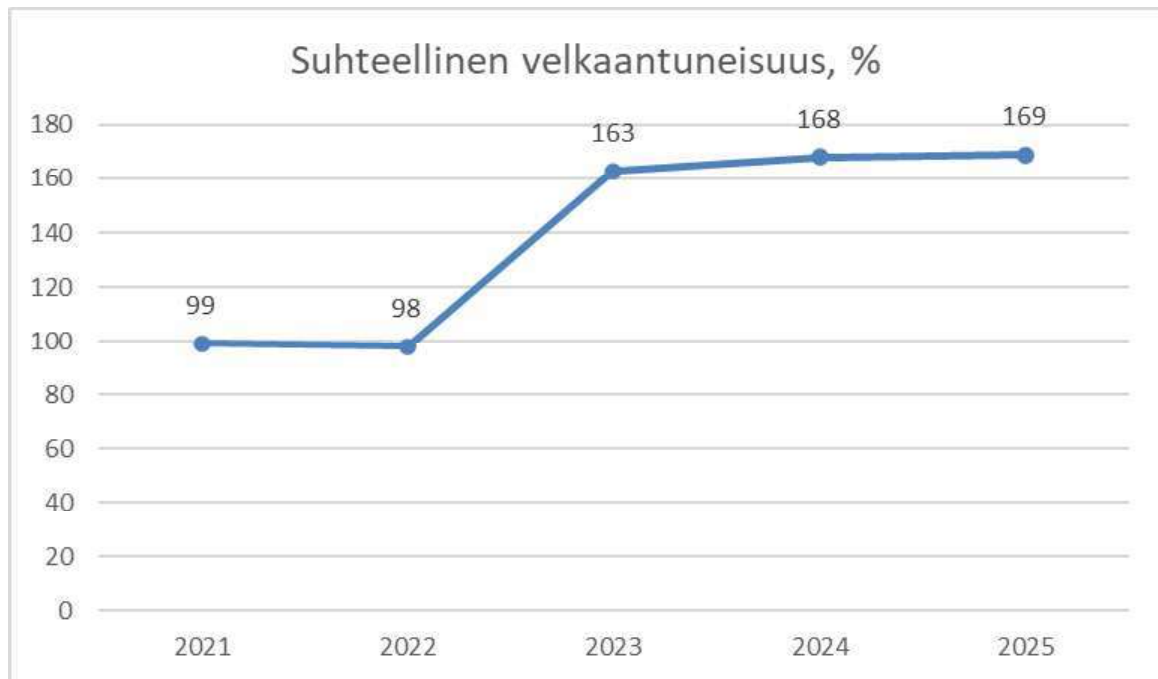
Lapuan kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli 184,7 milj. euroa. Taseen loppusumma kasvoi 2,2 milj. euroa.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Jos tunnusluvun arvo on 50 % tai sitä alempi, se merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta. Konsernin omavaraisuusaste oli 32 %, edellisvuonna omavaraisuusaste oli myös 32 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus-tunnusluku kertoo, paljonko konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 169 %. Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti vuonna 2024 oli 168 %. Sote-muutos vaikutti myös konsernin suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluvun kasvuun vuodesta 2023 lähtien.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2020-2025

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainamäärä oli tilinpäätös-
vuoden lopussa 102,4 milj. euroa (vuonna 2024: 100,6 milj. euroa), asukasta kohti 7.351
euroa (vuonna 2024: 7.172) euroa. Keskimääräinen kuntakonsernilainakanta oli vuonna
2024 7.263 euroa / asukas ja Etelä-Pohjanmaalla 7.538 euroa asukasta kohden.

6. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2025 tilikauden ylijäämä on 272.448,46 euroa. Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 272.448,46 euroa siirretään taseessa omaan pääomaan yli-/alijäämä-tilille.

7. Talousarvion toteutuminen

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion toteumavertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden ja nettomenojen seuraaminen. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Vuoden 2025 talousarviossa käyttötalousosan toimintakatteet ovat sitovia valtuustoon nähden toimielintasolla. Toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista toimielimet ovat antaneet selvityksensä toimintakertomuksissaan. Talousarvion toteumavertailu sisältää sisäiset menot ja tulot.

7.1 Käyttötalouden toteutuminen

Tässä kappaleessa esitellään hallintokuntien käyttötalouden toteutumisvertailut ja toimintakertomukset. Toimintatulojen ja -menojen toteutuman vertailussa sisäiset erät ovat mukana. Tuloslaskelman tulojen ja menojen erotus eli toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Yhteenveto toimielinten toimintakatteista

(sisäiset ja ulkoiset erät)

Toimintakate / ulkoiset ja sisäiset	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama +yli/-alle	Tot. %
Käyttötalousosa						
Vaalit	-20 000		-20 000	-19 871,33	-128,67	100,6 %
Kaupunginvaltuusto	-70 200		-70 200	-73 447,56	3 247,56	104,6 %
Tarkastuslautakunta	-36 700		-36 700	-35 242,44	-1 457,56	96,0 %
Kaupunginhallitus	-2 295 400	-3 166 530	-5 461 930	-4 577 344,72	-884 585,28	83,8 %
Sivistyslautakunta	-22 638 575	-5 681 330	-28 319 905	-28 261 499,23	-58 405,77	99,8 %
Hyvinvointilautakunta	-3 379 793	-3 072 910	-6 452 703	-6 102 077,15	-350 625,85	94,6 %
Tekninen lautakunta	-10 937 300	5 651 400	-5 285 900	-4 270 339,42	-1 015 560,58	80,8 %
Ympäristölautakunta	-205 511	-18 290	-223 801	-149 239,02	-74 561,98	66,7 %
Yhteensä	-39 583 479	-6 287 660	-45 871 139	-43 489 060,87	-2 382 078	94,8 %

Talousarviomuutos sisältää sisäiset vuokrat.

7.1.1 Vaalit

Vaalit

Käyttötalouden toteutuminen
Sitovuustaso toimielimen toimintakate
Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintatuotot						
Tuet ja avustukset	20 000		20 000			
Muut toimintatuotot				15 394	15 394	
Toimintatuotot	20 000		20 000	15 394	-4 606	77,0 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-30 000		-30 000	-27 030	-2 970	90,1 %
Palvelujen ostot	-6 500		-6 500	-6 217	-283	95,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 500		-2 500	-1 380	-1 120	55,2 %
Muut toimintakulut	-1 000		-1 000	-638	-362	63,8 %
Toimintakulut	-40 000		-40 000	-35 266	-4 734	88,2 %
Toimintakate	-20 000		-20 000	-19 871	-129	99,4 %

7.1.2 Kaupunginvaltuusto

Valtuusto

Käyttötalouden toteutuminen
Sitovuustaso toimielimen toimintakate
Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-51 500		-51 500	-55 972	4 472	108,7 %
Palvelujen ostot	-18 500		-18 500	-14 834	-3 666	80,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-381	181	190,7 %
Muut toimintakulut				-2 261	2 261	
Toimintakulut	-70 200		-70 200	-73 448	3 248	104,6 %
Toimintakate	-70 200		-70 200	-73 448	3 248	104,6 %

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2025 aikana 7 kertaa ja käsitteli 99 asiapykälää. Kaupungin taloudellista tilanteesta on raportoitu valtuustolle neljännesvuosittain. Kaupungin taloudellista tilannetta on käyty läpi myös vuoden 2026 talousarvioseminaarissa 21.-22.10.2025.

Vuoden 2025 talousarvio hyväksyttiin 8.12.2025 ja talousarvion vahvistamisen yhteydessä valtuusto vahvisti taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toimielimille sekä linjasi tulevien vuosien investointien painopistealueet.

Valtuuston talousarvio ylittyi 3.248 euroa. Valtuusto on käsitellyt ylityksen kokouksessaan 9.2.2026.

7.1.3 Tarkastuslautakunta

Käyttötalouden toteutuminen
Sitovuustaso toimielimen toimintakate
Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-12 700		-12 700	-8 967	-3 733	70,6 %
Palvelujen ostot	-23 900		-23 900	-25 963	2 063	108,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100		-100	-313	213	313,0 %
Toimintakulut	-36 700		-36 700	-35 242	-1 458	96,0 %
Toimintakate	-36 700	0	-36 700	-35 242	-1 458	96,0 %

Tarkastuslautakunnan kokouksia on ollut 10 ja käsiteltyjen asioiden määrä on ollut 74.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 31.5.2025 asti:

Markku Keskikallio puheenjohtaja, Hanna Peräaho, Jukka Tauriainen, Kari Nirha ja
Nina Aila.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.6.2025 alkaen:

Mikko Martikkala puheenjohtaja, Arttu Nikkari, Paula Alarinta, Ville Maunumaa,
Hanna Lindberg

Tilintarkastajana on Mari Säynätjoki, KHT, JHT, KPMG Oy Ab

7.1.4 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus

Käyttötalouden toteutuminen

Sitovuustaso toimielimen toimintakate

Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Myyntituotot	498 400		498 400	983 947	485 547	197,4 %
Maksutuotot	3 000		3 000	210 151	207 151	
Tuet ja avustukset	170 000		170 000	179 693	9 693	105,7 %
Muut toimintatuotot	3 363 700		3 363 700	3 532 007	168 307	105,0 %
Toimintatuotot	4 035 100		4 035 100	4 905 798	870 698	121,6 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 639 900		-1 639 900	-1 398 266	-241 634	85,3 %
Palvelujen ostot	-3 531 750		-3 531 750	-3 280 125	-251 625	92,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 950		-38 950	-57 620	18 670	147,9 %
Avustukset	-958 600		-958 600	-1 079 676	121 076	112,6 %
Muut toimintakulut	-161 300	-3 166 530	-3 327 830	-3 667 456	339 626	110,2 %
Toimintakulut	-6 330 500	-3 166 530	-9 497 030	-9 483 143	-13 887	99,9 %
Toimintakate	-2 295 400	-3 166 530	-5 461 930	-4 577 345	-884 585	83,8 %

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluvat kaupungin johto, hallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto, tietohallinto, markkinointiviestintä, elinkeinotoiminnan kehittäminen, metsätalous, maaseututoimi, ympäristöterveydenhuolto, maahanmuutto ja työllistäminen.

Kaupunginhallituksen tärkeimmät tehtävät liittyvät kaupungin hallintosäännön mukaisesti kaupungin strategiseen johtamiseen, hallinnon ja talouden ohjaukseen ja kaupungin sekä kaupunkikonsernin yleiseen kehittämiseen.

Lapuan kaupunginhallituksen tavoitteet pohjautuvat Lapuan kaupungin strategian mukaisiin tavoitteisiin, joita ovat hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen.

Toimintavuonna kaupunginhallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli 467 asiapykälää.

Tilivelvolliset viranhaltijat: kaupunginjohtaja Satu Kankare, hallintopäällikkö Minna Kangasluoma, talouspäällikkö Anne Marjamäki, henkilöstöpäällikkö Päivi Luhtala-Sipilä 30.11.2025 saakka ja Kaija Metsänranta 1.12.2025 alkaen, tietohallintopäällikkö Jaakko Herttua.

Hallinnon toimiala

Hallinnon toimiala toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa. Hallinnon toimiala koostuu hallintopalveluista, talouspalveluista, henkilöstöpalveluista ja tietohallintopalveluista sekä viestinnästä, markkinoinnista ja maahanmuutosta.

Vuonna 2025 hallinnon toimialalle kuuluvat myös työllisyyspalvelut Kuntayhtymä Kympin hallinnoimana, ympäristöterveydenhuolto Seinäjoen kaupungin hallinnoimana, maaseututoimi Seinäjoen kaupungin hallinnoimana, lomituspalvelut Kurikan kaupungin hallinnoimana ja elinkeinopalvelut Invest Lapua Oy:n tuottamana.

Hallinnon toimiala valmistelee hallituksen ratkaisuvaltaan kuuluvat asiat.

Hallinnon toimialan ylätasoin tavoitteet vuonna 2025:

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toiminnallisten muutosten toteuttaminen pääasiallisesti eläköitymisten yhteydessä	Tehtävien uudelleenjärjestely (kpl)	Uudelleenjärjestelyt 2 kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toimenpideohjelman mukaisesti keskitettyjen toimintojen prosessien kuvaus ja tiedottaminen koko henkilöstölle	Keskeisten toimintojen prosessikuvausten laatiminen (kpl)	Keskeiset prosessikuvaukset 2 kpl (kameravalvonnan prosessi ja koulutus, tasopalkkaproessit ja koulutus)
Kasvun varmistaminen	Tekeväälle töitä, työlle teki- jöitä: Yhteistyön lisääminen työllisyyspalveluiden, Invest Lapua Oy:n, maahanmuuttopalveluiden, kaupungin toimialojen ja kolmannen sektorin kesken työllisyyden lisäämiseksi	Yhteistyötapaamiset (kpl)	Yhteistyötapaamiset: työllisyys 9 kpl, maahanmuutto 12 kpl muut 5 kpl

Sisäinen valvonta

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hallinnon toimialalla on noudatettu säännöksiä, kaupungin ohjeita ja toimintaa koskevia päätöksiä sekä hyvää hallintotapaa. Hallintopalveluiden tehtäviin kuuluu osaltaan myös muiden toimialojen lainmukaisuuden seuranta sekä asiantuntija-avun antaminen juridisissa asioissa.

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Hallinnon toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty jäljempänä tavoiteraportoinnin yhteydessä. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Kaupunginhallituksen toimintatuotot olivat 4,9 milj. euroa ja toimintakulut 9,5 milj. euroa. Toimintakate alittui 0,9 milj. euroa. Toimintakate toteutui talousarvioon nähden n. 84 %:sti.

Kaupungin rahavarot on hoidettu huolellisesti. Maksuvalmiutta on ylläpidetty käyttäen pitkäaikaisia lainoja sekä lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen kuntatodistuksia. Hallinnon toimiala seuraa kaupungin kokonaistaloudellisen tilanteen kehitystä ja raportoi siitä kaupunginhallitukselle ja valtuustolle raportointiohjeiden mukaisesti. Talousraportoinnin lisäksi kaupungin talustilannetta on käsitelty kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen talusseminaarissa sekä talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Riskienhallinta

Hallinnon toimialan toiminnalliset riskit liittyvät erityisesti henkilöstön niukkuuteen ja tehtävien hoitamiseen poissaolojen aikana. Sijaisjärjestelyjen tekeminen on haastavaa vähäisten henkilöresurssien vuoksi. Nämä riskit on tunnistettu ja niitä on pyritty minimoimaan työtehtävien järjestelyillä. Vaarallisia työyhdistelmiä on pyritty välttämään, mutta pienen organisaation vuoksi niitä voi olla.

Hankinnat

Hallinnon toimialan hankinnoissa on noudatettu hankintalakia, hallintosääntöä ja kaupungin hankintaohjetta. Hallinnon hankinnat ovat pääsääntöisesti hankintalain kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja, minkä vuoksi hankintoja ohjaa erityisesti kaupungin hankintaohje.

KKV – hankinnat

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on arvioinut kiviainesten hankintaa Lapuan kaupungin toimittaman selvityksen perusteella. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on ilmoittanut, että asiassa tehdyn alustavan arvion perusteella sekä valvonnan priorisointia ohjaavat periaatteet huomioon ottaen ei ole ilmennyt seikkoja, joiden perusteella asiassa ryhdyttäisiin enempään toimenpiteisiin. Näin ollen Kilpailu- ja kuluttajavirasto on 10.11.2025 ilmoittanut päättävänsä asian käsittelyn.

Sopimustoiminta

Kaupunginvaltuusto on siirtänyt kaupunginhallitukselle vastuun sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä.

Hallintopalvelut hoitaa hallinnon toimialan vastuulle kuuluvien sopimusten valmistelun ja valvonnan sekä tukee muita toimialoja tarvittaessa sopimusasioissa. Sopimusten laadinnassa on huomioitu kaupungin etujen turvaaminen ja sopimusten valvonta on tapahtunut asianmukaisesti. Hallintopalvelut ovat laatineet kaupunkitason dokumentteja ja malleja sopimusasiakirjojen tekoa varten.

Hallintopalvelut

Palvelukuvaus

Hallintopalvelut hoitaa mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen toimikuntien valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät, oikeudelliset palvelut ja arkistointitehtävät, vaalien ja kansanäänestysten järjestelytehtävät.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon kehittäminen	Kaikkien toimialojen kaikkien asiakirjojen arkistointi Case-M:ään (tavoite 100 %)	Kysely toteutettu nykytilasta
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sähköisen Suomi.fi-viestien käyttöönoton hyödyntäminen	Sähköisen asianhallintajärjestelmän parempi hyödyntäminen ja säästöt postimaksuissa	Kaikilla toimialoilla on jo osittain päästy Suomi.fi integraatiossa valmistelussa olevan sähköistä tiedoksiantoa koskevan lainsäädännön vaatimalle tasolle

Henkilöstöpalvelut

Palvelukuvaus

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on kaupungin henkilöstöpolitiikan suunnittelu sekä keskitettyjen henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen. Tähän liittyen henkilöstöpalvelut hoitaa koko kaupungin keskitetyn palkanlaskennan, paikallisen neuvottelu- ja sopimustoiminnan, yhteistoimintaan liittyviä tehtäviä, henkilöstöhallintoa koskevien ohjeistusten valmistelun, yhteistyön työterveyshuollon kanssa, virka- ja työehtosopimusneuvontaa, henkilöstön hyvinvointiin liittyviä tehtäviä sekä työnantajan työsuojelutehtäviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	Suunnitelma hyväksytty 16.12.2024, voimaan 1.1.2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Osaamisen kehittäminen	Esihenkilökoulutukset: esihenkilön iltapäivät 4 krt/v ja esihenkilöiden yhteinen koulutustilaisuus 2 krt/v Koko henkilöstön yhteinen työhyvinvointiin liittyvä koulutus 1 krt/v Koulutussuunnitelman päivittäminen	Esihenkilön iltapäivä pidetty 3.2.2025, 12.5.2025, 8.9.2025, 8.12.2025 sekä esihenkilökoulutus 29.4.2025 ja 2.10.2025 Henkilöstökoulutus 10.11.2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut koko henkilöstölle	Kehityskeskustelujen seuranta neljännesvuosittain, tavoitetasona 95 % kehityskeskusteluista käyty vuoden 2025 lopun tilanteessa	Kehityskeskustelujen toteutuma 31.12.2025 oli 87,6 %
Hyvinvoinnin lisääminen	Työhyvinvoinnin lisääntyminen	Henkilöstökyselyssä 2024 esiin nousseiden kehittämis-kohteiden huomioiminen työhyvinvointiohjelmassa	Työpaikkakäsittelyt alkuvuonna 2025, jatkokäsittely johtoryhmässä. Kehityskohteet huomioitu työhyvinvointiohjelman päivityksen yhteydessä. Työhyvinvointisuunnitelma päivitetty 9.12.2025. voimaantulo 1.1.2026

Tietohallintopalvelut

Palvelukuvaus

Tietohallintopalvelut vastaa kaupungin ICT-ympäristöstä. Palvelu sisältää ulkoiset ja sisäiset tiedonsiirtoyhteydet ja sisäverkon hallinnan. Lisäksi vastualueeseen kuuluu palvelinympäristö, ICT-laitteet, tietoturvan järjestäminen, palvelinten varmuuskopiointi sekä käyttäjien tekninen tuki.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tietohallintopalvelut

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Sisäisen viestinnän tehostaminen	Intran kehitys ja uusiminen	Intran uusi alusta käyttöön otettavissa.
Hyvinvoinnin lisääminen	Wlan-verkkojen kuuluvuuden parantaminen sekä tietoturvan parantaminen	Langattomien tukiasemien uusiminen.	Kaikki tukiasemat on asennettu ja työ valmis.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kaupungin tilojen helpompi ja joustavampi vuokraaminen, tilojen vuokrausasteen helpompi seuraaminen	Tilavarausjärjestelmän uusiminen	Tilavarausjärjestelmän kartoitus valmis. Järjestelmän kilpailutus keväällä 2026.

Talouspalvelut

Palvelukuvaus

Talouspalveluissa hoidetaan keskitetysti kaupungin kirjanpito, osto- ja myyntireskontran hoito, ostolaskujen sähköinen kierrätys ja maksuliikenne sekä koko kaupunkia koskevan talousarvion sekä talousarviosuunnitelman ja tilinpäätöksen valmistelu ja koonti, kaupungin kokonaistalouden suunnittelu, seuranta ja raportointi, konsernitilinpäätös ja konsernihallintoon liittyviä tehtäviä sekä kaupungin rahoitus- ja sijoitusjärjestelyt. Talousyksikössä suoritetaan lisäksi sisäisen valvonnan tehtäviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sähköisten myyntilaskujen määrän kasvattaminen	Sähköisten myyntilaskujen tavoitetason nosto 32 %:sta 70 %:iin koko kaupungin tasolla	Sähköisten myyntilaskujen määrä 38%. Sähköisten myyntilaskujen %-osuuden kasvattaminen jatkuu v. 2026.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sisäisen valvonnan jatkokehitys	Sisäisen valvonnan kysely tytäryhteisöille	Kysely on toteutettu 30.9.25 ja koontiraportti vastauksista laadittu.

Markkinointiviestintä

Lapuan kaupungin markkinointiviestinnän keskeisiä tehtäviä ovat brändin hallinta, elinvoimaisuudesta viestiminen monikanavaisesti ja koordinoitusti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, kampanjoiden toteuttaminen, tiedotuslehden julkaisu sekä muu markkinointiviestintä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Kasvun varmistaminen	Pito- ja vetovoimatekijöiden markkinointi ja -viestintä	Nettomuuttovoitto (+) Väestön kasvu (+)	Nettomuuttotappio 43 Väestönmuutos -101
Kasvun varmistaminen, hyvinvoinnin lisääminen	Osallistaminen, kampanjat, messut, tilaisuudet, kyselyt/tutkimukset	Tavoite 2 kpl/toimenpide	Osallistaminen 6 Kampanjat 5 Messut 5 Tilaisuudet 2 Kyselyt 2 Tutkimukset 1
Kasvun varmistaminen	Monikanavaisten sisältöjen tuottaminen sosiaaliseen mediaan, verkkosivuille sekä muihin ulkoisiin ja sisäisiin viestintäkanaviin	Näkyvyyden kasvu-%	Hyviä Uutisia Lapualta -lehti 2 kpl Uutiskirje 5 kpl Uudistettu muuttajan tervetuloapaketti -esite Onnea uudelle lapualaiselle -esite neuvolaan Muuttajakampanjan monikanavainen markkinointi Uutiskirjeen tilaajamäärä (1360 kpl) + 45,77 % Facebook seuraajat (4135 kpl) + 6,49 % Instagram seuraajat (2230 kpl) + 16,69 % LinkedIn (535 kpl)+11,92 % Verkkosivut: Asumisen ja rakentamisen uusi laskeutumissivu ja ohjaukset, sisällön uudistaminen Hyviä Uutisia Lapualta - laskeutumissivu, Sivut Kuntalaistutkimuksen tuloksille

7.1.5 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta

Käyttötalouden toteutuminen

Sitovuustaso toimielimen toimintakate

Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	403 800		403 800	497 473	93 673	123,2 %
Maksutuotot	364 600		364 600	306 362	-58 238	84,0 %
Tuet ja avustukset	471 678		471 678	298 549	-173 129	63,3 %
Muut toimintatuotot	16 400		16 400	1 073	-15 327	6,5 %
Toimintatuotot	1 256 478		1 256 478	1 103 456	-153 022	87,8 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-18 940 613		-18 940 613	-19 047 037	106 424	100,6 %
Palvelujen ostot	-3 390 570		-3 390 570	-3 257 649	-132 921	96,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tav	-777 210		-777 210	-634 856	-142 354	81,7 %
Avustukset	-592 000		-592 000	-581 744	-10 256	98,3 %
Muut toimintakulut	-194 660	-5 681 330	-5 875 990	-5 843 669	-32 321	99,4 %
Toimintakulut	-23 895 053	-5 681 330	-29 576 383	-29 364 956	-211 427	99,3 %
Toimintakate	-22 638 575	-5 681 330	-28 319 905	-28 261 499	-58 406	99,8 %

Palvelukuvaus

Sivistyslautakunnan alaisen kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan toiminta koostuu varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta, erityisopetuksesta ja lukiokoulutuksesta.

Yleishallinto

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan johtotiimiin ovat kuuluneet: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, musiikkiopiston rehtori, kansalaisopiston/taidekoulun rehtori, kirjastotoimenpäällikkö, kulttuuripäällikkö, liikunta- ja nuorisotoimenpäällikkö ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallinto-sihteerit.

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto vastaa toimialaan kuuluvien palveluiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta.

Tilivelvollisina viranhaltijoina ovat toimineet sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen, opetuspäällikkö Carita Jussinmäki, varhaiskasvatuspäällikkö Katja Korkiamäki, varhaiskasvatuksen alue-esimiehet Henna-Riikka Niemistö, Anu Latvala, Anne Peräsalo, Jenni Latvala, varhaiskasvatuksen palveluohjaaja Henna Pohjanoksa, alakoulujen rehtorit / koulunjohtajat Marko Kivimäki, Marika Pohjoispää, Teemu Rantala, Kirsi Sulkakoski, Ulla-Maija Saikkonen-Mahne, Tiina Takamäki, Ville Rantala, Teija Karvonen 31.7.2025 asti, Kari Västinsalo 1.8.2025 alkaen, Laura Kanerva, Tuula Tervonen, Marjo Valkama, yläkoulun rehtori Petri Saunamäki ja lukion rehtori Kaisa Piiparinen.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 31.5.2025 saakka: puheenjohtaja Ilpo Ulvinen, varapuheenjohtaja Simo Ikola, jäsenet Pauliina Luomala, Henry Kivistö, Eeva Jylhä, Samuli Kylkialo, Marjo Lakso, Hanna Peräaho, Hannu Saarela, kaupunginhallituksen edustaja Riitta Kangasluoma ja nuorisovaltuuston edustaja Diana Magyar.

Sivistyslautakunta 1.6.2025 alkaen: puheenjohtaja Ilpo Ulvinen, varapuheenjohtaja Simo Ikola, jäsenet Arttu Nikkari, Vappu Kangas, Eeva Jylhä, Samuli Kylkialo, Marjo Lakso, Teija Ylimäki, Markku Mäenpää, kaupunginhallituksen edustaja Jussi Vaahtoniemi ja nuorisovaltuuston edustaja Aaro Leppänen.

Sivistyslautakunnan esittelijänä on toiminut sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerit Tiina Lassila. Sivistyslautakunta on vuoden 2025 aikana pitänyt 13 kokousta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sivistyslautakunnan alaiset yksiköt ovat läpikäyneet/täyttäneet sisäisen valvonnan tarkistuslistan koskien vuoden 2025 toimintaa. Yksiköt ovat raportoineet siitä eteenpäin kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintoa ja edelleen eteenpäin kaupungin johtoryhmälle. Raporttien yhteenvedon perusteella toimialan hallinto laatii toimenpiteet mahdollisten kehittämistoimenpiteiden tekemiseen.

Sivistyslautakunnan ja sen alaisten yksikköjen toiminnassa on noudatettu voimassa olevia säännöksiä, ohjeita ja toimintaa koskevia päätöksiä.

Kiinteistöjen ja irtaimiston vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti. Sivistyslautakunnan alaisissa yksiköissä ovat seuraavat ajantasaiset ennalta ehkäisevät suunnitelmat ja varautumissuunnitelmat: pelastussuunnitelma, turvallisuussuunnitelma, kiusaamista ehkäisevä suunnitelma ja kiusaamistapausten selvittelyyn liittyvä suunnitelma. Pelastussuunnitelmia on yksiköittäin harjoitettu. Perusopetuksen koulujen ja lukion osalta on otettu käyttöön hälytysjärjestelmä vuoden 2022 aikana. Palvelukykyyn liittyvät riskit liittyvät ohueen organisaatioon.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Sivistyslautakunnan talousarvio toteutui 99,8 %:sti. Toimintakate oli 28,26 milj. euroa.

Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden kanssa eteni yhteisten toimintamallien osalta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ollut keskeinen osa palveluiden järjestämistä. Vastuunjakoja ja roolituksia on kehitetty hyvässä yhteistyössä. Esimerkiksi perhekeskuksen ja opiskeluhuollon yhteistyöhön saatiin rakennettua hyvää toimintamallia. Hyvinvointialueen mukanaan tuoma muutos tulee vaikuttamaan yhteistyöhön ja toiveissa on, että hyvää yhteistyötä ja palveluiden kehittämistä jatketaan tulevaisuudessakin kuntalaisten eteen.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sivistyslautakunta pysyy vuodelle 2025 annetussa talousarvioraamissa	Toteutunut. Talouden toteutumista seurattu lautakunnassa kuukausittain.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Elämänlaatu ja mielen hyvinvointi -Työ- ja toimintakyky paranee -Työn kuormittavuus tasapainotuu -Työkyvyttömyyseläkkeelle siirytään vähemmän -Sairauspoissaolot vähenevät -Työkykyisten määrä kasvaa	Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 hyväksytty keväällä 2025, sis. mainittujen mittarien seuranta. Kaikukortti-toiminta on vakiinnuttanut paikkansa kaupungin toiminnassa. Sairauspoissaolot vähenevät edelliseen vuoteen verrattuna.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa	Moniammatilliset yhteistyöryhmät ikäryhmittäin nimetty ja toiminta alkanut.
Hyvinvoinnin lisääminen	Vahvuutena välittäminen: Aukkailla on mahdollisuus aktiiviseen osallistumiseen, yhteisöllisyys lisääntyy	Asukaskyselyt/ osallisuustilaisuudet: Järjestötapaaminen järjestetty keväällä, tapaamisen jälkeen teetetty tyytyväisyyskysely järjestöille. Lasten ja nuorten hyvinvointikysely teetetty. Asukastilaisuus hyvinvointisuunnitteluun liittyen järjestetty. Osallistuvan budjetin kampanjat: Nuorisotoimen osbu-kampanja v.2025 toteutettu. Osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys jatkuu edelleen laajan hyvinvointisuunnitelman työstön yhteydessä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelukuvaus

Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatusta ohjaa varhaiskasvatustalaki (540/2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Varhaiskasvatus on merkittävä osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen polulla. Esiopetusta, jota säätelee perusopetuslaki, järjestetään varhaiskasvatussyksiköissä, koulujen tiloissa toimivissa esiopetusryhmissä tai 0-2 luokkien yhteydessä.

Subjektiiivinen oikeus varhaiskasvatukseen on lapsilla, jotka eivät ole oppivelvollisuusikäisiä sekä sitä vanhemmillä lapsilla, milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty.

Varhaiskasvatuksessa toiminnan lähtökohtana on kiinteä kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa. Varhaiskasvatusta järjestettäessä toimitaan monialaisessa yhteistyöverkostossa, jolla mahdollistetaan jokaisen lapsen kasvu ja kehitys lapsen edun mukaisesti.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen palveluverkko koostui alkuvuoden 2025 Ritavuoren, Alanurmon, Joki-laakson, Kissankellon ja Liuhtarin päiväkodeista, Liuhtarin, Keskuskoulun ja Ritavuoren esiopetusryhmistä sekä Myllärin, Tiistenjoen, Vaahteran, Kultahipun ja Karpalon ryhmikistä. Yksityisiä päiväkoteja toimi kolme (3), Mimilii, MarjaPulla ja Pilke Merihevonen. Syksystä 2025 alkaen Myllärin ryhmäperhepäiväkotia lopetti toimintansa ja Haapakosken koululle perustettiin tilapäinen esiopetusryhmä lukuvuodelle 2025-2026. Vuoden 2025 kevään kotona toimivia perhepäivähoitajia toimi 13 omassa kodissa. Syksyllä 2025 kotona toimivista perhepäivähoitajista jouduttiin siirtämään kolme (3) hoitajaa muihin tilapäisiin tehtäviin varhaiskasvatuksessa lapsimäärän vähenemisen vuoksi.

Varhaiskasvatuksesta irtisanoutui vuoden 2025 aikana kaksi (2) varhaiskasvatuksen opettajaa, yksi (1) varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä yksi (1) perhepäivähoitaja. Eläkkeelle siirtyi yksi (1) varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Vuoden 2025 aikana varhaiskasvatuksessa jatkettiin Vahvuutena välittäminen- teemaa. Teema näkyi arjessa mm. tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä kaveritaitojen opetteluun ja teemaa sisällytettiin vahvasti kaikkeen varhaiskasvatuksen toimintaan. Yksiköissä panostettiin vahvasti yhteisöllisyyden, hyvän huomaamisen ja positiivisen, osallistavan kasvatuksen ja työyhteisötaitojen kehittämiseen.

Syksyn 2024 aikana varhaiskasvatuksessa toteutetun huoltajien asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset saatiin vuoden 2025 alussa. Kyselyn toteutti opinnäyteyhteistyönä SeAMK:n sosiologiopiskelija. Opinnäytetyö tuotti kyselyn tulosten pohjalta varhaiskasvatukselle kehittämiskohteet, jotka käytiin varhaiskasvatuksen johtoryhmässä läpi ja esiteltiin henkilöstölle sekä laadittiin toimenpiteet kehittämiskohteille. Kyselyssä nousivat esille myös vahvuudet.

Perhekeskusyhteistyötä toteutettiin säännöllisesti yhteistyössä hyvinvointialueen ja varhaiskasvatuksen kanssa kohtaamispaikka Ilonassa perheamiaisen järjestämisen merkeissä. Syksyn aikana perhekeskus Ilona suljettiin ja toimintaa jatketaan uudessa tilassa tulevana vuonna.

Henkilöstölle järjestettiin täydennyskoulutusta ETEVÄ- varhaiskasvatuksen täydennyskoulutusverkoston toimesta. Varhaiskasvatuksessa jatkettiin kolmen koulutuksen kokonaisuutta, joista toinen, Myönteisyys ja vahvuuksien voima / Openminds toteutui keväällä ja viimeinen kolmas osa, Työn merkityksellisyys ja tarinoiden voima / Openminds syksyllä. Loppuvuodesta henkilöstölle järjestettiin vielä yhteinen koulutus Leikin ilo, voima ja vapaus.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä täydensi vuoden 2025 ajan valtion erityisavustushankeella kaksi osa-aikaista ryhmäavustajaa, joiden resurssi kohdennettiin tukea tarvitsevien lasten avustamiseen.

Talousarviovuodelle 2025 asetettuihin tavoitteisiin päästiin hyvin, mutta suuri osa tavoitteista on sellaisia, joiden työstämistä jatketaan vuoden 2026 aikana johdonmukaisen kehittämistyön näkökulmasta.

Päiväkoti

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Pedagogiikan vahvistaminen ja sisällöllinen kehittäminen	Varhaiskasvatuksen laadun arviointi ja arviointimenetelmän käyttöönotto (Valssi) K/E Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvistaminen ja olemassa olevan tietämyksen hyödyntäminen työyhteisöissä	Toteutunut Arviointimenetelmä on otettu käyttöön. Ensimmäinen arviointi toteutettiin Leikki- teemasta. Arviointia jatketaan keväällä 2026. Henkilöstölle järjestettiin täydennyskoulutus 3/2025, 9/2025 sekä 11/2025 ja kaikkiin ETEVÄ täydennyskoulutus -verkoston koulutuksiin oli mahdollisuus osallistua oman mielenkiinnon mukaan.
Osallistaminen	Osallisuus Yhteisöllisyys	Maakunnalliseen ETEVÄ- varhaiskasvatuksen täydennyskoulutus-suunnitelmaan sitoutuminen, koulutusten hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti / Toteutuneiden koulutusten määrä Tiimityöskentelyn menetelmien vahvistaminen ja johdonmukainen kehittäminen yksiköissä / jatkuva prosessi	Toteutunut Tiimityöskentelyn käytänteitä tarkennettiin ja yhteistä ohjeistusta laadittiin henkilöstölle, koulutusta tiimityöskentelyyn järjestettiin koko henkilöstölle, kehitystyö on jatkumo.

Hyvinvoinnin lisääminen	Esi- ja perusopetuksen tuen uudistus HYTE- yhteistyö	Esiopetuksen tuen uudistuksen käyttöönotto esiopetusryhmissä Perhekeskuksen monialainen tiimimallin pilotointi Neppari-palaverit (neuvola-esiopetus-varhaiskasvatus yhteistyö)	Toteutunut Esiopetuksen tuen uudistuksen käytänteiden linjaaminen ja jalkauttaminen päivitetyn opsin mukaisesti. Monialaisen perhekohtaisen tiimimallin mukaista toimintaa jatkettiin varhaiskasvatuksessa yhteistyössä perhekeskustoimijoiden kanssa. Neppari- palaverit toteutuivat suunnitellusti yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
Hyvinvoinnin lisääminen	Osallisuus Yhteisöllisyys	Vahvuusperusteinen toimintatapa ja työote, positiivisen pedagogiikan vahvistaminen, vahvuutena välittämisen- teema keskeisenä kaikessa toiminnassa Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen / jatkuva prosessi Yhteisöllisen toimintatavan lisääminen yksiköiden ja ryhmien välillä / jatkuva prosessi	Toteutunut osittain. Tavoitteen mukainen toiminta on jatkuvaa ja näkyy kaikessa varhaiskasvatus-toiminnassa osana perustoimintaa.

Keskeisimmät tunnusluvut / Päiväkoti

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintapäivät, maksimikapasiteetti**	94 380	98 978	101 398	101 640	100 672
Hoitopaikat (rakenteellinen)	390	409	419	420	416

**Toimintapäivät maksimikapasiteetillä on laskettu n. 242 päivällä/vuosi

Perhepäivähoito

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Perhepäivähoidon säilyttäminen osana varhaiskasvatuspalveluja	Tavoitetaso 10 - 15 hoitajaa / Hoitajien vuosittainen määrä	Toteutunut osittain Kotona toimivia perhepäivähoitajia oli 10. Kolme perhepäivähoitajaa siirrettiin tilapäisesti muihin tehtäviin.
Hyvinvoinnin lisääminen	Pedagogisen toimintakulttuurin kehittäminen perhepäivähoidossa	Perhepäivähoidon laadun arviointi ja arviointimenetelmän hyödyntäminen osana perhepäivähoitoa	Kesken Arviointimenetelmän hyödyntämistä suunniteltiin yhdessä perhepäivähoitajien kanssa ja työ jatkuu edelleen
Hyvinvoinnin lisääminen Osallistaminen	Osallisuus Yhteisöllisyys	Vahvuusperusteinen toimintatapa ja työote, positiivisen pedagogiikan vahvistaminen, Vahvuutena välittäminen- teema keskeisenä kaikessa toiminnassa Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen Yhteisöllisen toimintatavan lisääminen perhepäivähoitajien välillä	Toteutunut osittain Tavoitteen mukainen toiminnan toteuttaminen on jatkuvaa ja näkyy kaikessa varhaiskasvatustoiminnassa osana perustoimintaa.

Keskeisimmät tunnusluvut / Perhepäivähoito

	TP 2021	TP 2022	TP 2023 1.1.- 28.2. **	TP 2023 1.3.- 31.12. **	TP 2024	TP 2025 1.1.- 31.7. **	TP 2025 1.8.- 31.12. **
Kunnallinen ryhmä- perhe- päivähoito							
Toimintapäivät, maksimikapasiteetti*	19 360	22 880	22 880	14 080	13 200	12 320	10 560
Hoitopaikat (rakenteellinen)	88	104	104	64	60	56	48
Kunnallinen perhe- päivähoito							
Toimintapäivät, maksimikapasiteetti**	20 240	20 240	14 960	14 080	12 320	11 440	8 800
Hoitopaikat (rakenteellinen)	92	92	68	64	56	52	40

*Toimintapäivät maksimikapasiteetilla on laskettu n. 220 päivällä/vuosi

**Toimintavuoden 2023 sekä 2025 tilinpäätöksessä kunnallinen ryhmäperhepäivähoito ja perhepäivähoito on jaettu kahteen ajanjaksoon varhaiskasvatuksen palveluverkossa tapahtuneiden rakenteellisten hoitopaikkojen muutoksen myötä

Kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja palveluseteli

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelurakenne osana kaupungin varhaiskasvatuspalveluita	Palveluseteli kattaa 20-25 % koko varhaiskasvatuspalvelun kokonaisuudesta	Toteutunut Palvelusetelillä varhaiskasvatuspalveluissa on 20 % - 25 % (sisältäen esioppilaat)

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2020-2025 / Kotihoidon tuki

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Kotihoidontuki/perheitä	107	102	94	160	158
Kotihoidontuki/lapsia	165	143	128	212	201
Palveluseteli/lapsia	185	175	160	140	124
Kuntalisä/lapsia	116	116	71	66	44

*Huom! Kotihoidontuen tilastointi on vuoden 2024 tilinpäätöksessä ilmoitettu uuden käytännön mukaisesti vuositilaston tiedoista eikä ole verrannollinen aikaisempiin tilinpäätöstietoihin.

Perusopetus

Alakoulut

Palvelukuvaus

Lapualaisille lapsille järjestetään ikäkauden ja edellytysten mukaista perusopetusta, joka edistää oppilaiden tervettä kasvua, oppimista ja kehitystä. Kouluissa hankitaan tavoitteellisesti elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä kehitetään tervettä itsetuntoa. Perusopetuksen aikana luodaan pohja elinikäiselle oppimiselle. Yhdessä kotien kanssa tuetaan oppilaiden elämänhallintataitoja sekä omien vahvuuksien löytämistä. Vuorovaikutustaidot kehittyvät yhteisöllisessä toiminnassa.

Lapualla toimii 11 perusopetuksen alakoulua: Alanurmo, Haapakoski, Hellanmaa, Kauhajärvi, Keskuskoulu, Liuhtari, Männikkö, Pouttu, Ritavuori, Ruha ja Tiistenjoki. Esiovetusta järjestettiin kuluvan vuoden aikana koulujen yhteydessä Hellanmaan, Männikön, Kauhajärven ja Tiistenjoen kouluissa (kevätlukukausi 2025). Syyslukukaudella 2025 esiovetusta järjestettiin Hellanmaan ja Tiistenjoen kouluissa. Iltapäivätoimintaa järjestettiin koulujen toimesta kevätlukukaudella neljällä alakoululla (Alanurmo, Keskuskoulu, Liuhtari, Ritavuori) ja yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa kahdella koululla (Männikkö, Tiistenjoki). Syyslukukaudella iltapäivätoimintaa järjestettiin neljällä alakoululla (Alanurmo, Keskuskoulu, Liuhtari, Ritavuori) sekä yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa yhdellä koululla (Haapakoski).

Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tuetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa erilaisin tukimuodoin ja joustavin rakentein. Erytystä tukea saavien opetusta järjestettiin kaikilla kouluilla. Erytisyttöjä toimi Liuhtarin koulussa. Yhteistyötä huoltajien kanssa on rakennettu luottamukselliseksi vuorovaikutussuhteeksi monipuolisten yhteistyön avulla.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuoden 2025 osalta alakouluissa edettiin suunnitelman mukaisesti. Tärkeimmät tavoitteet: turvallisuus, hyvinvointi, yhteistyö ja pedagoginen kehittäminen etenivät, mutta kehittämissuunnitelmia jatketaan edelleen. Erytisesti kouluilla kiinnitettiin huomiota oppilaiden turvallisuudentunteen lisäämiseen, yhteisön hyvinvointiin ja perusopetuslain mukaisen tuen uudistuksen käyttöönottoon.

Kaupungin oma hyvinvointikysely toimi tärkeässä roolissa koulujen hyvinvointityön tavoitteiden asettamisessa ja hyvinvointityön johtaminen, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi oli aiempaa johdonmukaisempaa niin kaupungin kuin koulujen tasolla. Verkostomainen työtapo on vakiintunut toimintamalli ja verkostot ovat levittäneet hyviä käytäntöjä sekä parantaneet tiedonkulkua koulujen välillä mahdollistaen yhteistä pedagogista kehittämistä. Tiimiopeuttamista ja joustavia tuen järjestelyjä on kehitetty toimivammiksi sekä yhteisiä linjauksia on täsmennetty. Tuen uudistuksen mukaiset lain ja opetussuunnitelman määräykset on otettu vähitellen haltuun koulutusten, verkostojen ja käytännön harjoittelun kautta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ollut keskeinen osa palveluiden järjestämistä. Toimintamalleja, vastuunjakoja ja roolituksia on kehitetty edelleen. Haasteita on tuonut hyvinvointialueen organisaation muutokset sekä henkilöstövaihdokset. Kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä on koostunut kaikkien lakisääteisten hyvinvointiryhmät. Ryhmälle on laadittu vuosikello ja sen mukaista toimintaa on toteutettu.

Toimintatuottojen lisääminen hankerahoituksella ei toteutunut, sillä haettavaa hankerahoitusta valtion taholta ei juurikaan ollut tavanomaisten rahoitusten lisäksi (S2-opetus, valmistava opetus). Tavanomaiset rahoitukset haettiin suunnitellusti.

Strateginen tavoite	Talousarvio-tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen Kehittäminen Innovointi	Kouluturvallisuus Turvallisuuden kokemuksen lisääntyminen Kiusaamisen vähentyminen	Hyvinvointikyselyssä alakoulujen oppilaista kokee olonsa koulussa turvalliseksi 81 %. Tavoitteena on parantaa kyseistä osuutta Kiusaamista kertoo kokevansa (3-6-luokan oppilaista) vähintään kerran viikossa 11,1 %. Tavoitteena on pienentää kyseistä osuutta	Toteutunut, mutta työtä tulee jatkaa edelleen. Hyvinvointikyselyn 2025 mukaan alakoulujen oppilaista 81,1 % kokee olonsa turvalliseksi (parannusta 0,1 %). Hyvinvointikyselyn 2025 mukaan kiusaamista vähintään kerran viikossa on kokenut 9,9 % oppilaista (parannusta 1,2 %). Kouluterveyskyselyn 2025 mukaan kiusaaminen on vähentynyt (2023 oppilaita, joita ei kiusattu 60 %, nyt 75%) (koko maan prosentti 66 %, EP 65 %).
Hyvinvoinnin lisääminen Kehittäminen Osallistaminen	Osallisuus Yhteisöllisyys Hyvinvointikyselyn tulosten hyödyntäminen	Koulun hyvinvoinnin lisäämisen tavoitetta valittaessa hyödynnetään hyvinvointikyselyn tuloksia. Mittarina kirjausten toteutuminen yksiköittäin ja oppilaiden sekä huoltajien yhteisöllisen opiskeluhuollon tapaamisten osallistumiset, lukumäärä	Toteutunut osittain Koulut ovat hyödyntäneet hyvinvointikyselyn tuloksia tavoitteenasettelussa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon tapaamisiin on vaihtelevasti osallistunut huoltajia, oppilasedustus on toteutunut.
Hyvinvoinnin lisääminen Kehittäminen Verkostoituminen	Hyvinvointialueyhteistyö Perhekeskuksen ja opiskeluhoitotyön yhteensovittaminen	Vuosikellon luominen perhekeskuksen ja opiskeluhoitotyön yhteistapaamisille Säännölliset perhekeskuksen ja opiskeluhoitotyön tapaamiset. Mittarina toteutuneiden yhteistyökokousten määrä	Toteutunut Vuosikello perhekeskuksen ja opiskeluhoitotyön yhteistapaamisille on luotu ja tapaamiset ovat toteutuneet vuosikellon mukaisesti kevään ja alkusyksyn ajan.

Hyvinvoinnin lisääminen Kehittäminen Innovointi Verkostoituminen	Pedagoginen kehittäminen Esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen toteuttaminen	Tutor-opettajien kuukausittaiset yhteiset tapaamiset Tuen uudistuksen toteuttaminen lain mukaisesti	Toteutunut osittain Tutor-opettajien tapaamiset ovat toteutuneet kuukausittain kevätlukukauden ajan Tuen uudistuksen osalta on toimintaa aikataulutettu ja henkilöstöä koulutettu. Tuen päätöksiä on tarkastettu aikataulun mukaisesti. Käytänteitä on alettu toteuttaa kouluilla.
---	---	--	--

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Tuntikehys					
Yleisopetus	1736,5	1740	1568	1578	1559
Osa-aikainen erityisopetus + koordinointi	235	235	350	342	331
Luokkamuotoinen erityisopetus	166,5	166,5	270	244	242
Henkilökunta					
Opettajat	86	86	92	91	90
Ohjaajat ja kouluvalmentajat	35	35	30	28	27
Oppilasmäärä	1108	1105	1126	1063	1052

Yläkoulu

Palvelukuvaus

Yläkoulu antaa opetusta vuosiluokilla 7-9, jonka tavoitteena on oppilaan päättötodistus ja mahdollisuus siirtyä toisen asteen opintoihin sekä antaa oppilaalle elämässään tarvittavat tarpeelliset tiedot ja taidot. Opetuksessa ja kasvatuksessa edistetään sivistystä ja annetaan mahdollisuus itsensä kehittämiseen monipuolisesti. Oppilaille opetetaan vastuuntunnon merkitystä, omatoimisuutta ja vahvistetaan myönteisen minäkuvan syntymistä. Koulu kasvattaa nuoria hyvään sosiaaliseen kanssakäymiseen ja suvaitsevaisuuteen.

Opintomenestyksen turvaamiseksi koulussa annetaan yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Osa-aikaista erityisopetusta antaa kolme kokoaikaista erityisopettajaa ja erityisluokanopetusta kuusi kokoaikaista erityisluokanopettajaa. Oppilaanohjauksen kautta oppilaan omaa oppimisympäristöä ja käsitystä tulevasta työympäristöstä vahvistetaan.

Kouluterveydenhuolto hoitaa säännölliset terveystarkastukset, opettaa terveitä elämäntapoja ja säännöllistä ruokailua yhteistyössä opetuksen ja ruokapalvelun kanssa. Ongelmatilanteissa toimitaan aktiivisesti kotien, psykologin ja kuraattorin, -lääkärin ym. tahojen kanssa.

Koulu osallistuu valtakunnallisiin arviointi- ja vertailututkimuksiin, joiden kautta palvelua voidaan kehittää.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuoden 2025 toiminta on toteutunut suunnitellulla tavalla. Keskeiset pedagogiset tavoitteet 9. luokkalaisten päättötodistus ja toisen asteen opintoihin siirtyminen toteutuivat.

Moniammatillisen yhteistyön rooli, määrä ja tarve on lisääntynyt. Tähän tarpeeseen on vastattu suunnitellusti. Yhteistyö erityisesti lastensuojelun, sosiaalipalvelujen sekä hyvinvointialueen kanssa on entisestään tiivistynyt ja toimintamalleja, vastuunjakoja sekä roolituksia on kehitetty edelleen.

Huomiota kiinnitettiin erityisesti oppilaiden osallisuuden lisäämiseen ja yhteisön hyvinvointiin, yhteistyössä koulun verkostojen kanssa. Vanhempainyhdistys aloitti toimintansa.

Vahvuutena välittäminen -kampanja on ollut koulussa suunnitellusti esillä ja yhteistyö kotien kanssa on ollut aktiivista.

Opetuksen tuen osalta on otettu käyttöön samanaikaisopettajuutta aiempaa laajemmalla määrällä. Tehtävää on jaettu ja räätälöity kulloiseenkin tilanteeseen ja tarpeeseen nähden joustavasti. Tuen uudistuksen mukaiset lain ja opetussuunnitelman määräykset on otettu käyttöön koulutusten, verkostojen ja käytännön harjoittelun kautta.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/Mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen Turvallisuus	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden sekä turvallisuuden tunteen vahvistaminen	Hyvinvointikyselyn tulokset Hyvinvointia edistävän oppilaskuntatoiminnan lisääntyminen. Toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä. Turvallisuuskäytäntöiden koulutus ja harjoittelu 1-2 krt/vuosi	Toteutunut osittain Hyvinvointikysely: 78 % oppilaista kokee pystyvänsä vaikuttamaan asioihin koulussa vähintään vaihtelevasti. 74 % oppilaista kokee olonsa turvalliseksi, 6 % ei koe oloa turvalliseksi. Turvallisuusluento ja -harjoitus pidetty elo- ja syyskuussa 2025. Someturvan kertaustunnit pidetty syksyllä 2025.
Hyvinvoinnin lisääminen	Yhteistyö sosiaali- ja terveystalouden kanssa	Moniammatillisuuden ja siihen liittyvien prosessien tarkentaminen oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kokonaisvaltaisten palveluiden rakentaminen	Toteutunut osittain Moniammatillisen henkilöstön yhteistyö on toimivaa. Hyvinvointialueen omat prosessit yhä muuttuvia.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Oppilaan päättötodistus ja toisen asteen opintoihin siirtyminen	Laadukas opetus pätevällä ja määrältään riittävällä henkilöstöllä. Päättötodistus ja oppilaanohjaus sekä seuranta	Toteutunut Kaikilla 9. vuosiluokan oppilailla on mahdollisuus saavuttaa päättötodistus suunnitellusti.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kodin ja koulun yhteistyö. Vanhempien kasvatustyön tukeminen sekä koulukiusaamisen ehkäisy	Varhainen puuttuminen ilmeneviin ongelmiin ja ongelmien kasaantumisen sekä syrjäytymisen ehkäisy riittävällä henkilöstöllä. Hyvinvointikysely ja hyvinvointikertomus	Toteutunut osittain. Moniammatillisella yhteistyöllä ilmeneviin ongelmiin on puututtu. Yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa on toimivaa. Yhdistyksen toiminta on kuitenkin vähäistä. Hyvinvointikysely: 84 % ilmoittaa, että koulussa on riittävästi kavereita.

			85 % ilmoittaa olevansa erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä. 9 % ilmoittaa viikoittain koetusta kiusaamisesta. Samalla 72 % ilmoittaa ettei ole kokenut lainkaan kiusaamista. Lukema on edellisiä vuosia parempi.
--	--	--	---

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Tuntikehys	1142,33	1180,59	1209,1	1260,5	1300,97
Yleisopetus	985,33	995,17	1003,93	1038,5	1082,63
Luokkamuotoinen eo	100	125	135,42	150	145
Yksilöllinen eo	57	60,42	69,75	58	73,33
Oppilasmäärä	523	539	554	565	560
Henkilökunta					
Opetushenkilöstö	53 (48)*	54 (48)*	54 (49)	56 (51)	58(54)
Ohjaajat		5	5	5	4
Muu henkilökunta	2	3	3	3	3

*Tarkennus opetushenkilöstöön: Sulkeissa oleva luku on pelkästään yläkoululla opettavien määrä. Ensimmäisessä luvussa on mukana myös opettajat, joiden pääkoulu on jokin muu.

Lukiokoulutus

Palvelukuvaus

Lapuan lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin yliopistossa, korkeakoulussa, ammattikorkeakoulussa tai lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa valmentava toisen asteen oppilaitos, jonka ylläpitäjänä on Lapuan kaupunki. Lapuan lukion tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolisesti painotettua lukiokoulutusta. Opetuksen järjestämisessä pyritään siihen, että opiskelijoiden opintojaksovalinnat toteutuisivat mahdollisimman laajasti. Opetushenkilöstön kanssa yhteistyössä päivittäisestä koulutyön sujumisesta pitävät huolen lukion hyvinvointiryhmä ja opiskelijakunnan edustajana opiskelijakunnan hallitus ja opiskelijafoorumi.

Lapuan lukio toimii keväällä 2019 valmistuneissa tiloissa.

Lukion tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolisesti painotettua lukiokoulutusta. Opetuksen järjestämisessä pyritään siihen, että opiskelijoiden kurssivalinnat toteutuisivat mahdollisimman laajasti. Opetushenkilöstön kanssa yhteistyössä päivittäisestä koulutyön sujumisesta pitävät huolen lukion hyvinvointiryhmä ja opiskelijakunnan edustajana opiskelijakunnan hallitus.

Lukiokoulutuksen kannalta keskeisiä sidosryhmiä ovat Lapuan yläkoulu, Sedu Lapua, Lapuan kansalaisopisto, Lapuan kaupunginkirjasto, Lapuan musiikkiopisto, Lapuan kulttuuritoimi, Lapuan nuorisotoimi, Opinlakeus-verkosto ja Etelä-Pohjanmaan Urheiluakatemia.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuonna 2025 lukion toiminta toteutui asetettujen tavoitteiden osalta lähes suunnitellusti.

- Kouluturvallisuutta kehitettiin yhteistyössä turvallisuuskoordinaattori Ilpo Rantalan ja Sedu Lapuan kanssa.
- Opiskelijoiden, henkilöstön ja sidosryhmien osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistettiin esim. koulutusten ja teema-/tapahtumapäivien avulla.
- Yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden kanssa jatkettiin opiskelu- ja huollon palveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi.
- Johtotiimi-, johtoryhmä- ja ryhmänohjaajatiimityöskentelyä kehitettiin ja kehitetään edelleen osana koulun toimintakulttuuria.
- Opetussuunnitelma 2021: opintojaksovalintojen toteutumista seurattiin ja lukion toimintakulttuuria kehitettiin uuden opetussuunnitelman mukaisesti.
- Lähilukion markkinointia jatkettiin yhteistyössä Lapuan yläkoulun kanssa ja alueellisessa Opinlakeus-verkostossa.
- Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia seurattiin.

Verrattuna valtakunnalliseen trendiin lukiokoulutuksen valinneiden osuus perusopetuksen päättäneiden ikäluokasta oli Lapualla pienempi: valtakunnallisesti 55% hakeutui ensisijaisesti lukioon ja Lapualla 48% eli 92/193 hakijasta. Viiteen edelliseen vuoteen verrattuna Lapuan tulos on hyvä: v. 2024 50 %, v. 2023 41 %, v. 2022 43 %, v. 2021 49 %, v. 2020 52 %.

Lapuan lukio oli ensimmäisenä hakutoiveena 46 %:lla hakijoista eli 87/190 hakijalla. Viiteen edelliseen vuoteen verrattuna tulos on hyvä: v. 2023 34 %, v. 2022 38 %, v. 2021 44%, v. 2020 52 %, v. 2019 46 %.

Kevään yhteishaussa Lapuan lukioon oli haettavana 100 paikkaa. Lukioon hyväksyttiin 82 opiskelijaa yhteishaussa ja 1 opiskelija rehtorin päätöksellä. Yksi ei ottanut paikkaa vastaan. Näin lukio-opinnot aloitti 82 opiskelijaa. Nyt ensimmäisen vuoden opiskelijoita on 82 (tilanne 20.1.2026 mukaan).

Strateginen tavoite	Talousarvio-tavoite	Toimenpide/Mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Kouluturvallisuus, Osallisuus Yhteisöllisyys	Turvallisuuskävelyt, poistumis- ja suojautumisharjoitukset 1-2 krt/lukuvuosi Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen: 1. opiskelijakunnan hallituksen ja opiskelijafoorumin toteutuneet kokoukset/kokousten määrä 2. opiskelijakunnan tekemät aloitteet ja niiden toteutumisen/tehtyjen ja toteutuneiden aloitteiden määrä Kouluun kiinnittymisen ja yhteisöllisyyden tunteen lisääminen/Yhteisöllisten tapahtumien määrä Kouluturvallisuuteen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukseen liittyvän datan kerääminen/Hyvinvointikysely	1) Toteutunut Suojautumisharjoitus 12.2.25 Turvallisuuskävelyt 6.-14.8.25 Poistumisharjoitus 26.8.25 2) Toteutunut Okh:n hallituksen kokoukset 1 - 2 krt/2 vk/vuosi Opiskelijafoorumin kokoukset 1 krt/kevät ja 1krt/syksy 03/2025: Okh:n ehdotus uudesta koulukuvaussopimuksesta 1.8.2025 alkaen hyväksytty 03/2025: Okh:n ehdotus turvallisen tilan periaatteista hyväksytty 3) Toteutunut 02/2025: Penkkarit ja Vanhojen päivä 05/2025: Opiskelijakunnan tapahtumapäivä viimeisenä koulupäivänä 08/2025: Uusien ykkösten ryhmäytymisiltapäivä 09/2025: Tutoreiden tapahtuma ykkösille Läpi vuoden: liikuntatutoreiden tempaukset ja tapahtumat 4) Toteutunut 02/2025: Hyvinvointikysely
Hyvinvoinnin lisääminen	Hyvinvointialue-yhteistyö	Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja yhteisöllinen/ yksilöllinen opiskeluhoito: toteutuneet kokoukset/kokousten määrä laaditut toimintasuunnitelmat/vuosikellot, toiminnan arviointi lukuvuoden lopussa/arviointiraportti	Toteutunut Kokoukset 01/2025 03/2025 05/2025 08/2025 09/2025 11/2025

			Vuosikello 25-26 vahvistettu 09/2025 Toiminnan arviointi 05/2025
Hyvinvoinnin lisääminen	50 % lapualaisista peruskoulun 9. luokan oppilaista aloittaa toisen asteen opinnot Lapuan lukiossa syksyllä 2025.	Ysiluokkalaisten ja huoltajien lukioinfot	1) Ysiluokkalaisten ja huoltajien lukioinfot. Toteutunut
Väestönkasvu		Yläkoulun kasien ja ysien tutustumiskäynnit lukiolla	2) Yläkoulun kasien ja ysien tutustumiskäynnit lukiolla. Toteutunut
Talouden tasapainon ylläpitäminen		Lukio-opinnot aloittavien määrä elokuussa 2025	3) Tavoite ei toteutunut Kevään 2025 yhteishaussa Lapuan lukioon haki ensisijaisesti 86/193 (46 %) Lapuan yläkoulun ysiluokkalaista. Lukioon hyväksyttiin 82 opiskelijaa, joista 81 on lapualaisia ja 1 muualta. Täten 81/193 eli 42 % lapualaisista perusopetuksen päättäneistä aloitti opinnot Lapuan lukiossa elokuussa 2025.

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Opiskelijamäärä	258	269	246	248	256
Tuntikehys					
- Opetus	369,13	376,21	366,62	365	363,61
- Opinto-ohjaus	10,38	1,83	3,80	4,17	9,00
- Lukioresurssi	59,67	62,03	58,31	56,43	54,12
- Kerroinlisä	37,71	37,62	37,96	36,51	37,99
Yhteensä	476,89	477,69	466,69	462,18	464,72
Tuntikehys/opiskelija	1,85	1,78	1,90	1,86	1,82
Opetushenkilöstö	23	23	23	23	23
- Vakinaiset opettajat	19	19	19	19	19
- Tuntiopettajat	4	4	4	4	4
Koulusihteeri	1	1	1	1	1
kuraattori	1	1	-	-	-
Koulunkäynninohjaaja			1	1	1

*Opinto-ohjauksen opetussuunnitelman mukaisten kurssien/opintojaksojen opetus sisältyy opetuksen tuntimäärään, osa opinto-ohjauksen ohjauksesta (=1oj/ohjausryhmä) sisältyy lukioresurssiin.

7.1.6 Hyvinvointilautakunta

Hyvä

Käyttötalouden toteutuminen

Sitovuustaso toimielimen toimintakate

Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	20 280		20 280	17 501	-2 779	86,3 %
Maksutuotot	542 340		542 340	513 065	-29 275	94,6 %
Tuet ja avustukset	282 440		282 440	353 468	71 028	125,1 %
Muut toimintatuotot	367 690		367 690	295 608	-72 082	80,4 %
Toimintatuotot	1 212 750		1 212 750	1 179 642	-33 108	97,3 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-3 693 563		-3 693 563	-3 430 832	-262 731	92,9 %
Palvelujen ostot	-425 420		-425 420	-351 146	-74 274	82,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tav	-258 880		-258 880	-238 043	-20 837	92,0 %
Avustukset	-151 550		-151 550	-139 522	-12 028	92,1 %
Muut toimintakulut	-63 130	-3 072 910	-3 136 040	-3 122 177	-13 863	99,6 %
Toimintakulut	-4 592 543	-3 072 910	-7 665 453	-7 281 719	-383 734	95,0 %
Toimintakate	-3 379 793	-3 072 910	-6 452 703	-6 102 077	-350 626	94,6 %

Palvelukuvaus

Hyvinvointilautakunnan alaisen kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan toiminta koostuu musiikkiopiston ja kansalaisopiston/taidekoulun opetuksesta sekä kirjasto-, kulttuuri, liikunta- ja nuorisopalveluista.

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan johtotiimiin ovat kuuluneet: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, musiikkiopiston rehtori, kansalaisopiston/taidekoulun rehtori, kirjastotoimenpäällikkö, kulttuuripäällikkö, liikunta- ja nuorisotoimenpäällikkö ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerinä.

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto vastaa toimialaan kuuluvien palveluiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Henkilöstöä yleishallinnossa on neljä: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerinä.

Tilivelvollisina viranhaltijoina ovat toimineet sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen, musiikkiopiston rehtori Riina Holkkola, kansalaisopiston/taidekoulun rehtori Mari Takamaa, kirjastotoimenpäällikkö Päivi Pippola, kulttuuripäällikkö Heli Talvitie sekä liikunta- ja nuorisotoimenpäällikkö Niko Savinainen.

Hyvinvointilautakunta 31.5.2025 saakka: puheenjohtaja Matti Kangas, varapuheenjohtaja Sami Kuula, jäsenet Eeva-Maria Latva-Rasku, Juha Hella, Matti Rinnankoski, Susanna Suokko, Antti-Jussi Kivistö, Teija Ylimäki, Eila Huhta, kaupunginhallituksen edustaja Helena Lahtinen ja nuorisovaltuuston edustaja Netta Nyrhilä.

Hyvinvointilautakunta 1.6.2025 alkaen: puheenjohtaja Jesse Häyhä, varapuheenjohtaja Sami Kuula, jäsenet Timo Pihlajaviita, Marja-Terttu Isoaho, Marko Makkonen, Susanna Suokko, Ulla Tiitu, Tommi Ilkka, Ami Toppari, kaupunginhallituksen edustaja Helena Lahtinen ja nuorisovaltuuston edustaja Netta Nyrhilä

Hyvinvointilautakunnan esittelijänä on toiminut sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerinä Tiina Lassila. Hyvinvointilautakunta on vuoden 2025 aikana pitänyt 11 kokousta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Hyvinvointilautakunnan alaiset yksilöt ovat läpikäyneet/täyttäneet sisäisen valvonnan tarkistuslistan koskien vuoden 2025 toimintaa. Yksiköt ovat raportoineet siitä eteenpäin kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintoa ja edelleen eteenpäin kaupungin johtoryhmälle. Raporttien yhteenvedon perusteella toimialan hallinto laatii toimenpiteet mahdollisten kehittämistoimenpiteiden tekemiseen.

Hyvinvointilautakunnan ja se alaisten yksikköjen toiminnassa on noudatettu voimassa olevia säännöksiä, ohjeita ja toimintaa koskevia päätöksiä.

Kiinteistöjen ja irtaimiston vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti. Hyvinvointilautakunnan alaisissa yksiköissä ovat seuraavat ajantasaiset ennalta ehkäisevät suunnitelmat ja varautumissuunnitelmat: pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmia on yksiköittäin harjoiteltu. Vanhan Paukun alueella toimivien yksiköiden osalta on otettu käyttöön hälytysjärjestelmä vuoden 2023 aikana. Palvelukykyyn liittyvät riskit liittyvät ohueen organisaatioon

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Hyvinvointilautakunnan toimintakate oli -6,1 milj. euroa ja talousarvioon verrattuna toimintakate toteutui 94,6 %:sti eli se alittui 350.626 eurolla.

Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden kanssa eteni yhteisten toimintamallien osalta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ollut keskeinen osa palveluiden järjestämistä. Vastuunjakoja ja roolituksia on kehitetty hyvässä yhteistyössä. Esimerkiksi perhekeskuksen ja opiskeluohjelmien yhteistyöhön saatiin rakennettua hyvää toimintamallia. Hyvinvointialueen mukanaan tuoma muutos tulee edelleen vaikuttamaan yhteistyöhön ja toiveissa on, että hyvää yhteistyötä ja palveluiden kehittämistä jatketaan tulevaisuudessakin kuntalaisten eteen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/Mittari	Toteutuma
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Hyvinvointilautakunta pysyy vuodelle 2025 annetussa talousarvioraamissa	Arvioidaan neljännesvuosittaisen talouskatsauksen yhteydessä	Toteutunut. Talouden toteutusta seurattu lautakunnassa kuukausittain.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Elämänlaatu ja mielen hyvinvointi -Työ- ja toimintakyky paranee -Työn kuormittavuus tasapainottuu -Työkyvyttömyyseläkkeelle siirrytään vähemmän -Sairauspoissaolot vähenevät -Työkykyisten määrä kasvaa	Hyödynnetään elintapaohjausta -Seurataan Kaikukortin käyttöä -Hyödynnetään hyvinvointisuunnitelmassa mainittuja mittaristoja	Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 hyväksytty keväällä 2025, sis. mainittujen mittarien seuranta. Kaikukortti-toiminta on vakiinnuttanut paikkansa kaupungin toiminnassa. Sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa Moniammatilliset yhteistyöryhmät toimivat osana kaupungin hyte-rakenteita	Moniammatilliset yhteistyöryhmät ikäryhmittäin nimetty ja toiminta alkanut	Moniammatilliset yhteistyöryhmät ikäryhmittäin nimetty ja toiminta alkanut
Hyvinvoinnin lisääminen	Vahvuutena välittäminen: Asukkailla on mahdollisuus aktiiviseen osallistumiseen, yhteisöllisyys lisääntyy	Asukaskyselyt/osallisuustilaisuudet: 1-3 kpl Osallistuvan budjetin kampanjat: 1-3 kpl	Asukaskyselyt/osallisuustilaisuudet: Järjestötapaaminen järjestetty keväällä, tapaamisen jälkeen teetetty tyytyväisyyskysely järjestöille. Lasten ja nuorten hyvinvointikysely teetetty. Asukastilaisuus hyvinvointisuunnitteluun liittyen on järjestetty. Osallistuvan budjetin kampanjat:

			<p>Nuorisotoimen osbu- kampanja v.2025 toteutettu.</p> <p>Osallisuus- ja yhden- vertaisuus- suunnitelman päivitys jatkuu edelleen laajan hyvinvointi- suunnitelman tekemi- sen yhteydessä.</p>
--	--	--	--

Musiikkiopistopalvelut

Palvelukuvaus

Lapuan musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista (L 21.8.1998/633) opetusta antava lakisääteinen oppilaitos. Toimintaa ohjaavat sekä valtakunnallinen ja opiston oma opetussuunnitelma. Musiikkiopisto-opintojen keskeisenä tavoitteena on antaa sellaiset tiedot ja taidot, että musiikin elinikäinen harrastaminen on mahdollista ja oppilaan niin halutessa, antaa valmiudet hakeutua musiikkialan ammattilliseen tai korkea-asteen koulutukseen. Musiikkiopisto on samanaikaisesti hyvinvointia kasvattava harrastus, mutta myös oppilaitos, joka mahdollistaa polun ammattilaiseksi. Syksystä 2025 alkaen olemme tallentaneet opintosuorituksia Koski-tietovarantoon.

Soitto- ja/tai lauluopinnot ovat harrastus, joka ohjaa oppilasta keskittyneeseen, päämäärätietoiseen ja pitkäjännitteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Musiikinopiskelu antaa mahdollisuuden rauhoittua, syventyä ja rakentaa omaa hyvinvointia. Musiikki on väylä itseilmaisulle, tunteiden käsittelylle ja hyvinvoinnille. Musiikkiopiston kohderyhmänä ovat ensisijaisesti lapset ja nuoret, mutta myös aikuiset.

Soitto- ja lauluopintojen tuottamisen lisäksi musiikkiopiston tehtävänä on paikallisen ja kansallisen musiikkikulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen, vuorovaikutus ja yhteistyö muiden musiikin- ja taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa sekä kansainvälisen yhteistyön edistäminen. Olemme mukana Erasmus+-hankkeessa. Musiikkiopistolla on merkittävä jalansija lapualaisen musiikkikasvatuksen, musiikkikulttuurin ja musiikkikokemusten luojana.

Opetustarjontaan kuuluvat varhaisiän musiikinopetus, eri instrumenttien soitonopetus, kamari- ja kansanmusiikin opetus, musiikin perusteiden opetus, pop-/jazzmusiikin I. rytmimusiikin opetus ja siihen liittyvä bänditoiminta sekä valinnaiset opintojaksot. Soitinvalikoimaan kuuluvat jousisoittimet, puu- ja vaskipuhaltimet, piano, kitara, sähkökitara, sähköbasso, lyömäsoittimet, harmonikka ja laulu (rytmilaulu ja klassinen).

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Kuluneen kauden tavoitteenamme on ollut kehittää, uudistaa ja ylläpitää vaikuttavia ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja. Olemme seuranneet nykytilaa ja sen kehittymistä kahden oppilaille suunnatun kyselyn avulla. Uusille oppilaille suunnattu kysely on tehty ensimmäisen kerran syyslukukauden aikana. Opiskelua musiikkiopistossa kuvataan mielenkiintoiseksi ja innostavaksi, samoin opettajiamme päteviksi. Toimintamme ydin on soiton ja laulun yksilöopetus. Yksilöllinen kohtaaminen on keskeisin toimintatapamme. Mahdollistamme myös henkilökohtaisen opetussuunnitelman ja opetuksen erityisen tarpeen niin vaatiessa. Oppilaitoksena huolehdimme yhteisesti kaikista oppilaista ja kuljemme vahvasti yhdessä samaan suuntaan. Oppilashakumme on jatkuvaa, ilmoittautumiseen perustuvaa. Se on nopeuden ja avoimuuden näkökulmasta tärkeää. Saavutettavuutta parantavat kaikukortti ja mahdollisuus maksuhojennukseen.

Oppilaitoksemme henkilökunta on kehitymis- ja kehittämismyönteistä. Pienenä ja luovana organisaationa pystymme helposti innovoimaan kokeilevasti ja viemään käytäntöön pieniä kokeiluja, lyhyelläkin varoajalla. Ideoinnit ja tapahtumien uudenlaiset toteutustavat löytävät arjessa paikkansa. Kokoonnumme säännöllisesti yhteen ajatuksia, huomioita ja ideoita ja-kaen. Olemme avoimia ja uteliaita uutta kohtaan. Viestintämme on ajankohtaista ja tehokasta.

Vaikka olemme oppilaitos, toimintamme on lähtökohtaisesti hyvinvointia ja kokonaisvaltaista välittämistä tuottavaa. Pyrimme musiikkikasvatukseen ja vahvuutena välittäminen-ajattelun keinoin vahvistamaan oppilaan toimijuutta, osallisuutta ja oppimisen, osaamisen ja onnistumisen kokemusten saavuttamista. Kuntalaisille tuotamme n. 55 maksutonta konserttia ja tapahtumaa vuodessa, jotka merkittävästi vaikuttavat arjen hyvinvointiin, taloudellisesta tilanteesta riippumattomaan saavutettavuuteen sekä yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseen. Jokaviikkoiset iltamusiikkikonsertit ovat olleet mainio mahdollisuus osallistua maksutta kunnan kulttuuritarjontaan. Konsertit ovat lähes poikkeuksetta toteutuneet Alajoki-salissa. Kaiken kaikkiaan tilaisuuksia Alajoki-salissa on ollut yhteensä 501, joista musiikkiopiston järjestämiä 327, kaupungin tilaisuuksia 141 ja ulkopuolisia tilaisuuksia 33.

Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä sekä kaupungin toimijoiden että alueellisen ja valtakunnallisen musiikkiopistoverkoston kanssa. Olemme toteuttaneet yhteisen koulutuksen Härmänmaan musiikkiopiston kanssa elokuussa 2025. Aiheena olivat motivaatio pitkäjänteisessä harrastamisessa sekä taiteen perusopetuksen lakiuudistus. Pidämme myös tiiviisti yhteyttä Etelä-Pohjalaisten musiikkiopistojen kanssa. Vanhan Paukun yksiköiden kanssa paikallinen verkostoituminen ja yhteistyö on liki päivittäistä. Kehittäminen on systemaattista ja yhteisiä projekteja tuotetaan kaikkien yksiköiden kesken.

Merkittävä osa paikallista yhteistyötä on Lapuan oman kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen. Musiikkiopiston opettajat ovat vierailleet musisoinnin ja soitinesittelyjen puitteissa alakouluilla sekä varhaiskasvatuksen yksiköissä. Eskarit osallistuivat Soivan metsän polkutahtumaan musiikkiopistolla. Lukion ensimmäisen luokan musiikkikurssilaiset ovat vierailleet Paukussa iltamusiikkikonsertissamme. Yhteistyön hengessä kaksi opettajaamme toimii Suomen mallin musiikkisältöisten kerhojen ohjaajina. KOPS-toiminnassa olemme tavoittaneet n. 310 lasta kuluneen vuoden aikana.

Yhteistyö keskuskoulun musiikinopetuksen kanssa on jatkunut edelleen. Kaksi opettajaamme ovat mukana 5. ja 6. -luokkalaisten musiikintunneilla, tarjoten soittomahdollisuuksia ja esiintymisiä koulujen juhlissa. Keskuskoulun musiikintunneilla tavoitetaan viikoittain n. 120 oppilasta.

Kuluneen kauden tapahtumanostoja iltamusiikkikonserttien lisäksi ovat musiikkileikkikouluisten konsertit, jousi- ja puhallinorkestereiden ja rytmimusiikin bändien konsertit, Kansalliset kontrabasso-kilpailut sekä laaja selloyhteistyö Käpylän musiikkiopiston kanssa molemminpuolisine vierailuineen. Syksyllä toteutui myös Säveltäjä teosten takana -konserttisarjan toinen, poikkitaiteellinen, juonnettu konsertti. Osallistamme oppilaitamme arjessa mm. soitettavan ohjelmiston valintoihin, konserttien ja tapahtumien esiintyjiksi ja avustajiksi.

Vuoden mittaan musiikkiopistolaiset opettajineen ovat esiintyneet monissa kaupungin tilaisuuksissa, mm. joulumessuilla, eläkejuhlissa, valtuuston kokouksissa, itsenäisyyspäivän juhlassa, monikulttuurisessa itsenäisyyspäivässä, museon näyttelyn avajaisissa, School's out-tapahtumassa, taidekoulun kevätnäyttelyssä, järjestötapaamisessa ja 9-luokkalaisten tanssiaisissa. Myös yksityiset tahot ja yritykset ovat hyödyntäneet musiikillista osaamistamme mm. häissä, hautajaisissa sekä muissa juhlissa. Olemme myös tehneet erilaisilla kokoonpanoilla vierailuja Hyvä Saumaan sekä alueen palvelukoteihin. Lisäksi musiikin perusteet 4-ryhmän oppilaat pääsivät vierailemaan Vaasan oopperassa oppilastukiyhdistys Prima Vistan tukemina.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/Mittari	Toteuma
<p>Kasvun varmistaminen</p> <p>Taloudellisen tasapainon ylläpitäminen</p>	<p>Kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme vaikuttavia, tehokkaita ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja. Innovoimme kokeilevasti taloudelliset resurssit huomioiden.</p> <p>Vahvuutena välittäminen-ajattelu oppilaitoksemme toiminnassa.</p>	<p>Kehityskeskustelut 100 %</p> <p>Vuosittaiset kehittämispäivät 1kpl</p> <p>Oppilaille perheineen tehtävät lukuvuosikyselyt 1 kpl.</p> <p>Tavoitteena kiitettävä arvosana 4/5</p>	<p>Toteutunut. Kyselyt (2kpl) uusille ja jatka-ville oppilaille. Musiikkiopisto-opiskelua kuvataan mielenkiintoiseksi ja innostavaksi. Palaute kiitettävää 4/5.</p> <p>Henkilökunnan säännölliset kokoukset ja kehityskeskustelut 100 %, yhteinen suunnittelu ja ideointi ajantasaisesti sekä jatkuvasti toiminnan laadun varmistamiseksi.</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p> <p>Taloudellisen tasapainon ylläpitäminen</p>	<p>Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti ja taloudellisesti. Toimimme yhteisöllisesti.</p> <p>Vahvuutena välittäminen-ajattelun näkyminen toiminnassamme.</p> <p>Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti Vanhassa Paukussa.</p>	<p>Musiikkipedagogien työtä palvelevan koulutuksen järjestäminen kustannustehokkaasti alueen musiikkiopiston/opistojen kanssa: 1-2 toteutunutta koulutusta</p> <p>Yhteistyökulttuuriopetussuunnitelman myötä perusopetuksen kanssa: toteutuneet musapajat 4-6 kpl ja/tai konserttievailut kouluilla.</p> <p>Yhteistyön jatkaminen Hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. 1-3 toteutunutta yhteistyöhanketta palvelukotikonserttien muodossa</p>	<p>Toteutunut. Paikallista yhteistyötä laajasti toimijoiden kanssa (Vanha Paukku, kaupunki, yritykset, yksityishenkilöt, Hyvä Sauma, palvelukodit). Yhteistyötä koulutuksen toteuttamisessa lähioppilaitoksen ja Suomen musiikkioppilaitosten liiton kanssa. Kulttuuriopetussuunnitelmatyön toteuttaminen perusopetuksessa toteutunut seitsemällä alakoululla tavoittaen n. 310 lasta.</p>

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot	98.300	108.324	132.667	93.662	96.858
Toimintakulut	983.623	989.164	1.104.956	1.012.676	1.024.768
Toimintakate	-855.323	-880.840	-972.289	-919.014	-927.910
Valtionosuus	522.686	533.943	555.374	568.157	583.102
Kaupungille jäävä kustannus	362.637	346.897	416.915	350.857	344.808

	2021	2022	2023	2024	2025
Opetustunnit	11 235	11 217	11 319	11 273	11 216
Vars.oppilaat	256	248	250	254	250
Musiikkileikkikoululaiset	72	77	69	60	70
Solistiset tasosuoritukset/ Soivat kokonaisuudet	103	76	63	58	58
Päätötodistus perustaso, perusopinnot v. 2022	11	16	7	11	12
Päätötodistus musiikkiopisto- taso, syventävät opinnot v. 2022	7	6	5	3	6
Henkilöstö	21	21	21	21	21

Kaupunginkirjasto

Palvelukuvaus

Kirjastolain (2017) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen.

Yleisen kirjaston tehtävät ovat:

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- edistää lukemista ja kirjallisuutta
- tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Edellä mainittujen tehtävien hoitamiseksi kunnan yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Lapuan kaupunginkirjasto tuottaa ja ylläpitää kirjasto- ja tietopalveluja Lapuan ja ympäristökuntien asukkaille sekä yhteistyökumppaneille, johon kuuluvat myös kaikki EEPOS-kirjastokimpan 22 kirjastoa. Kirjasto tukee kaikenikäisten lukuharrastusta, mediataitoja ja elinikäistä oppimista. Asukkaiden hyvinvointiin kirjasto tarjoaa virkistystä ja elämyksiä. Kirjasto edistää tiedollisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumista.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Lapuan kaupunginkirjaston kävijämäärä oli vuonna 2025 edellisvuotta hieman pienempi. Omatoimikirjastoon kirjauduttiin 5779 kertaa. Kokonaislainaus nousi meillä 1,94 % vuoteen 2024 verrattuna, aikuisten kaunokirjallisuus 4,69 % ja lasten kaunokirjallisuus 3,71 %. Kirjastoauton lainat kasvoivat 5,23 %. Lukemista on edistetty monin tavoin kirjaston eri toimipisteiden kautta. Erilaisia tapahtumia oli 160 ja niissä osallistujia yhteensä 2114, kirjallisuuden ja lukemisen edistämisen tapahtumissa osallistujia oli 1398. Yhteistyötä tehtiin menestyksekkäästi eri tahojen kanssa, kuten Sydänkylät-hankkeen kanssa järjestämällä Jorma Kallion luento "Kasakat Tiistenjoella", joka keräsi Tiistenjoella koululle noin 100 kuulijaa. Kirjaston tiloja käytettiin myös monenlaisiin palavereihin, etätöihin, opiskeluun ja kiinnostaviin näyttelyihin esimerkiksi Marttojen koti-näyttelyyn. Lupa- ja valvontavirasto (ent. Avi) tarkistaa annetut tilastotiedot ja ne julkaistaan 1.4.2026.

Hiio hoi ...seikkailu näköpiirissä! -hankkeen tavoitteena oli lukutaitokipinän synnyttäminen ja innostaminen, tarjota tukea lukuvaikeuksiin ja kannustaa perheitä lukemaan. Hankkeen teemana oli merirosvoseikkailut. Kohderyhmiä olivat eskarilaiset ja 1.–3. luokkien oppilaat. Hankkeen tapahtumia ja aineistoja suunnattiin myös lasten vanhemmille, varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen henkilöstölle sekä kirjaston työntekijöille. Hanke tavoitti noin 900 alakoululaista. Hankkeen loppuselvytys on toimitettu aluehallintovirastolle ja se on hyväksytty.

2 asteen yhteys hankkeessa keskitytään lukutaitoon, lukemiseen, kirjastopalveluihin ja monenlaiseen yhteistyöhön opiskelijoiden kanssa. Kirjastopalveluita esiteltiin Sedu Lapuan ns. "olkkarissa", toteutettiin kyselyt yhteistyöstä henkilökunnalle ja lukutottumuksista opiskelijoille. Palefacen vieraili huhtikuussa päivällä Sedulla ja illalla pääkirjastossa. Kirjastoautolla oli pysäkki Sedun Lapuan toimipisteessä. Liiketalouden opiskelijat kokosivat kirjastopalveluista oman videosesityksen tai powerpointi-esityksen. Kirjavinkkauksia pidettiin ns. aistihuoneessa ja lukutaidosta Eloonjäämistaitona kävi syksyllä puhumassa Aleksis Salusjärvi. Hanke jatkuu vielä kevään 2026 ajan.

Mikä on totta, mikä valhetta?-hankkeessa pohditaan tiedon todenmukaisuutta, mikä nykymaailmassa on haastavaa. Kyseessä on yhteistyöhanke SeAMK kirjasto- ja tietopalvelualan kanssa. Hankkeen tavoitteena on lisätä toisen asteen opiskelijoiden ja ikäihmisten tietämystä informaation todenmukaisuudesta. Nykyään on haastavaa tietää mihin perinteisen median ja sosiaalisen median välittämään informaatioon voi luottaa ja mikä taas on paikkaansa pitämätöntä tietoa. Koulutusten, luentojen ja työpajojen kautta saadaan työkaluja tunnistaa esimerkiksi huijauksia ja tietoa siitä kuinka toimia oikein virheellistä tietoa kohdattaessa. Hanke aloitettiin syksyllä 2025 ja se jatkuu vuonna 2026. Näihin kaikkiin hankkeisiin on saatu kehittämisavustusta aluehallintovirastolta.

Eepos-kirjastojen yhteinen hanke Kestävän kehityksen Eepos päättyi 2025. Hankkeen aikana työstettiin Eepos-kirjastojen yhteinen kestävä kehityksen ohjelma. Ohjelman sisältöön vaikuttivat alkuvuonna "eeposlaisille" tehtyjen Webropol-kyselyiden vastaukset, kestävä kehityksen ohjelmat ja tiekartat. Tässä hyödynnettiin myös yleisten kirjastojen suunta-asiakirjaa sekä kirjastojen kestävä kehityksen hankkeiden materiaaleja ja kuntien kestävä kehityksen ohjeistuksia ja materiaaleja. Kirjastoissa pidettiin mm. aiheita käsitteleviä satutuokioita ja nukketeatteriesityksiä, lisäksi asiakaskyselyssä painopisteenä oli kestävä kehityksen asiat, järjestettiin kirjanäyttelyitä sekä koostettiin kirjavinkkejä ja lukuhaasteita.

Eepoksen, Pikin, Keskin ja muutaman muun kirjastokimpan yhteinen UUKJ-projekti = "Uusi Uljas KirjastoJärjestelmä" päättyi 2025. Projektista saatiin tietoa ja materiaalia tarjouspyyntöä varten. Eepoksen oma kirjastojärjestelmätyöryhmä aloitti oman tarjouspyynnön viimeistelyn. Tavoitteena on saada tarjouspyyntö valmiiksi alkuvuodesta 2026.

Henkilökunta on osallistunut useampaan oman vastuualueen sekä kaupungin järjestämiin koulutuksiin. Arjen työssä opimme toisiltamme uusia asioita. Henkilökunnasta kaksi osallistui Vanhan Paukun Erasmus+ -hankkeen puitteissa liikkuvuusjaksoihin. Kirjastonhoitaja Anna Oivio osallistui Reykjavikissa Islannissa 5.-11.10.2025 Well-being and Stress Management-kurssille. Kirjastotoimenpäällikkö Päivi Pippola osallistui Job Shadowing jaksolle 21.9. - 25.9.2025 Zagrebissa Kroatiaassa tutustuen erityyppisiin kirjastoihin. Liikkuvuudet toivat monenlaisia oppimiskokemuksia ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia.

Onneksi on oma kirjasto!

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen Osallisuus ja yhteisöllisyys	Asiakaslähtöisyys Osallisuus sekä yhteisöllisyys Asiakasraati Tapahtumat ja hankkeet AVI / Valtionavustukset	Toteutunut Eepos -kirjastojen yhteinen kestävä kehityksen kysely 2asteen yhteys-hankkeessa toteutettiin kyselyt yhteistyöstä

	<p>kokeilu- ja kehittämistoimintaan</p> <p>Kirjaston käyttö lisääntyy</p>	<p>henkilökunnalle ja lukutottumuk- sista opiskelijoille</p> <p>Toteutunut Hankkeet Kirjastotilastot 2025</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen Digitaalisuus</p>	<p>Kirjasto tukee kaikkien kunta- laisten hyvinvointia ja tasa- arvoa tarjoamalla laadukkaan, ajantasaisen ja uudistuvan kokoelman ja e-aineistot</p> <p>Kuntien yhteinen e-kirjasto, joka antaa kaikille suomalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden käyttää kirjastojen digitaalisia sisältöjä</p>	<p>Ei ole toteutunut täysin Poistojen tekeminen vaatii aikaa ja suunnitelmallisuutta</p> <p>Toteutunut E-aineiston käyttöluvut nousseet</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p> <p>Talouden tasapainon ylläpitäminen</p>	<p>Kirjastojärjestelmä Axiell Aurora Gold käytössä, mutta kartoite- taan myös uutta vaihtoehtoa Eepos -kimpassa</p> <p>Omatoimikirjastojärjestelmän, asiakastietokoneiden, lainaus- ja palautusautomaattien toimintavarmuus pääkirjastossa, Tiistenjoen kirjastossa sekä lukion kirjastossa</p>	<p>Toteutunut osittain Uudesta kirjastojärjestelmästä olla laadimassa tarjouspyyntö</p> <p>Toteutunut</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p> <p>Osallisuus</p> <p>Yhteisöllisyys</p>	<p>HyTe -yhteistyötä kehitetään ja parannetaan edelleen</p> <p>Kotipalvelu ja Celia sekä selko- kirjat - eritasoisille lukijoille ja erilaisiin tilanteisiin</p>	<p>Toteutunut Lukuhetket ja kaverikoirat palvelukodeissa Hyvinvointialueen digipalveluiden esittely Digiagenttijunioreiden toimesta MLL lukumummi satutuokioilla</p> <p>Toteutunut Uusia kotipalvelun asiakkaita</p> <p>Toteutunut Kulttuurikeskus Vanhan Paukun yhteistä lukuvuositeemaa "koti" toteutettu monin tavoin Paukun pöhinät</p>

	2021	2022	2023	2024	2025
Lainat/asukas	16,44	15,86	16,56	17,65	17,99
Käynnit/asiakas	3,7	4,7	5,51	6,64	5,56
Aineiston hankinta/kirjat /laatusuositus 300/1000 asiakas	326	337	393	327,51	263,33
Aineiston hankinta/muu aineisto/laatusuositus 100/1000 asiakas	42	33	32	16,9	19,89
Verkkokäynnit/asiakas	3,92	4,16	4,75	5,21	5,59
Lainaajat %/asukasluku	30	30,5	30,82	31,27	30,97
Lainaus/kokoelma	1,65	1,63	1,68	1,77	1,82
Taloudellisuus	1,40	1,48	1,50	1,33	1,38
Toimintakulut/as	51,80	55,83	58,94	58,91	53,16

* Taloudellisuus = henkilöstökulut/as + aineistokulut/as/käynnit/as + lainat/as

Kirjastotoimen taloudelliset tunnusluvut

	2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot	15 562	37 404	7 497	36.204
Toimintakulut	867 614	917 557	918 646	835 232
Toimintakate	-852 052	-880 153	-911 149	-799.029

Kulttuuri-, museo- ja matkailupalvelut

Palvelukuvaus

Kulttuuripalvelut vastaa Lapuan kaupungin kulttuuritoiminnan järjestämisestä, Kulttuurikeskus Vanha Paukun toiminnoista, Lapuan kaupungin museoista sekä Lapuan kaupungin matkailun tehtäväkentästä.

Lapuan kaupunki tunnetaan laajasta kulttuuri- ja taidetarjonnasta sekä luonto- ja puutarha-kohteistaan. Nämä kaikki lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja kotiseutuidentiteettiä ja ne ovat vahvoja vetovoimatekijöitä sekä matkailun että uusien asukkaiden kannalta.

Kulttuurikeskus Vanha Paukku museoineen, gallerioineen sekä muine palveluineen on ympärivuotinen kohde niin paikallisille kuin matkailijoillekin. Lapuan kaupungin museot kuuluvat valtiosuusmuseoiden piiriin, museoita ohjaa museolaki (314/2019) ja kulttuuripalveluita ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Kulttuuripalvelut ovat vuoden aikana järjestäneet itse ja yhdessä kumppaneiden kanssa kulttuuri- ja taidetapahtumia.

Yleinen kulttuuritoimi on avustanut lapualaisia kulttuuriyhteisöjä ja yksityisiä taiteilijoita määrärahan puitteissa. Avustuksia on saanut viisi yksityishenkilöä tai työryhmää ja 21 yhdistystä.

Lapuan taidemuseossa oli kolme uutta näyttelyä.

Minna Tuohisto-Kokko 15.2.2025–24.5.2025, Antti Ojala 7.6.2025–13.9.2025 ja Siltoja ja Solmukohtia - Suomalaisten taiteilijoiden Japani 27.9.2025–24.1.2026. Vuoden aikana valmisteltiin tulevia vuosien 2026-2028 näyttelyitä.

Lapuan taidemuseossa vieraili 9.252 henkilöä, joista 2.490 oli varhaiskasvatuksen, koulujen tai oppilaitosten oppilaita. Henkilöstömäärän vajauksesta johtuen taidemuseon auki-oloaika supistui. Vain kesäkaudella taidemuseo oli avoinna tiistaista lauantaihin. Talvi, kevät ja syksy taidemuseon oli avoinna keskiviikosta lauantaihin. Lyhennetty aukioloaika näkyi kävijämäärissä.

Vanhan Paukun Iso tehdas -päärakennuksen kulttuurihistoriallisiin museoihin on aina vapaa pääsy ja ne ovat ympärivuotisesti avoinna yleisölle. Isossa tehtaassa alkuvuonna 2025 oli käytössä lyhennetyt aukioloajat henkilöstömäärän vajauksesta johtuen. Isossa tehtaassa vierailijoita oli 20 750.

Patruunagalleria on merkittävä kulttuuridemokratian toteuttaja, sillä sen kautta pääsevät esille niin harrastajat kuin ammattilaiset. Patruunagalleriassa oli kahdeksan näyttelyä, joissa oli esillä paikallisten ja muiden taiteilijoiden ja taiteenharrastajien töitä. Patruunagallerian vieressä sijaitsee Pohjanmaan valokuvakeskus ry:n galleria, jonne yhdistys itse tuotti valokuvanäyttelyitä seitsemän kappaletta. Vuosi 2025 oli viimeinen toimintavuosi Pohjanmaan valokuvakeskukselle.

Lapuan patruunatehtaan museon (LPM) perusnäyttely uudistettiin ulkoasultaan ja sisällöllisesti. Yleisölle 31.1.2025 avattu uusi näyttely kertoo Lapuan patruunateollisuuden 100-vuotisen tarinan 1920-luvulta nykyaikaan 2020-luvulle. Näyttelyn toteuttaminen oli laaja ja vaativa projekti, jossa ulkopuolisella rahoituksella oli merkittävä asema. Uudistettu näyttely on kiinnostanut niin lapualaisia kuin matkailijoita. Pyhälahden valokuvaamomuseon ja

Lapuanliikkeen näyttelyiden sisältö on pysynyt ennallaan. Lapuan kaupungin museoiden muistelupiirit kokoontuivat 12 kertaa.

Museoviraston innovatiiviset hankkeen Isojen koneiden tarina- ja konservointityöpajat - Lapuan patruunatehtaan museon uuden näyttelyn yleisötyön avulla luotiin interaktiivisia opastuksia ja työpajoja koululaisille ja opiskelijoille sekä valokuvakokoelmien muistelupiirit. Hankkeen puitteissa järjestettiin henkilökunnalle palvelumuotoilukoulutus LPM:n ja koko kulttuurikeskus Vanhan Paukun asiakaskokemuksen jäsentämiseksi.

Museoiden kokoelmien säilytystiloja on järjestetty uudelleen taidelahjoitusten ja käytöstä poistuneiden rakennusten myötä. Lapualaislähtöisen taiteilija Antti Ojalan yli 500 taideteosta siirtyi Lapuan taidemuseon omistukseen. Lapuan taide- ja tiedesäätiölle lahjoitettu 181 teoksen taidekokoelma siirtyi taidemuseon hoidettavaksi.

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti on tarjottu sisältöjä eri oppiasteille. Kulttuurikasvatussuunnitelma toiselle asteelle on hyväksytty ja otettu käyttöön. Oppilaitosten kanssa on yhteistyössä järjestetty konsertteja, työpajoja tai näytöksiä (30 kpl) ja taidemuseovierailuja (153 kpl). KOPS tapahtumissa on tavoitettu yli 3.300 lasta tai nuorta.

Kulttuurihyvinvointia on tuettu järjestämällä taidenäyttelyitä hoitokodeissa. Kulttuurin Kaikukorttiin käyttöä on jatkettu ja toimintamalli on vakiinnutettu osaksi kaupungin kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa sekä muutama uusi kulttuurikohde on saatu mukaan käyttökohteeksi. Kesätaiteilijana oli yksi kuvataiteilija, jonka työpanos jakautui naapurikuntien Kauhavan, Evijärven ja Alajärven kanssa. Taiteilija elävöitti kesätapahtumia, vei toimintaa myös sivukylille ja hänen kanssaan toteutettiin yhteistyössä residenssitaitelijan kanssa muraali rautatiesillan alle jokivarteen.

Kulttuuritoimi on ylläpitänyt kansainvälistä taiteilijaresidenssitoimintaa supistetusti. Vuoden aikana Vanhan Paukun taiteilijaresidenssissä on ollut toimintaa vain kahtena kuukautena (kaksi taiteilijaa: Yhdysvallat ja Saksa.) Oman residenssiasunnon ylläpito lopetettiin syksyllä. Matkailutoimessa aloitettiin yhteistyö Visit Seinäjoki Regionin kanssa, päivitetty Visit Lapua esite suomeksi ja tehty tekstikäännökset ruotsiksi ja englanniksi sekä markkinoitu Lapuan matkailukohteita alan messuilla ja tapahtumissa sekä eri viestintäkanavissa. Matkailutoimea tehdään yhteistyössä Lapuan kaupungin viestinnän ja matkailuyritysten ja - muiden toimijoiden kanssa.

Vanhan Paukun kokouspalveluissa ulkopuolisten asiakkaiden määrä on pienentynyt, koska tilat täyttyvät kaupungin omasta toiminnasta ja vuokrattavien tilojen määrä on vähentynyt. Hanketoiminnassa on jatkettu "Nahistuneet naatit - koulujen ruokahävikki pienemmäksi -hankkeen toimia. Kulttuuritoiminnan kehittämishankkeisiin on haettu rahoitusta Museovirastolta sekä maaseutuohjelmasta, mutta rahoitusta ei ole myönnetty.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide	Toteuma
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p> <p>Osallisuus Hyvinvointi</p>	<p>Lapuan patruunatehtaan museon perusnäyttelyn uudistus (museot)</p> <p>Voimaa kulttuurista ja liikunnasta Kaikkia ja kaikkea kunnioittaen</p>	<p>Näyttelyuudistuksen loppuunsaattaminen. Museon kävijämäärän kasvattaminen. Museoviraston Isot koneet -hankkeen 2024-2025 yleisötyön uudistus, mm. interaktiivisen opastuksen ja työpajojen luominen.</p>	<p>Toteutunut. Lapuan patruunatehtaan museon kokonaan uusi perusnäyttely avattiin 31.1.2025. Hankkeen suunnitellut LPM:n liittyvät työpajat (iso prässi) ja valokuvien tunnistus sekä palvelumuotoilukoulu Vanhan Paukun asiakaspalvelu polun luomiseksi pidetty. LPM:n uudet opastukset lapsille ja nuorille sekä opastusmateriaaleja kaupunkioppaille.</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p>	<p>Tarjotaan saavutettavia ja osallistavia kulttuuripalveluja ja vahvistetaan kulttuurikasvatusta.</p> <p>Voimaa liikunnasta ja kulttuurista Innostavaa yhteistyötä onnistuen Terveet ja hyvinvoivat kasvu- ja oppimisympäristöt</p>	<p>Tapahtumien lukumäärä ja osallistujamäärä sekä tapahtumien kohdentaminen eri kohderyhmille.</p> <p>Laajennetun kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Suunnitellut tapahtumat ovat toteutuneet ja niitä on kohdennettu eri kohderyhmille.</p> <p>Laajennetun kulttuurikasvatussuunnitelman toiselle asteelle on hyväksytty. Toisen asteen opiskelijat osallistuvat kulttuurikasvatukseen.</p>
<p>Hyvinvoinnin lisääminen</p> <p>Kasvun varmistaminen</p>	<p>Museon ja kotiseutuarkiston kokoelmatilojen uudistus.</p> <p>Voimaa kulttuurista ja liikunnasta Turvallinen tulevaisuus</p>	<p>Siirretään museokokoelmien ja kotiseutuarkiston materiaalit parempiin säilytystiloihin sekä luetteloidaan aineistoja. Luettelointitavoite on 10 % aineistosta.</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Museoiden varastosiiro on tehty.</p> <p>Aineistoja on luetteloitu ja niihin on lisätty tunnistetietoja.</p> <p>Antti Ojalan taideteosten luettelointi on valmis.</p>

<p>Kasvun varmistaminen Talouden tasapainon ylläpitäminen</p>	<p>Tuetaan lapualaista matkailutoimialaa ja lisätään matkailijamääriä. (Matkailu) Innostavaa yhteistyötä onnistuen. Digitaalisuus ulottuu kaikkialle</p>	<p>Matkailuesiteen kieliversiot englanti / ruotsi Osallistuminen matkailualan myyntitapahtumiin. Matkapakettiehdotusten kokoaminen.</p>	<p>Matkailun myyntitapahtumiin on osallistuttu Kokkolassa, Oulussa ja Seinäjoella.</p> <p>Matkailuesitteen suomenkielinen päivitys on tehty. Kieliversioiden painatus on talvella 2026. Yhteistyö on aloitettu maakunnallisen matkailuorganisaation Visit Seinäjoki Regionin kanssa</p>
---	--	---	---

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintakate kulttuuri	-775.598	-743.432	-795.087	-743.267	-806.549
josta matkailun toimintakate	-60.257	-67.252,	-49.2834	-43.950	-36.829
Museoiden valtionosuus	92.930	92.930	107.305	110.116	102.827
Kulttuurimenot euroa/ as	54,9	52,7	56,7	50,3	50,5
Kulttuurihist.museon kävijä-määrä	3.500	8.641	18.477	16.600	20.750
Taidemuseon kävijämäärä (vuodet 2020-2021 laskettu yhteen Patruunagallerian kanssa)	19.975	5.465	8.840	10.002	9.252
josta taidemuseon koulu- ja oppilasryhmä kävijämäärä (kpl/hlö)				167/2917	153/2490
Patruunagallerian kävijä-määrä (vuodet 2020-2021 laskettu yhteen taidemuseon kanssa)	-	17.282	18.477	16.600	20.750
Tapahtumiin osallistuneet yht. (kpl/ hlö)	29//110	73/5.675	66 /14.291	104/30.524	63/5831
Joista oppilaitoksille suunnatut tapahtumat (kpl/ hlö). (Vuodesta 2024 ei mukana taidemu-seota)	55/832	193/2.920	132/4.311	21/1.182	10/2643
Opastetut kierrokset: Vanha Paukku, hautausmaa ja kaupunki (kpl/ hlö)	38/ 827	50/ 1387	49/1737	69/2375	86/2381
Yksityistilaisuudet, kokoukset, muiden järjestämät tapahtumat (kpl/hlö)	140/1211	47/2374	56/2118	62/2417	58/5135
Kulttuuri-toimintaan osallistuneet yhteensä	26446	43744	49631	32899	26122
Menot euroa / kultt. toim. osallistuneet	29,3	17	17,5	21,46	26,9

Kansalaisopistopalvelut

Palvelukuvaus

Lapuan kansalaisopisto tarjoaa laadukkaita oppimisen ja harrastamisen mahdollisuuksia kaikille kuntalaisille lähi- ja etäopetuksena. Kurssitarjontaa on opiston ja kaupungin strategiassa mainittujen arvojen mukaista, uudistuvaa ja joustavaa, #parasta asukkaille. Koulutuspalvelujen kehittämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden yksiköiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Yhteistyötä tehdään paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Kansalaisopisto toteuttaa elinikäisen oppimisen sekä jatkuvan oppimisen periaatteita noudattaen toiminnassaan lakia vapaasta sivistystyöstä ja taidekoulun osalta lakia taiteen perusopetuksesta. Opisto tarjoaa luentoja ja koulutusta tarvittaessa myös maksupalvelutoimintana. Kansalaisopisto ylläpitää Lapuan taidekoulua, joka antaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, käsityössä, teatteri- ja tanssitaiteessa. Opetuksessa on mukana lapsia varhaisiästä nuoriin aikuisiin. Aikuisten taiteen perusopetusta toteutetaan kuvataiteissa. Lapuan taidekoulu järjestää vuosittain näyttelyitä, esityksiä ja muita taidetapahtumia kaikkien lapualaisten iloksi.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuonna 2025 Lapuan kansalaisopiston ja taidekoulun toimintaa ohjasivat osallisuus, yhteisöllisyys sekä fyysinen ja psyykinen hyvinvointi. Opiston netto-opiskelijamäärä nousi 3 122 henkilöön, mikä on 300 opiskelijaa enemmän kuin edellisvuonna. Kevään opiskelijakyselyssä vastaajien antama keskiarvo opetuksen laadulle ja palveluille oli 4,8/5, ja 98 % vastaajista koki opiskelun parantavan hyvinvointiaan. Vapaatavoitteinen opiskelu tuki kuntalaisten jakamista ja toimintakykyä 9 405 opetustunnin voimin. Kokonaistuntimäärästä Lapuan Taidekoulussa järjestettävän taiteen perusopetuksen osuus oli 1683 tuntia. Taidekoulun neljän opiaineen puitteissa tarjottiin lapsille ja nuorille tavoitteellinen opiskeluympäristö, joka tukee itseilmainsua ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Keväällä 2025 taidekoulun päättötodistuksen sai yhteensä 14 oppilasta: 12 oppilasta kuvataiteissa (6 lasten ja nuorten opinnoissa ja 6 aikuisten opinnoissa) sekä 2 oppilasta tanssitaiteessa.

Tasa-arvon ja saavutettavuuden edistämiseksi opisto tarjosi osallistumisen mahdollisuuksia myös heille, jotka eivät pääse kurssipaikoille. Musiikin ja liikunnan opetusta järjestettiin palvelukodeissa ja senioritaloissa, joissa toteutui 12 kurssia sekä kevät- että syyslukukaudella. Hyvä opisto -hankkeen myötä opiston kotisivuja kehitettiin selkeäkielisiksi ja ilmoittautumisjärjestelmään lisättiin tiedot tilojen esteettömyydestä. Opintoseteleillä ja Kaiku-kortilla tuettiin 189 henkilön osallistumista kursseille. Yleisöluentoja järjestettiin 21 kappaletta, ja niihin osallistui yhteensä 701 henkilöä. Kerhotoiminnan osuus oli 119 tuntia, mikä toteutettiin Suomen malli -hankkeen rahoituksella. Myyntipalvelukoulutuksia, kuten kaupungin henkilöstön ensiapukursseja ja tyhy-toimintaa, toteutui 73 tuntia.

Lukuvuoden aikana noudatettiin Vanhan Paukun toimijoiden yhteistä Koti-teemaa, joka näkyi kurssisisällöissä, luennoilla ja taidekoulun näyttelyissä. Kulttuuriopetussuunnitelman puitteissa toteutettiin monitaiteista työpajatyöskentelyä kaikille kaupungin viskari-ikäisille. Kaikille eskarilaisille tarjottiin Taidekoulun balettioppilaiden Liisa ihmemaassa -esitys. Kehittämistyössä saatiin päätökseen Hyvä opisto -hanke sekä Erasmus+ -hanke Taidetta, taitoa ja verkostoja. Uusina hankkeina käynnistyivät senioripedagogiikkaa kehittävä IkäOppi sekä Vanhan Paukun toimijoiden yhteinen Erasmus+ -hanke.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/Mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Vahvuutena välittäminen Yksinäisyyden vähentäminen	Maksuttomia tilaisuuksia vähintään 10 vuosi	Toteutunut: maksuttomia tilaisuuksia 31
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen Kasvun varmistaminen	Osallistujien työ- ja toimintakyky paranee	Liikunta- ja tanssikurssien tuntimäärä 16 % opetuksen kokonaismäärästä	Toteutunut. Liikunta- ja tanssikurssien tuntimäärä opetuksen kokonaismäärästä 22 %
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen Kasvun varmistaminen	Voimaa kulttuurista ja liikunnasta - vahva ja laadukas perustoiminta	Opetuksen laatua ja saavutettavuutta tarkastellaan lukuvuosittain palautekyselyillä. Tavoitteena 1-5 arviointiasteikolla keskiarvo yli 4.	Toteutunut. Kevätkaudella 2025 palautekyselyn keskiarvo 4,8
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Voimaa kulttuurista ja liikunnasta	1-3 yhteistyössä järjestettyä tilaisuutta. Yhteiset lukuvuositeemat	Toteutunut. Yhteiset lukuvuositeemat (2024-2025 metsä, 2025-2026 koti). Yhteistyössä järjestettyjä tilaisuuksia mm. Paukun pöhinät, Vanhan Paukun after work, Eepos-kirjastojen työpajat, baletti-iltamusiikki sekä kuvataide-iltamusiikkikonsertit taidekoulun ja musiikkiopiston yhteistyönä

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot	352.429	372.943	250.748	239.874	248.406
Toimintamenot	1.150.444	1.164.975	1.065.032	1.035.318	-910.623
Toimintakate	-798.015	-792.031	-814.285	-795.444	-662.216
Valtionosuus (netto)	375.335	375.335	386.662	341.574	359.277
Kurssimaksut	125.243	140.624	155.332	172.416	181.141
Opetustuntimäärä	10484**	9 662 +kerhotunnit 584	9093 kerhotunnit 262	8819 +kerhotunnit 62 ja myyntipalvelukurssit 135	9213 +kerhotunnit 119 ja myyntipalvelukurssit 73
Opiskelijamäärä	2870**	2652 +kerhojen opiskelijat 520	2684 + kerhojen opiskelijat 202	2640 + kerhojen osallistujat 49, myyntipalvelukurssit 120	2779 + kerhojen osallistujat 74, myyntipalvelukurssit 269
Osallistujamäärä	6086***	5688 +suomen malli 574	5997 +kerhojen opiskelijat 215	5889 + kerhojen opiskelijat 62, myyntipalvelukurssit 120	6038 + kerhojen opiskelijat 79, myyntipalvelukurssit 272
Valtionosuustunnit	7359	7359	7291	6296	6273
Kurssimäärä/ luku-vuosi	367****	326 +suomen malli kurssit 25	336 +suomen malli kurssi 14	298 suomen malli kurssi 4+myyntipalvelukurssit 10	309 suomen malli kurssi 5+myyntipalvelukurssit 7
Taidekoulun päätötödistukset	3 (kuvataide)	6 (kuvataide 2, käsityö 4)	9 (kuvataide 5, käsityö 2, tanssi,2)	8 (kuvataide 4, tanssi 4)	14 (kuvataide 1, kuvataide 6, tanssi 2, kuvataide aikuiset 6)

Liikuntapalvelut

Palvelukuvaus

Liikuntatoimi järjestää kunnallisen liikuntapaikkaverkoston ylläpidon sekä tuottaa ja hallinnoi ko. tiloissa ja alueilla monipuolisesti erilaisia liikunta- ja harrastuspalveluita. Ohjaustoiminnan osalta liikuntatoimi ensisijaisesti tuottaa liikuntapalvelua yksityissektorin ja seuratoiminnan ulkopuolelle jääville kuntalaisille myös erityisryhmät huomioiden.

Lapuan kaupungin toimialojen, kolmannen sektorin ja liikunta-alan yritysten kanssa tehdään yhteistyötä kattavan liikuntapalveluverkoston ylläpitämiseksi ja vähän liikkuvien kuntalaisten tavoittamiseksi. Yhteistyön erityisenä painopisteenä on lasten ja lapsiperheiden liikuttaminen sekä ikääntyneiden kunto- ja terveysliikunta. Liikuntapaikkaverkoston ylläpitoa järjestetään yhteistyössä teknisen laitoksen kanssa. Liikuntapaikkaverkoston kehittämisessä tärkeässä osassa on kuntalain mukainen kuntalaisten kuuleminen.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteet toteutuivat kattavasti. Liikuntatoimi on toiminut aktiivisesti yhteistyössä muun muassa koulutoimen kanssa Liikkuva koulu- ja Move!-toiminnan edistämiseksi. Move!-mittausten tulokset osoittavat myönteistä kehitystä: Lapuan 5.-luokkalaisten tulokset olivat mittaushistorian parhaat. Huolta herättävät kuitenkin erityisesti 8.-luokkalaisten poikien heikot tulokset. Systemaattista kehitystyötä on tehty myös Liikkuva Lapua -hankkeessa, jossa kohderyhmänä ovat olleet työikäiset ja lapsiperheet. Lisäksi liikuntatoimi on tukenut Suomen mallin tavoitteita tarjoamalla maksuttomia uimakortteja perusopetuksen oppilaille, mikä on aktivoitunut myös oppilaiden huoltajia liikkumaan. Uutuutena on otettu käyttöön yläkoululaisille suunnattu nuorisouutu uimahalliin.

Strateginen tavoite	Talousarvio-tavoite	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Työ- ja toimintakyky paranee	Säännöllinen tiedonhankinta henkilöstöltä ja asiakkailta kyselyin, ½ vuosittain.	Toteutunut Toteutusta arvioitiin asiakastytyväisyyden osalta jatkuvalla ja toimintokohtaisella palautteenkeruulla. Henkilöstökyselyitä ja työnohjauksia toteutettiin useilla eri teemoilla. Sairauspoissaolot ovat haaste, sillä esimerkiksi liikunta-ryhmien ja uimahallin toiminta edellyttää palveluntuotannolta jatkuvuutta
	Työn kuormittavuus tasapainottuu	Asiakastytyväisyys (asteikko 1-5). Tavoitetaso hyvä.	
	Sairauspoissaolot vähenevät	Henkilöstötytyväisyys (asteikko 1-5). Tavoitetaso hyvä.	
	Yhteisöllisyyden kasvattaminen		
	Työ- ja toimintakyky paranee Yhteisöllisyyden kasvattaminen	Kävelyn- ja pyöräilyn kehittämisohjelman toimenpiteet	Toteutunut. Toteutettu tapahtumien ja avustuksen kautta.

		Onko toimenpiteet toteutettu? (K/E)	Esimerkkeinä voidaan mainita valokuvasuunnistus sekä kuntoilun moniottelut.
Hyvinvoinnin lisääminen	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja vaikuttavuuden parantaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa	TeaViisari-mittareiden kehitys. Tavoitetaso: Positiivinen kehitys vähintään 70%:ssa seurattavista indikaattoreista	Lapuan viimeisimmät Teaviisari liikuntapisteet on 92/100. Valtakunnan keskiarvo on 69/100.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Talousarvion menojen ja tulojen tasapainottaminen	Talousarvion toteutuman % tarkistus kuukausittain (K/E) Tavoitetaso: Menot ≤ 100% budjetoiduista ja tulot ≥ 100% budjetoiduista	Toimintakatteen toteutuma 103,3 % Toimintatuottojen toteutuma 84,9 %, toimintakulujen toteutuma 99,7 %

Tunnusluvut

Ulk./sis.	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot	501.321	584.071	494.458	466.444	476.492
Toimintakulut	-1 973.243	-2 275.464	-2 153.174	-2.513.320	-2.867.362
Toimintakate	-1 471 922	-1 691.393	-1 658.717	-2.046.877	-2.390.870

	2021	2022	2023	2024	2025
Uimahallin kävijät / kpl	54896	58539	69.855	66.200	66.013
Vesivoimistelut kävijät / kpl	4569	3950	5.240	5.080	5.045
Erityisliikunnan kävijät / kpl	995	722	977	1.109	686
Ikääntyvien liikuntakävijät / kpl	4628	4329	6.652	6.356	6.738
Muut ohjatut ryhmät kävijät / kpl	4004	2799	1.916	1.495	1.677
Vauvauinti kävijät / kpl, kokoon-tumiskerrat	- 27	67	53 28	396 50	428 60
Kesäuimakouluihin osallistujat / kpl	531	520	519	441	429

Nuorisopalvelut

Palvelukuvaus

Nuorisopalveluiden tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Lähtökohtina ovat; yhteisvastuu, kulttuurinen moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämän hallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön nuorten kanssa työtä tekevien tahojen kanssa.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteet toteutuivat kattavasti. Keskeisinä teemoina olivat henkilöstö- ja asiakaskokemusten parantaminen sekä nuorisotyö kouluissa. Nuorisotoimi tuki hyvinvointikoordinaattorin toimintaa yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa ja osallistui lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän työskentelyyn. Avustustoiminnassa selvitettiin nuorisotoimialan kotouttamista koskevia käytännön toimenpiteitä. Osallistavan budjetoinnin toimenpiteet toteutettiin vuoden 2025 aikana nuorten toivomien tapahtumien muodossa. Ohjaamo-toiminnan kehittäminen nuorisotoimen organisoimana päättyi vuoden 2025 lopussa. Lainsäädännöllisesti toiminta kuuluu työllisyysalueen toimivaltaan.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma
Hyvinvoinnin lisääminen	<p>Työ- ja toimintakyky paranee</p> <p>Työn kuormittavuus tasapainottuu</p> <p>Sairauspoissaolot vähenevät</p> <p>Yhteisöllisyyden kasvattaminen</p>	<p>Säännöllinen tiedonhankinta henkilöstöltä ja asiakkailta kyselyin, ½ vuosittain.</p> <p>Asiakastyytyväisyys (asteikko 1-5). Tavoitetaso hyvä.</p> <p>Henkilöstötyytyväisyys (asteikko 1-5). Tavoitetaso hyvä.</p>	<p>Säännöllistä tiedonhankintaa on tehty jatkuvien ja tapahtumakohtaisten seurantojen ja havainnoinnin avulla. Toimintaa on kehitetty muun muassa Sovari-tulosten perusteella.</p> <p>Hyödynnetty myös etsivän nuorisotyön laatukäsikirjaa toiminnan kehittämisessä</p>
Hyvinvoinnin lisääminen	HyTe -yhteistyön kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa	Nuorisolain mukainen monialaisen yhteistyön toteutuminen. Asteikko 1-5.	Nuorisolain § 9 mukainen monialainen yhteistyö on käynnistynyt. Arviointia 1-5 ei toteutettu. Esimerkkinä koulunuorisotyöstä palaute on ollut hyvää oppilailta ja opetushenkilöstöltä. Yläkouluun Akvaario-toiminta on

			vakiinnuttanut paikkansa monialaisen yhteistyön paikkana.
Talouden tasapaino	Talousarvion menojen ja tulojen tasapainottaminen	Talousarvion toteuma (%) tarkistus kuukausittain. (Kyllä/Ei) Tavoitetaso: Menot ≤ 100 % budjetoidusta ja tulot ≥ 100 % budjetoidusta.	Talousarvion toteutumaa seurattu kuukausittain. Toimintatuottojen toteutuma% 91,3 % Toimintakulujen toteutuma% 83,7 % Toimintakate toteutunut 80,2 %:sti.

Tunnusluvut

Sis./ulk.	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Menot	-441.074	-462.842	-598.564	-648.450	-587.024
Tulot	55.808	76.4456	138.301	156.450	200.949
Kate	-385.226	-386.397	-460.263	-492.362	-386.075

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Liikennepuiston kävijät/pv, yhteensä	45,5 2184	35,5 1562	30,3 1634	28,8 1611	28,5 1626
Lastenleirit leiriläiset	144	152	177	131	80
Hirvijärven leiritalon käyttöpäivät	71	68	50	51	62
Nuorisotalon käyttäjät muu kuin oma toiminta	385	521	513	485	460
Avoin nuorisotoiminta kävijämäärä/ aukiolopäivä	22,8	25,7	22,35	21,59	21,21
Etsivän nuorisotyön asiakkaiden osuus alle 29-vuotiaista asukkaista (%)	2,43	2,23	2,17	2,11	2,54

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Palvelukuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin. Hyvinvoiva lapualainen on koko kaupungin toiminnan tärkeä tavoite. Väestön hyvinvoinnin edistäminen perustuu lainsäädäntöön sekä Lapuan kaupunkistrategiaan, ja sen eteen tehdään työtä kaupungin kaikilla toimialoilla. Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset ja seurakunnat.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluilla on vastuu hyvinvointityön kokonaisuuden organisoinnista ja kehittämisestä lainsäädännön edellyttäminä rakenteina. Käytännössä palvelussa vastaanotetaan, arvioidaan ja jaetaan tietoa muille toimintayksiköille sekä huolehditaan poikkihallinnollisten työryhmien yhteistyön ja keskustelun sujuvuudesta. Keskeistä on myös vastata yhteisen suunnittelun etenemisestä, valmistella suunnitelmat osaksi päätöksentekoa sekä vastata suunnitelman seurannasta ja raportoinnista.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuoden 2025 merkittävin hyte-työhön liittyvä tavoite oli laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen, jossa väestön hyvinvointia tarkastellaan mittareiden ja arviointien pohjalta koko edellisen valtuustokauden ajalta. Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 valmistuikin tavoiteajassa, ja tarjosi kattavan kuvan kaupungin hyvinvointityön tilasta hyödyntäen monipuolisesti paikallista ja kansallista tilastodataa, TEAviisari-tuloksia sekä toimialojen arvioita. Laaja hyvinvointisuunnitelma 2025-2029 toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden sekä asukkaiden kanssa. Suunnitelman valmistumista on jouduttu siirtämään keväälle 2026 hyvinvointialueen vastaavan suunnitelman aikataulusta johtuen. Suunnitelman toteutuksessa on kuitenkin hyödynnetty kaupunkistrategian osallistavaa, innovoivaa ja verkostomaista toimintatapaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti toteuttamalla kaksi osallistavaa työpajaa hyvinvointisuunnitteluun liittyen.

Kaupungin visiota ja tulevaisuuden tavoitteita esimerkiksi hyvinvoinnin, elinvoiman ja yhteisöllisyyden suhteen tuettiin vuonna 2025 myös erilaisilla tapahtumilla, asukastilaisuuksilla, matalan kynnyksen kohtaamispaikka- ja vertaistoiminnalla sekä kehittämällä entisestään muita osallisuutta edistäviä palveluja, kuten Kaikukortti.

HYTE-tiimi kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Ryhmän keskeisin tehtävä oli toimia laajan hyvinvointi- ja suunnitelmatyön ohjaavana ryhmänä, sekä ikäryhmittäisten hyvinvointiryhmien ohjausryhmänä. Ikäryhmittäiset hyvinvointiryhmät (lapset ja nuoret, työikäiset) puolestaan kokoontuivat suunnitellun vuosikellon mukaisesti. Ryhmien jäsenistössä tapahtui vuoden aikana jonkin verran muutoksia hyvinvointialueen organisaatiomuutoksesta johtuen; edustus eri aloilta säilyi kuitenkin kattavana, ja tätä pystyttiin entisestään vahvistamaan vuoden aikana. Ikääntyneiden hyvinvointiryhmän muodostaminen on vielä kesken.

Vaikuttamistoimielinten toiminta jatkui aktiivisena ja tavoitteellisena. Hyvinvointikoordinaattori toimi vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä ja tuki niiden toimintaa toimikauden vaihtuessa. Hyvinvointikoordinaattori on lisäksi toiminut nuorisovaltuuston ohjaavana aikuisena.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/Mittari	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	<p>Työ- ja toimintakyky paranee</p> <p>Työn kuormittavuus tasapainottuu</p> <p>Sairauspoissaolot vähenevät</p> <p>Yhteisöllisyyden kasvattaminen</p>	<p>Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2025-2029 laadittu: K/E</p> <p>Erillissuunnitelmat (osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, EPT-suunnitelma) päivitetty osaksi laajaa hyvinvointisuunnitelmaa: K/E</p> <p>Osallisuustilaisuuksia järjestetty hyvinvointikertomustyöhön liittyen 1-2 kpl: K/E</p>	<p>Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 laadittu. Laajan hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 laatiminen on kesken, valmistuu kevään 2026 aikana.</p> <p>Erillissuunnitelmat (osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, EPT-suunnitelma) päivitetty osaksi laajaa hyvinvointisuunnitelmaa: kesken</p> <p>Osallisuustilaisuuksia järjestetty hyvinvointikertomustyöhön liittyen 1-2 kpl. Toteutunut.</p>
	Hyvinvointisuunnittelu on systemaattista ja tukee kaupunkistrategian tavoitteita	Hyte-kuntaosuuden mittarit €/asukas	Hyte-kuntaosuus €/asukas 2025: 21,8 € (2024: 19,9 €) (2023: 19,4 €) (2022: 19,3 €)
	<p>Vahvuutena Välittäminen - ajatus pysyväksi toimintamalliksi</p> <p>Kaikukortti-toiminta vakiintuu Lapualla</p> <p>Muut vuoden 2024 hyte-pilottikokeilut (Hyvä Sauma, Teini-neuvola, sateenkaaritupa) jatkuvat, jos ne todetaan vaikuttaviksi</p>	<p>Kaikukortti-toiminta vakiintunut pilottivaiheen jälkeen: K/E</p> <p>Muiden pilottikokeilujen vaikuttavuus arvioitu: K/E</p> <p>Kävijämäärien ja toiminnan/tapahtumien lukumäärän seuranta</p> <p>Toiminta vakiintunut pilottijakson jälkeen: K/E</p>	<p>Toteutunut: Kaikukortti-toiminta vakiintunut pilottivaiheen jälkeen.</p> <p>Toteutunut: Muiden pilottikokeilujen vaikuttavuus arvioitu</p> <p>Toteutunut: Kävijämäärien ja toiminnan/tapahtumien lukumäärän seuranta.</p> <p>Toiminta vakiintunut pilottijakson jälkeen: Hyvä Sauma jatkunut, Teini-neuvola ja Sateenkaaritupa päättyneet</p>

7.1.7 Tekninen lautakunta

Käyttötalouden toteutuminen
Sitovuustaso toimielimen toimintakate
Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 966 400		3 966 400	3 958 323	-8 077	99,8 %
Maksutuotot	105 600		105 600	86 052	-19 548	81,5 %
Tuet ja avustukset	33 900		33 900	83 882	49 982	247,4 %
Muut toimintatuotot	397 100	6 589 660	6 986 760	7 032 343	45 583	100,7 %
Toimintatuotot	4 503 000	6 589 660	11 092 660	11 160 600	67 940	100,6 %
Valmistus omaan käyttöön	400 000		400 000	353 257	-46 743	88,3 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-7 056 700		-7 056 700	-6 179 695	-877 005	87,6 %
Palvelujen ostot	-4 110 800		-4 110 800	-4 003 704	-107 096	97,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 525 200		-4 525 200	-4 458 049	-67 151	98,5 %
Avustukset	-82 000		-82 000	-96 164	14 164	117,3 %
Muut toimintakulut	-65 600	-938 260	-1 003 860	-1 046 584	42 724	104,3 %
Toimintakulut	-15 840 300	-938 260	-16 778 560	-15 784 197	-994 363	94,1 %
Toimintakate	-10 937 300	5 651 400	-5 285 900	-4 270 339	-1 015 561	80,8 %

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta

Palvelukuvaus

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvat vuonna 2025 ruoka- ja puhtauspalvelut, maankäyttö-, kaavoitus ja mittauspalvelut, rakennus- ja kiinteistöpalvelut sekä kunnallistekniset palvelut. Hallintopalvelut sisältävät teknisen toimialan henkilöstöhallinnon, päätöksenteon, kirjaamisen ja arkistoinnin, toimistopalvelut sekä teknisen toimialan henkilöstön rekrytoinnin lukuun ottamatta ruoka- ja puhtauspalveluita.

Seuraavia palveluja ohjataan tästä yleislinjasta poiketen:

Yleiskaavoitusta, maapolitiikkaa, maanhankintaa, asemakaavoitusta sekä tonttien myyntiä ohjaa kaupunginhallituksen alainen puheenjohtajisto

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan jäsenet 31.5.2025 saakka:

Puheenjohtaja Lasse Rajala, varapuheenjohtaja Rauno Latvala, jäsenet Maiju Lemettinen, Jaakko Ojanperä, Jaana Tuuri, Marko Makkonen, Hanne Ronkainen, Heli Häkkinen (aik. Matilainen), Matti Kuusisaari.

Kaupunginhallituksen edustaja Esa Rintala.

Nuorisovaltuuston edustaja Aaro Leppänen 10.3. saakka, 11.3. alkaen Akseli Koivisto.

Teknisen lautakunnan jäsenet 1.6.2025 alkaen:

Puheenjohtaja Ville Yli-Rantala, varapuheenjohtaja Rauno Latvala, jäsenet Ibrahim Sahindal, Jaana Tuuri, Maiju Lemettinen, Hanne Ronkainen, Sannamarja Saarikoski, Tuomas Berg, Pasi Salo.

Kaupunginhallituksen edustaja Pekka Hella.

Nuorisovaltuuston edustaja Akseli Koivisto.

Ajalla 1.1.-31.12.2025 teknisen lautakunnan esittelijänä toimi tekninen johtaja Mirva Korpi ja sihteerinä hallintosihteeri Kirsi Vesala.

Tilivelvolliset viranhaltijat:

Tekninen johtaja Mirva Korpi, kaupungingeodeetti Markku Turja, rakennuttajainsinööri Jarmo Kivikangas, palvelupäällikkö Leena Luomanen, kunnallistekniikan päällikkö Ulpu Viimaluoto, vesihuoltoinsinööri Juho Saari.

Sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta teknisessä keskuksessa

Sisäisessä valvonnassa ei ole tunnistettu hallitsemattomia riskejä. Teknisessä keskuksessa voidaan vähentää edelleen riskejä toimintatapoja kehittämällä.

Teknisen lautakunnan keskeisimmät toiminnalliset ja taloudelliset tekijät vuonna 2025

Teknisen toimialan toiminta toteutui pääosin toiminnallisten ja taloudellisten tekijöiden osalta pääosin suunnitellusti. Toimintatuottojen osalta tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Toimintakulujen osalta talousarvio alittui. Alittuminen johtui mm. siitä, että useita toimia ja virkoja oli täyttämättä vuoden 2025 aikana. Osa tehtävistä saatiin täytettyä loppuvuodesta 2025, osa tehtävistä järjesteltiin uudelleen ja osa saadaan täytettyä vuoden 2026 aikana. Lisäksi toimintakulujen osalta alitusta syntyi erityisesti sähkön ja liikennealueiden kunnossapidon osalta poikkeuksellisen lämpimän ja vähälumisen vuoden johdosta ja lisäksi vesihuoltolaitoksella oli normaalia vähemmän akuutteja kunnossapitotöitä.

Teknisen lautakunnan investoinnit toteutuivat noin 80 %:sesti. Teknisen lautakunnan osalta oli tarve noin 2,7 milj. euron lisämäärärahaan vuonna 2025 kesken jääneiden investointien toteuttamiseen vuonna 2025. Tämä johtuu siitä, että useita kalliita investointihankkeita oli päättymässä tai kesken vuodenvaihteessa. Uuden uimahallin rakentaminen käynnistettiin elokuussa. Samoin kaupungintalon katon peruskorjaus aloitettiin syyskuussa. Lisäksi muita merkittäviä investointihankkeita, jotka valmistuvat vuoden 2026 aikana ovat Simpsion jätevesi- ja hulevesiverkoston saneeraus, Lankilantien sillan uusiminen ja Ritavuoren koulun keittiön muutostyöt.

Tekninen lautakunta ja yleispalvelut

Palvelukuvaus

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvat vuonna 2025 ruoka- ja puhtauspalvelut, maankäyttö-, kaavoitus ja mittauspalvelut, rakennus- ja kiinteistöpalvelut sekä kunnallistekniset palvelut. Hallintopalvelut sisältävät teknisen toimialan henkilöstöhallinnon, päätöksenteon, kirjaamisen ja arkistoinnin, toimistopalvelut sekä teknisen toimialan henkilöstön rekrytoinnin lukuun ottamatta ruoka- ja puhtauspalveluita.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Talousarviovuonna 2025 on panostettu henkilöstön hyvinvointiin. Teknisellä toimialalla on järjestetty säännöllisesti työhyvinvointitoimintaa. Esihenkilöt ovat osallistuneet Lapuan kaupungin järjestämään esihenkilökoulutukseen. Lisäksi teknisen toimen esihenkilöstölle on järjestetty yhteistä koulutusta. Teknisellä toimialalla on pyritty viime vuosien aikana parantamaan tiedonkulkua. Tiedonkulkua on pyritty parantamaan säännöllisellä tiedottamisella eri tasoilla ja lisäksi on otettu uusia käyttöön uusia tiedottamisen tapoja.

Talousarviovuonna on seurattu investointien toteutumista säännöllisesti teknisessä lautakunnassa. Uudesta työajanseurantajärjestelmän käyttöönotosta on tehty hankintapäätös vuonna 2025 ja se parantaa entisestään teknisen toimialan investointien toteutumista myös oman henkilöstön työpanoksen osalta. Uuden järjestelmän kautta tehdään myös urakkailmoitukset, joten investointien kustannusseuranta on helpommin seurattavissa eri työntekijätasoilla.

Teknisen toimialan osalta pyritään parantamaan digitaalisuutta kaikilla vastuualueilla. Vastuualueilla tehostetaan olemassa olevien järjestelmien käyttöä ottamalla aktiiviseen käyttöön järjestelmien kaikki tarvittavat ominaisuudet. Talousarviovuonna on mm. parannettu kiinteistöjen tilahallintaa ja johtamisjärjestelmän (Skenarios) käyttöä ja otettu käyttöön Easoft dokumentointijärjestelmä. Lisäksi on tehty hankintapäätökset uuden paikkatietojärjestelmän käyttöönotosta.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Työhyvinvointitoiminnan järjestäminen ja tiedottamisen kehittäminen	Tyhy-toiminnan toteutuminen Lapuan kaupungin ohjeen mukaisesti Työpaikkakokousten lkm	Teknisellä toimialalla on järjestetty työnantajan edellyttämä tyhy-toiminta. Honkimetsän varikolla työpaikkakokoukset 2 kertaa vuodessa, varautumispäivä helmikuussa, työpaikkakokous ja tyhy-iltapäivä koko teknisen toimialan henkilöstölle syyskuussa (pl ruoka- ja puhtaus sekä viheraluepalvelut, joilla omat tyhypäivät).
Hyvinvoinnin lisääminen	Esimieskoulutukseen osallistuminen Muun koulutuksen järjestäminen	Esimieskoulutukseen osallistuminen Lkm	Esihenkilöt ovat osallistuneet työnantajan järjestämään esihenkilökoulutukseen. Tämän lisäksi teknisen toimen esihenkilöstö (10 hlö) on osallistunut kunnan hankinnat ja

			<p>kilpailuttaminen sekä esihenkilöakatemia koulutuskokonaisuuteen. Esihenkilöakatemia jatkuu syksyyn 2026 saakka. Lisäksi on järjestetty yhteisesti mahdollisuus osallistua tietosuoja- ja kestävätkä hankinnat ja hyvä hallintopäätös -koulutukseen. Henkilöstö on osallistunut myös vastuualueen toimintaan liittyvään koulutukseen.</p>
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toiminnan toteuttaminen talousarvion mukaisesti	Talousarviototeuman seuraaminen Toteutetut toimenpiteet seurannan kehittämiseksi	Talousarvion toteutumat kuukausitasolla on viety lautakunnan tiedoksi. Ylityshasta on informoitu kaupunginhallitusta yhdestä kohteesta.

Tunnusluvut

Tekninen lautakunta	2021	2022	2023	2024	2025
Kokousten määrä	17	13	11	12	11
Päätökset, kpl	182	185	166	183	188
Viranhaltijapäätökset					
Tekninen johtaja	65	45	53	42	46
Kunnallistekniikan päällikkö	20	28	30	52	30
Kaupungingeodeetti (kh:n ja teklan alaiset)	28	12	21	45	36
Rakennuttajainsinööri				10	18
Vesihuoltoinsinööri					11
Palvelupäällikkö	5	9	5	8	6

Maankäyttö- ja kiinteistöpalvelut

Palvelukuvaus

Maankäyttö-, kaavoitus- ja mittauspalvelut huolehtii kaupungin maankäytön suunnittelusta. Vastuualue huolehtii alueiden käytön strategiasta, yleiskaavoituksesta, asemakaavoituksesta, raakamaan hankinnasta, tonttien myynnistä sekä mittaus- ja tonttipalveluista.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Talousarviovuonna 2025 panostettiin erityisesti yleiskaavojen laadinnan edistämiseen. Kaupungin maankäytön keskeisenä tavoitteena oli taajamarakenteen tiivistäminen ja viihtyisyyden parantaminen kaupungin alueella. Keskustaajaman ja Simpsiön osayleiskaavat ovat menossa eteenpäin niin, että vuonna 2026 ne tulevat mahdollisesti ehdotusvaiheeseen.

Asemakaavat laadittiin pääosin kaupungin omistamalle maalle, joten raakamaan hankinta oli tärkeä osa maankäytön suunnittelua. Monipuolinen ja runsas tonttitarjonta on kehittyvän kaupungin tärkeimpiä myyntivaltteja. Raakamaan hankintaa jatkettiin siten, että maata hankittiin ensisijaisesti niiltä alueilta, joille ollaan asemakaavoittamassa tontteja. Taloudellisena tavoitteena oli, että tonttien myynti sekä kaupungin omistamien maiden muu tuotto oli vähintään samalla tasolla kuin raakamaan hankinta.

Mittauspalvelut huolehti rakennusvalvonnan viranomaismittausten suorittamisesta. Lisäksi Lapuan kaupunki toimii kiinteistörekisterin pitäjäkuntana, joten mittauspalvelut huolehti kiinteistöjen muodostamisesta asemakaava-alueilla. Mittauspalvelut huolehti myös kaavan pohjakartan ja kiinteistörekisterikartan ylläpitämisestä sekä taso- ja korkeusrunkoverkon ylläpidosta. Vastuualueella annettiin osoitteita sekä ylläpidettiin kunnan osoiterekisteriä ja osoitekarttaa. Mittauspalvelut laajensi asemakaavan pohjakartan ja rekisterikartan aluetta vuonna 2025 tulevien yleiskaavojen mukaisille alueille. Lisäksi vuonna 2025 paikkatietojärjestelmiä kehitettiin yhteistyössä teknisen toimialan muiden vastuualueiden kanssa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide	Toteutuma 2025
Kasvun varmistaminen	Riittävä raakamaan hankinta ja tonttitarjonta	20 ha, vähintään 70 tonttia varattavissa	Myynnissä n. 110 asuntontonttia, raakamaata hankittu n. 13 ha
Kasvun varmistaminen	Huolehditaan, että liike- ja teollisuustontteja on riittävästä tarjolla	Vähintään 20 liike-/teollisuustonttia myynnissä	Myynnissä n. 20 liike-/teollisuustonttia
Kasvun varmistaminen	Asemakaavan pohja- ja rekisterikartan laajentaminen	600 ha	Pohja- ja rekisterikarttaa laajennettu 600 ha

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Maanhankinta, ha	6	15,4	30	20	15,6
Maanhankinta 1000 €	94	564	444	394	489
Asemakaavaa ha (uudet + muutokset)	108	7	4	13	18,6
Tonttien rekisteröinti, kpl	62	100	14	34	9
AO-tonttien luovutus, kpl	10	10	5	9	7
Muiden tonttien luovutus, kpl	7	3	3	4	3
Tonttien myyntitulot 1000 €	372	187	252	183	135

KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Vesihuoltolaitos

Palvelukuvaus

Vesihuoltolaitos on erillinen taseyksikkö kaupungin kirjanpidossa ja tuottaa palveluja kaupunginvaltuuston määrittelemien veden ja jäteveden toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitos huolehtii puhtaan talousveden jakelusta kiinteistöille ja kiinteistöjen talousjäteveden keräämisestä ja toimittamisesta jätevedenpuhdistamolle. Veden jakeluverkosto, vesisäiliöt ja paineenkorotus-asetat pidetään jatkuvassa toimintakunnossa (24/365). Jätevesiverkosto ja jätevesipumppaamot pidetään jatkuvassa toimintakunnossa.

Vesihuoltolaitoksen talousvesi hankitaan Lappavesi Oy:ltä (kaupungin osakkuusyhtiö). Jätevesi toimitetaan Lapuan Jätevesi Oy:lle (kaupungin tytäryhtiö).

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Toimintavarmaa vesihuolto verkostoa toteutettiin saneeraamalla ja täydennysrakentamalla toiminta-alueella investointimäärärahojen puitteissa. Paineenkorotusasemien toimintavarmuutta ylläpidettiin ennakoivalla huollolla. Vesisäiliöiden määräaikaistarkastukset ja huollot toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Automaation uudistamista toteutettiin vuoden 2025 investointimäärärahojen puitteissa. Verkostokartan päivittäminen sekä kartoitusten tekeminen vuoden 2025 investointikohteiden osalta on valmis. Haja-asutusalueen jätevesihuollon rakentaminen jatkui verkoston täydennysrakentamisen osalta.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Veden verkosto pidetään jatkuvasti toimintakunnossa	Veden käyttökatkokset enintään 10 kpl/vuosi, katkoksen pituus enintään 6 h/katkos	On toteutunut. Käyttökatkoksia 8 kpl saneerauksien yhteydessä, alle 6 h/katkos
Hyvinvoinnin lisääminen	Jäteveden verkosto pidetään toiminnassa ilman tukoksia	Jätevesiputkiston tukoksien avaus enintään 20 kpl/vuosi	On toteutunut. Tukoksia 13 kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Vuotoveden minimointi veden osalta.	Tavoitteena saada puhtaan veden vuotovesimääräksi alle 7 %/vuosi (ostettu vesi - laskutettu vesi)	Ei toteutunut. Veden vuotovesi 11 %. Äkillisiä vesivuotoja 9 kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Jätevesiverkostoon tulevien hulevesien minimointi. Jäteveden runkolinjaan tehtävillä savutuksilla paikallistetaan hulevesiverkoston rakentamistarve. Rakennetuilla alueilla tiedotetaan hulevee-teen liittymättömiä kiinteistöjä.	Tavoitteena saada jäteveden vuotovesimääräksi alle 300.000 m ³ /vuosi (puhdistamolle johdettu jätevesi - laskutettu jätevesi)	Ei toteutunut. Jäteveden vuotovesimäärä 409.470 m ³

Talouden tasapainon ylläpitäminen Hyvinvoinnin lisääminen	Verkostoputkien ja pumpujen saneeraus. Putkien ja pumppaamojen saneeraustarpeen kartoitus vuosittain.	Kaksi pumppaamon saneerausta vuosittain.	On toteutunut. Kiviristin alueen vesijohtoa on saneerattu n. 720 m ja lisäksi tehty uusi radanalitus n. 100 m. Saneeratulta Kiviristin jätevesipumppaamolta on rakennettu uutta korvaavaa jätevesilinjaa n. 920 m. Mäkitiellä on saneerattu n. 700 m vesijohtoa. Leivontiellä on saneerattu vesijohtoa n. 700 m ja jätevesilinjaa n. 500 m.
---	---	--	---

Tunnusluvut

Puhdas vesi	2021	2022	2023	2024	2025
Vesijohtoverkosto (km)	268	272	273	277	279
Liittymien lukumäärä (kpl)	3.659	3.681	3.692	3.708	3.716
Vuotovesi (%)	5,7	2,2	5,9	8,1	11,0
Liittymismaksu (€/m ³)	1.325	1.325	1.325	1.325	1.325
Kulutusmaksu (€/m ³)	1,36	1,36	1,36	1,43	1,43

Jätevesi	2021	2022	2023	2024	2025
Jätevesiverkosto (km)	300	301	302	303	305
Liittymien lukumäärä (kpl)	3.763	3.790	3.804	3.824	3.836
Vuotovesi (%)	36,7	33,0	41,2	41,5	36,1
Liittymismaksu norm. /haja	3.050/ 4.350	3.050/ 4.350	3.050/ 4.350	3.050/ 4.350	3.050/ 4.350
Kulutusmaksu (€/m ³)	2,65	2,65	2,65	2,78	2,78

Em. hinnat eivät sisällä arvonnäisäveron osuutta.

Liikenneväylät

Palvelukuvaus

Liikenneväylät muodostuvat kaduista, katuviheralueista, kevyenliikenteenväylistä ja muista kaupungin hallussa olevista liikenneväylistä sekä niihin kuuluvista silloista, valaistuksesta, liikennemerkeistä ja -valoista sekä muista ohjauslaitteista ja erityis-rakenteista. Liikenneväylät ylläpidetään liikennöitävinä ympäri vuoden ja vuorokauden (24/365). Talvisaikaan kunnossapidon keskeisin tehtävä on liukkauden torjunta ja lumenauraus.

Kaupunki omistaa ja ylläpitää katuvalaistusta kaduilla, yleisillä teillä (valtion omistamilla teillä) ja yksityisteillä. Valaistus pidetään kytkettynä 18.8.-15.4. välisenä aikana. Yöllä valaistusta rajoitetaan ydinkeskustan muuntopiiriä lukuun ottamatta. Valaistuksen huolto hankitaan ulkoisena palveluna.

Katuvalaistuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa korostuu liikenneturvallisuuden lisääminen. Alueena on kaupunkitaajama ja kyläalueet kattavasti.

Yksityistiet muodostavat yksityisten tiekuntien ja tienhoitokuntien erikseen ylläpitämän yleistä tieverkkoa täydentävän itsenäisen tieverkoston. Yksityisteiden ylläpitoa avustetaan kaupungin varoin.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteena on ollut, että katujen, kävely- ja pyöräteiden sekä muiden kaupungin hoidossa olevien teiden fyysistä rakennetta parannetaan siten, että ne vastaavat liikenteen tarpeita. Tieverkkoa kehitettiin liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Yksityisteiden rakenteita parannettiin investointiohjelman puitteissa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Liukkauden torjunta ja lumen auraus: pääväylät pidetään liikennöitävässä kunnossa klo 7.00 ja muut väylät klo 12.00 mennessä.	Poikkeamat max. 5 kpl/ talvikunnossapitotokausi	Toteutunut Poikkeamia 1 kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Hulevesiverkoston rakentaminen huomioiden jätevesiverkostoon kytketyt hulevedet. Olemassa olevien alueiden hulevesiverkoston rakentaminen asemakaava-alueella	400 m / vuosi	Toteutunut. Kiviristintielle on rakennettu hulevesiverkostoa n. 700 m. Leivontielle on rakennettu hulevesiverkostoa n. 820 m. Yksittäisiä hv-putkituksia on tehty n. 120 m.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Väylien rakentamisessa uusiokäytetään siihen soveltuvia materiaaleja	Materiaaleja uusiokäytetään 10 % /vuosi väylien rakentamisessa	Ei toteutunut. Uusiomateriaaleja on myyty ulkopuoliselle toimijalle n. 2.800 tn.
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvallinen tulevaisuus, väyläverkostojen yhtenäistäminen	500 m jkpp/vuosi	Ei toteutunut. JKPP:tä on rakennettu n. 250 m Kiviristintielle.

			Olemissa olevia JKPP:tä on korjattu ja päällystetty asfaltilla. Puskupuomia on asennettu 3 kpl. Riipisensilta on peruskorjattu.
--	--	--	---

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Liikennealueet (m ²)	911.500**)	922.200	927.100	930.000	933.000
Kevyenliikenteen väylät (m)	43.600	44.550	44.850	44.920	45.170
Avustettavat yksityistiet (km)	388	392	391	392	393
Katuvalokeskukset (kpl)	118	118	118	102	103
Katuvalopisteet	5.092	5.508	5.567	5.535	5.526

Viheraluepalvelut

Palvelukuvaus

Viheralueet, leikkipuistot, katuviheralueet, leikkipaikat, kaupungin omistamat vesistöalueet sekä eräät erityisalueet suunnitellaan, rakennetaan ja ylläpidetään viheraluepalveluiden toimesta. Puistojen ja kiinteistöjen leikkipaikat ja liikuntapaikat rakennetaan ja hoidetaan EU-lainsäädännön asettaman standardin mukaisesti, noudattaen siinä tarkoin määriteltyjä turvallisuusnormeja.

Erityisalueet, kuten veneiden vuokrapaikat, uimarannat, jokirantalaiturit, matonpesupaikka ja puutarhapalstat hoidetaan kullekin kohteelle annettujen säädösten kunnossapitoluokituksen tai kohteen ominaistarpeen mukaan.

Jokilaakson matkailupuutarha on erityiskohde, joka on merkittävä osa kaupungin palvelurakennetta sekä yksi kaupungin matkailun vetovoimaisuustekijä

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Alueiden rakentamisen myötä viheralueiden hoidettavana olevat alueet lisääntyivät. Niiden hoito on aiheuttanut tarvetta henkilöstön ja konekannan lisäämiseen, jotta hoidon taso saataisiin pidettyä kunnossapitoluokituksen mukaisella tasolla. Urakointia alueiden hoidossa lisätään tarjonnan puitteissa. Uusien asuntoalueiden viheralueita pyrittiin rakentamaan sellaiseen tasoon, että niiden houkuttavuus asuntorakentamiseen lisääntyisi. Investointeja kohdistettiin pääasiassa vanhojen pihojen ja viheralueiden peruskunnostuksiin. Viheralueiden hoito tapahtuu teknisessä lautakunnassa vuosittain vahvistettavan kunnossapitoluokituksen mukaan. Kunnossapitoluokitus ja määräaikaisen henkilöstön palkkaaminen suunniteltiin vastaamaan vuoden 2025 talousarviota.

Jokilaakson matkailullista imagoa pyrittiin edelleen kohottamaan. Vuonna 2024 saavutetun Green Flag -tunnustuksen ehtoja pyrittiin ylläpitämään.

Kunnossapitoluokitukseen liittyvän kaupunkiniittyohjelman suunnittelua jatkettiin ja pitkäjänteinen suunnitelma kaupunkiniittyjen perustamisesta toteutettiin mahdollisuuksien mukaan osallistamisen menetelmillä. Kaupunkiniittyohjelman avulla pyrittiin vastaamaan taloudellisiin haasteisiin sekä edistettiin luonnonmonimuotoisuuden haasteita ja kestäväää kehitystä. Intensiivisemmän hoidon painopiste säilytettiin kaupungin keskustan viheralueiden, leikki- ja toiminnallisten puistojen ja kiinteistöjen leikki- ja piha-alueiden hoidossa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mit-tari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Viheralueiden hyvän hoidon tason ylläpitäminen. Ylläpito hoitoluokituksen mukaisella tasolla ja alueiden peruskunnostuksilla	€/m ²	3,62 €/m ² Peruskunnostettuja puistoja 5 kpl.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kaupungin ja käyttäjien osallistaminen alueiden suunnitteluun ja hoitoon. Osallistumistilaisuuksien järjestäminen Kaupunkiniittyohjelman 2023-2030 suunnittelu / osallistaminen teknisen lautakunnan erillisen päätöksen mukaisesti.	1 kpl/vuosi Valmiusaste 30 %	5 kpl Kaupunkiniittyohjelma on valmis. Pilottikohde rakennettu lisäkinpuistoon.

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Rakennetut puistot (A1, A2, A3) valtakunnallisen hoitoluokituksen mukaisessa kunnossa; ha (kpl)	63 (120)	65 (120)	62	62	62
Muut yleiset alueet, ha	30	39	53	53	55
Rakennetut katuviheralueet ha	59	59	47	47	47
Piha-alueet, ha	36	36	29	29	27
Puistometsät, ha	70	69	119	119	118
Kiinteistöjen leikkikentät, kpl	34	35	34	33	33
Puisto- ja uimarantaleikkikentät	38	38	37	33	37
Jokilaakson matkailupuutarha ja kouluympäristö, ha	2	2	2	2	2
Rantalaiturit, kpl	15	15	13	11	11
Näkö- ja lintutornit, kpl	3	3	3	3	3
Puutarhapalstat, kpl	5	5	8	8	8
Uimarannat, kpl	3	3	3	3	3
Skeittipaikka ha (kpl)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Liikennepuisto ha (kpl)	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Viheralueiden hehtaarimäärät ovat tarkentuneet uuden karttaohjelman myötä.

Ulkoliikuntapaikat

Palvelukuvaus

Ulkoliikuntapaikat vastaavat ulkoliikuntapaikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta. Ulkoliikuntapaikat tekevät yhteistyötä kunnallisteknisten palveluiden sisällä uusien liikunta-alueiden rakentamisessa. Ulkoliikuntapaikat ylläpitää ympärivuotisesti ulkoliikuntapaikkoja, mm. ulko- kentät, ladut, kuntoradat ja jäähalli.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteena on talousarviovuonna 2025 ollut huomioida ulkoliikuntapaikkojen investoinneissa niiden vuosittaiset ylläpitokustannukset ja niihin varauduttiin talousarvion laadinnassa. Ulkoliikuntapaikat tekivät yhteistyötä liikuntapalveluiden kanssa ja toteuttivat rakennushankkeita teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti määrärahojen puitteissa. Ulkoliikuntapaikkojen osalta asukkaiden tyytyväisyyskysely siirtyi seuraavalle vuodelle. Saadusta suorasta palautteesta yli puolet on ollut positiivista.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvalliset ja monipuoliset liikuntapaikat sekä tyytyväiset palvelujen käyttäjät	Poikkeamat maks 10 kpl / kunnossapitokausi	<p>Käytössä on Sometec-ulkoliikunnan olosuhdepalvelu.</p> <p>Ritavuoren ja Kauhavan välisen kuntoradan latupohjan kunnostamista on jatkettu ympärivuotiseen käyttöön.</p> <p>Yhteistyöpalavereita on pidetty käyttäjien kanssa (pesäpallo, jalkapallo, jääkiekko, pyöräily).</p> <p>Säilölumen tekoon on osallistettu kuntalaisia.</p> <p>Kuntoratojen reunojen raivausta on toteutettu paikallisten seurojen kanssa.</p> <p>Ritavuoren koulun kenttä on rakennettu.</p> <p>Suomi liikkeelle -hankkeessa Simpsiön luontoreitille on rakennettu pitkospuita, lisätty opasteita ja parannettu esteettömyyttä.</p> <p>Haapakosken koululle on asennettu uusi kaukalo.</p> <p>Mastontien silta on peruskorjattu.</p>

Keskeisimmät tunnusluvut

	TP25
Kuntoradat kpl	5
Hiihtoladut km Yleiset / koulut	33,5 / 11,2
Jääalueet kpl	10
Ulkoilureitit km kesä / talvi	28 / 7
Jalkapallokentät kpl	6

Rakentamis- ja tilapalvelut**Palvelukuvaus**

Rakennus- ja kiinteistöpalvelut vastaa Lapuan kaupungille rakennettavien uudisrakennusten rakennuttamisesta ja olemassa olevien rakennusten peruskorjauksesta. Lisäksi rakennus- ja kiinteistöpalvelut vastaa rakennus- ja kiinteistöpalveluiden hallinnassa olevien rakennusten kiinteistöhuollosta, kunnossapidosta ja niihin liittyvien palveluverkostojen johtamisesta, teknisestä toimivuudesta ja turvallisuudesta sekä vuosikorjauksista ja sisäisestä vuokraamisesta

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Uimahallin suunnitelmat valmistuivat keväällä 2025, jonka jälkeen kilpailutettiin valvojat ja urakoitsijat. Uimahallin rakentaminen käynnistyi elokuussa 2025.

Kaupungintalon katon peruskorjaukseen tehtiin suunnitelmat keväällä ja rakennustyöt aloitettiin syksyllä. Rakennushanke saatetaan loppuun alkuvuodesta 2026.

Ritavuoren koulun muutostyöt suunniteltiin ja käynnistettiin vuoden 2025 aikana. Laitetoimitaja kilpailutettiin syksyllä ja muutostyöt ovat valmiina laitetoimituksia lukuun ottamatta.

Peruskorjauksiin osoitetut investointimäärärahat on käytetty tehokkaasti. Laskennallista korjausvelkaa vähennetty purkamalla käyttökelvottomia rakennuksia. Peruskorjauksia toteutettu osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen kunnossapito on toteutettu tehtyjen vuokrasopimusten ja vastuurajataulukoiden mukaisesti.

Kiinteistöjen energiataloudelliseen käyttöön kiinnitettiin huomiota ja kiinteistöjen reaaliaikaista seurantaan tehostettiin. Tässä hyödynnettiin mm. Enerqey-ohjelmistoa. Kiinteistöjen hoitoa ohjataan ja seurataan sähköisen huolto-ohjelman avulla. Lisäksi vuonna 2025 otettiin käyttöön uusi raportointityökalu kiinteistöissä tehtyjen toimenpiteiden raportointia varten. Vuonna 2025 päivitettiin sisäiset vuokrat ja kiinteistöjen pelastussuunnitelmat. Sisäilmaan

vaikuttavia toimenpiteitä suoritettiin kiinteistöissä aktiivisesti. Sisäilmakunnostukset ja -ilmoitukset on käsitelty säännöllisesti sisäilmatyöryhmässä

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Terveet ja monipuoliset kasvu- ja oppimisympäristöt sekä kiinteistöpalvelut	Investointiohjelman mukaisten investointien ja peruskorjausten toteutus 100 %.	Uuden uimahallin rakennusurakat kilpailutettu ja työt käynnissä. Kaupungintalon kattoremontti valmistumassa. Investointiohjelman mukaisten investointien peruskorjausten toteutus lähes 100 %. Osa investoinneista valmistuu alkuvuonna 2026 tilaajasta johtumattomista syistä.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kiinteistöhuoltoon liittyvien palvelupyyntöjen nopea hoitaminen	Granlund Managerin kautta tulleisiin palvelupyyntöihin vastataan kuukauden kuluessa	Palvelupyyntöihin vastattu ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytty.
Hyvinvoinnin lisääminen	Aktiivinen sisäilmatyöryhmän toiminta ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Sisäilmatyöryhmä koontuu vähintään 2 kertaa vuodessa. Säännölliset palaverit hyvinvointialueen kanssa kuukausittain.	Sisäilmakorjauksia toteutettu ja uusien suunnittelu käynnissä. Sisäilmatutkimuksia toteutettu useissa kiinteistöissä. Osallistuttu sisäilmatyöryhmän kokouksiin sekä hyvinvointialueen kanssa palavereihin.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kunnan omistamille kiinteistöille päivitetään sisäiset vuokrasopimukset ja pelastussuunnitelmat	Kunnan omistamille kiinteistöille on laadittu uudet sisäiset vuokrasopimukset ja pelastussuunnitelmat 100 %	Uusia vuokrasopimuksia laadittu ja pelastussuunnitelmia päivitetään 100 %.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Turvallisuuden ja energiansäästön lisääminen	Investoinnit energiansäästöön ja turvallisuuteen €/vuosi. Vuosittainen tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden vaikutusten seuraaminen kWh/vuosi.	Suunnittelussa ja korjauksissa huomioitu energiatehokkuus. Valaistusta uusittu energiaa säästäviksi valaisimiksi sekä automaation ja ilmastoinnin säätöjä tarkasteltu. Lukitusta uusittu määrärahojen puitteissa.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Energiansäästöohjelman toteuttaminen Kiinteistökannan vähentäminen	Purettujen rakennusten johdosta saadut säästöt €/vuosi	Toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Purettu omakotitalo Rahkatie 3 ja Vanhan Paukun ruokalarakennus.

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Talonrakennusinvestoinnit, milj.€	1,7	3,4	1,2	2,2	7,8
Saavutettu energiansäästö edellisen vuoden loppuun mennessä kWh/v ja kWh vuodesta 2014 lähtien					21 MWh/a

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Palvelukuvaus

Ruokapalvelut vastaavat kaupungin yksiköiden, koulu ja varhaiskasvatus, ruokapalveluista. Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja asiakaslähtöisesti, ravitsemussuositusten mukaisesti, lainsäädännön määräyksiä noudattaen, seuraten tuotantotavan suunnittelussa ja toteutuksessa alan kehitystä. Ravitsemuskasvatus on merkittävä osa toimintaa.

Ruokapalveluja tuotetaan keskuskeittiöllä Ritavuorella, yläkoulun ja Kissankellon päiväkodin keittiöissä, sekä Hellanmaan, Tiistenjoen ja Kauhajärven koulujen keittiöissä. Ruokapalveluja tarjoavia jakelu- ja palvelukeittiöitä on useita.

Puhtauspalvelut vastaavat kaupungin omien toimintojen käytössä olevien yksiköiden puhtaanapitopalveluista nykyaikaisin menetelmin ja välinein. Palvelua tuotetaan noin 40 kiinteistössä, pinta-alaa runsas 50 000 m².

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Palvelut kyettiin tuottamaan riittävän monipuolisena ja kattavana. Ruokapalveluissa pääpaino on ollut ruuan ravitsemuslaadun ja ruokaturvallisuuden säilyttämisessä. Puhtauspalveluissa kyettiin säilyttämään taso riittävän hyvällä tasolla, niin että tilat ovat olleet käyttäjille terveelliset ja turvalliset toimia.

Kestävä kehitys on huomioita työmenetelmien, aineiden ja välineiden valinnassa, samoin taloudellisuus. Ruokahävikin vähentämiseen liittyviä toimia on jatkettu mm.

”Nahistuneet Naatit” -hanketoimin, sekä seuraamalla ja kirjaamalla ruokahävikin määrää. Elintarvikekelpoista ylijäämäruokaa luovutetaan viikoittain vapaaseurakunnalle, luovutettavaksi edelleen seurakunnan ruokajakelun yhteydessä. Jatketaan ”Varmistetaan ruoka-apu Pohjanmaalle 2025-2026” -hankkeessa.

Kone- ja laitekantaa on uudistettu jatkuvasti vastaamaan nykyistä materiaali- ja tilatarvetta ja tuotantotapaa sekä helpottamaan työn kuormittavuutta. Saneerauksiin liittyen on parannettu tilojen toiminnallisuutta, korjattu puutteita sekä sijaintiin liittyviä ongelmia.

Toimintaprosessien kehitystyö jatkuu. Puhtauspalveluiden tuottamiseen on laadittu palvelusopimus pohja.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutuma 2025
Hyvinvoinnin lisääminen	Hyvinvointi, työviihtyvyys Arvostava, asiakaslähtöinen palvelutuotanto	Yhteisöllisyyden lisääminen, koulutus, työpaikkakäynnit, kehityskeskustelut, toimialojen väliset yhteistyöpalaverit	Henkilöstön työyhteisötaitojen koulutuskokonaisuus 4/4 pidetty, säännölliset työpaikkapalaverit, viikoittainen koko henkilöstön info (n. 70 % osallistuminen), kehityskeskustelut 100 % taso.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kestävän kehityksen tavoitteiden huomiointi Oikein mitoitettu	Ohjaus ja opastus, koulutus – hävikin määrä, kierrätys	Nahistuneet Naatit -hanketimet yläkoulu päättynyt, vastaavia

	tuotanto ja toiminta, joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin	Annoshinta/asiakas Suoritemäärä/yksikkö Siivousteho / neliö	toimia testattu 4 alakoulu. Hävikkikirjaus jatkuva, ylijäämäruoan luovutus viikoittain vapaaseurakunta. 2,80 € - 7,82 € Keskuskeittiö 360 190 Kissankello 44 717 Muut kohteet 105 300 125 – 160 m ² / h
Hyvinvoinnin lisääminen	Laadukkaat, asiakaslähtöisesti tuotetut palvelut Ruokaturvalliset tuotantotilat ja ruokaturvallinen tuotanto, ravitsemuslaatu	Asiakastyytyväisyyskyselyt / laatukierrokset (eSiivous-ohjelman hyödyntäminen) Oivatarkastukset	Uusi ruokalista (MealDoo, kotisivut), huomioitu asiakaskyselyt ja ravitsemussuosituksat. Puhtauspalvelut laatukierrokset / kirjaus (eSiivous ohjelmasta luovuttu). Valvontaviranomainen suorittaa säännöllisesti, taso ollut oivallinen.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kunnan omistamille kiinteistöille laaditaan palvelusopimukset puhtauspalveluiden tuottamisesta	Kunnan omistamille kiinteistöille on laadittu palvelusopimukset puhtauspalveluiden tuottamisesta 100 %	Koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt, palvelusopimusohjat valmiina.

Suoritteet / kohde	2021	2022	2023	2024	2025
Kissankellon päiväkotit	46 432	49 048	45 227	40 574	44 717
Liuhtarin keskuskeittiö, Ritavuori	351 939	358 361	367 327	374 000	360 190
Muut koulujen keittiöt	128 730	126 144	130 078	111 837	105 300
Puhtaana pidettävä pinta-ala m ²	65 072	61 300	61 300	55 000	55 000
Siivottavia kiinteistöjä	48	41	41	40	38

7.1.8 Ympäristölautakunta

Käyttötalouden toteutuminen
Sitovuustaso toimielimen toimintakate
Sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli/ -alle	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	49 200		49 200	86 895		
Maksutuotot	139 312		139 312	92 858	-46 454	66,7 %
Toimintatuotot	188 512		188 512	179 754	-8 758	95,4 %
Valmistus omaan käyttöön				20 041	20 041	
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-267 932		-267 932	-252 148	-15 784	94,1 %
Palvelujen ostot	-114 907		-114 907	-72 425	-42 482	63,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 623		-5 623	-1 671	-3 952	29,7 %
Muut toimintakulut	-5 561	-18 290	-23 851	-22 790	-1 061	95,6 %
Toimintakulut	-394 023	-18 290	-412 313	-349 034	-63 279	84,7 %
Toimintakate	-205 511	-18 290	-223 801	-149 239	-74 562	66,7 %

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan puheenjohtajana on 31.5.2025 saakka toiminut Juha Kattelus, varapuheenjohtajana Markku Keskikallio sekä jäsenenä Esko Yli-Karhu, Juha-Matti Näykki, Vappu Kangas, Kati Lahnalampi, Ulla Tiitu, Arto Ylitälo ja Sini Syrjä. Kaupunginhallituksen edustajana on toiminut Pekka Hella.

1.6.2025 lähtien puheenjohtajana on toiminut Janne Lahdensuo, varapuheenjohtajana Kari Laine sekä jäsenenä Esko Yli-Karhu, Pauliina Luomala, Veeti Lahdensuo, Juha Hella, Katja Manu-Alalantela, Outi Hakala ja Tuija Juppo. Kaupunginhallituksen edustajana on toiminut Matti Kangas.

Ympäristölautakunta on kunnan ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomainen. Lisäksi lautakunnalla on mm. jätelain valvonnan, maa-aineslain ja vesilain mukaisia tehtäviä. Ympäristölautakunta on vuonna 2025 kokoontunut 5 kertaa, joista on kirjoitettu yhteensä 76 pykälää.

Sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta ympäristölautakunnan toimialalla

Sisäisessä valvonnassa ei ole tunnistettu hallitsemattomia riskejä.

Ympäristölautakunnan keskeisimmät toiminnalliset ja taloudelliset tekijät vuonna 2025

Ympäristölautakunnan toimintakate on pääosin toteutunut suunnitellusti vuonna 2025. Ympäristölautakunnan tuotot ja toimintakulut alittuivat vuonna 2025.

1. Rakennusvalvonta

Palvelukuvaus

Rakentamisesta ja maankäytöstä annetun lain mukaan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on:

- valvoa kaavojen noudattamista
- huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä
- rakentamisen valvonta sekä huolehdittava kaupungissa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta
- ympäristön ja kulttuuriperinnön suojaaminen sekä kaupungin rakennetun ja luonnonympäristön kehittämisen ohjaaminen siten, että se tarjoaa kaupunkilaisille viihtyisän, turvallisen, terveellisen ja toimivan elinympäristön, joka samalla turvaa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumisen
- rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Rakennuslupien käsittely ja valvonta

Käytettävissä olevat henkilöresurssit on keskitetty rakennusvalvonnan näkökulmasta tärkeimpiin tehtäviin, kuten rakentamista koskevaan lupakäsittelyyn sekä rakennustyön valvontaan.

Kiinnitettiin huomiota valvonnassa katselmuksien tilaamiseen oikea-aikaisesti valvomalla määräaikoja kehotuksin kaksi kertaa vuodessa. Vaikutettiin rakennusten ja rakennetun ympäristön kunnossapitoon syyskatselmuksella. Osa tapauksista saattaa tulla ympäristölautakunnan käsiteltäväksi hallintopakkoasioina.

Asiakaspalvelun kehittäminen

Asiakastyytyväisyyskyselyä ei vuonna 2025 järjestetty.

Sähköinen asiointi

Rakennusvalvonnan lupahakemukset käsiteltiin sähköisesti. Aloituskokoukset järjestettiin asiakkaan toivoessa etäkokouksena. Katselmuksia järjestettiin etäkokouksina sähköisten tarkastusasiakirjojen perusteella, jos asiakirjat olivat kunnossa, eikä erityistä tarvetta käydä paikan päällä tullut esiin.

Yhteistyö ja osaamisen kehittäminen

Rakennusvalvonnasta osallistuttiin ajankohtaiseen rakennusvalvonnalle tarkoitettuun koulutukseen. Vuonna 2025 koulutuksen painopistealueena oli rakentamislain uudistuminen. Rakentamislaki edellytti rakennusjärjestyksen uudistamista. Tämän johdosta tiivistettiin yhteistyötä naapurikuntien kanssa.

Rakennusvalvonta lisäsi yhteistyötä kaavoituksen osalta ja osallistui kaupunkisuunnitteluun aikaisemmassa vaiheessa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide	Toteutunut
Hyvinvoinnin lisääminen Kasvun varmistaminen: lupakäsittely ja valvonta toteutetaan avoimesti ja nopeasti yksilöllisellä kohtaamisella.	MRL:n mukaisten lupien määrä ja myöntäminen 1kk käsittelyajalla. Ohjeistetaan vastaavia työnjohtajia tilaamaan katselmukset ajallaan. Järjestetään syyskatselmus ja muita tarkastuksia kunnostettaviin kohteisiin	Lupamäärä, käsittelyaika ja valmistuneiden rakennusten lukumäärä Katselmusten määrä Kehotusten määrä	Lupamäärä on vähentynyt. Käsittelyaika pysynyt lyhyenä. Valmistuneita rakennuksia on vähemmän. Katselmuksia on vähemmän. Syyskatselmus järjestetty.
Hyvinvoinnin lisääminen; asiakkaiden osallistaminen ja asiakaspalvelun kehittäminen	Suoritetaan asiakastyytyväisyyskysely ja lisätään rakennusvalvonnan tiedotusta	Asiakastyytyväisyys on hyvää tasoa. Tiedotusten määrä	Kyselyä ei ole tehty vuonna 2025 Tiedotettu.

Tunnusluvut	2021	2022	2023	2024	2025
Lupamäärä	283	209	159	204	132
Lupien käsittelyaika	36 pv	36 pv	24 pv	26	26
Valmistuneet rakennukset	165	102	99	73	63
Rakennuksen ja rakennetun ympäristön kunnossapitoa koskevat kehotukset	56	26	29	23	52
Katselmukset	815	784	507	452	398
Asiakastyytyväisyyden taso	Hyvä	Hyvä	Hyvä	Hyvä	-
Tiedotusten määrä	1	1	-	1	1

2. Ympäristönsuojelu

Palvelukuvaus

Kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on huolehtia lainsäädännössä määrättyistä tehtävistä. Tehtäviä on määrätty ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristön-suojelulain, vesilain, jätelain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, maa-ainestlain, luonnon-suojelulain ja vesiliikennelain nojalla.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa. Ympäristönsuojeluviranomaisen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille sekä edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Ympäristönsuojelulainsäädännön mukaiset tehtävät

Ympäristönsuojelun tärkein tehtävä on huolehtia lainsäädännön perusteella säädettyistä tehtävistä. Asiakkaiden hankkeiden sujuvuus varmistettiin hakemusten ja ilmoitusten nopealla käsittelyllä. Ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti.

Talousarviovuonna on jatkettu kiinteistöjen jäteveden käsittelyn valvontaa.

Ympäristönsuojelun kehittäminen ja yhteistyö

Ympäristönsuojelu koordinoi ja ohjaa Alavuden, Kuortaneen, Kurikan, Kauhavan ja Lapuan yhteistä ilmastotyötä. Energiatiimeissä on ylläpidetty ja tehostettu yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa ja teknisen keskuksen sisällä.

Ilmastoasioita on kehitetty kestävä kehityksen ohjelman avulla ja toiminnassa on otettu huomioon kuntien ilmastostrategian tavoitteet.

Ympäristönsuojelu on osallistunut vesienhoidon edistämiseen Lapuanjoen sekä Kyrönjoen neuvottelukunnan ja työryhmän kautta. Alueellista yhteistyötä on tehty Etelä-Pohjanmaan ympäristönsuojeluviranhaltijoiden kanssa sekä Lakeuden Etappi Oy:n ja Lakeuden jätelautakunnan kanssa lainsäädännöllisissä asioissa. Lisäksi ympäristönsuojelu on osallistunut muuhun alueelliseen yhteistyöhön tarpeen mukaan.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari	Toteutunut
Kasvun varmistaminen	<p>Ympäristölupien ja ilmoitusten sekä maa-aineslupien käsittelyaika</p> <p>Valvontasuunnitelman ja –ohjelman mukaisesti toteutettu valvonta</p> <p>Taajamissa sijaitsevien kiinteistöjen liittyminen viemäriverkostoon</p>	<p>3 kk valmiin hake- muksen jättämisestä (nähtävillä 37 vrk)</p> <p>Valvontaohjelman mukaiset valvonta-kohteet valvottu</p> <p>Kiinteistöistä 75 % on liittynyt viemäri- verkostoon rakennetuilla ja liittymisvelvollisilla toiminta- alueilla. Liittymisen valvonta on vireillä liittymättömien liittymisvelvollisten kiinteistöjen osalta 80 %</p>	<p>Toteutunut niissä hankkeissa, jotka eivät ole edellyttäneet lisäselvityksiä.</p> <p>Vuoden 2025 valvontaa toteutettu valvontasuunnitelman ja –ohjelman mukaisesti.</p> <p>Vuoden 2025 aikana on kirjallisesti kehoitettu viemäriverkostoon liittymättömiä taajamissa sijaitsevia kiinteistöjä liittymään.</p>
<p>Talouden tasapainon ylläpitäminen</p> <p>Hyvinvoinnin lisääminen</p>	Kestävän kehityksen ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamisen seuranta	Kestävän kehityksen ohjelman mukaisesti	Toteutunut
<p>Talouden tasapainon ylläpitäminen</p> <p>Hyvinvoinnin lisääminen</p>	Päätösten pysyvyys oikeusasteissa	95 % päätöksistä pysyy muutoksenhakutuomioistuimissa	Vuonna 2025 ei ole tullut päätöksiä muutoksenhakutuomioistuimista

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Ympäristönsuojelua koskevien päätösten lukumäärä ympäristölautakunnassa	63	18	21	15	15
Ympäristöinsinöörin päätökset ja lausunnot	55	42	50	44	45
Valvontaohjelman valvontakohteiden tarkastukset	49	18	7	9	8
Muu valvonta	6	5	6	7	8

7.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

(sisältää sisäiset ja ulkoiset erät)

Tuloslaskelma (sis. / ulk.)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 2025	Poikkeama +yli/-alle	Toteutuma %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	4 938 080		4 938 080	5 544 139,25	606 059,25	112,3 %
Maksutuotot	1 154 852		1 154 852	1 208 488,55	53 636,55	104,6 %
Tuet ja avustukset	978 018		978 018	915 592,31	-62 425,69	93,6 %
Muut toimintatuotot	4 144 890	6 589 660	10 734 550	10 876 424,68	141 874,68	101,3 %
Toimintatuotot	11 215 840	6 589 660	17 805 500	18 544 644,79	739 144,79	104,2 %
Valmistus omaan käyttöön	400 000		400 000	373 298,57	-26 701,43	93,3 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-31 692 908		-31 692 908	-30 399 946,10	-1 292 961,90	95,9 %
Palvelujen ostot	-11 622 347		-11 622 347	-11 012 062,73	-610 284,27	94,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 608 663		-5 608 663	-5 392 312,97	-216 350,03	96,1 %
Avustukset	-1 784 150		-1 784 150	-1 897 106,38	112 956,38	106,3 %
Muut toimintakulut	-491 251	-12 877 320	-13 368 571	-13 705 576,05	337 005,05	102,5 %
Toimintakulut	-51 199 319	-12 877 320	-64 076 639	-62 407 004,23	-1 669 634,77	97,4 %
Toimintakate	-39 583 479	-6 287 660	-45 871 139	-43 489 060,87	-2 382 078,13	94,8 %
Verotulot	31 669 000	-500 000	31 169 000	30 938 959,24	-230 040,76	99,3 %
Valtionosuudet	14 409 000		14 409 000	14 558 448,00	149 448,00	101,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	2 500	6 287 660	6 290 160	6 536 867,66	246 707,66	103,9 %
Muut rahoitustuotot	151 000		151 000	221 276,94	70 276,94	146,5 %
Korkokulut	-1 700 000	500 000	-1 200 000	-1 164 527,55	-35 472,45	97,0 %
Muut rahoituskulut	-85 000		-85 000	-38 579,59	-46 420,41	45,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 631 500	6 787 660	5 156 160	5 555 037,46	398 877,46	107,7 %
Vuosikate	4 863 021	0	4 863 021	7 563 383,83	2 700 362,83	155,5 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 700 000		-6 700 000	-7 289 535,37	589 535,37	108,8 %
Arvonalentumiset			0	-1 400,00	1 400,00	
Poistot ja arvonalentumiset	-6 700 000		-6 700 000	-7 290 935,37	590 935,37	108,8 %
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	-1 836 979	0	-1 836 979	272 448,46	2 109 427,46	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 836 979	0	-1 836 979	272 448,46	2 109 427,46	

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	25 761 000	-500 000	25 261 000	24 905 313	-355 687
Kiinteistövero	3 456 000	0	3 456 000	3 497 624	41 624
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 452 000	0	2 452 000	2 536 022	84 022
Yhteensä	31 669 000	-500 000	31 169 000	30 938 959	-230 041

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet:

Verovuosi	Tulovero %	Verotettava tulo 1000 €	muutos %
2015	21,00	206 714	0,4
2016	21,00	206 095	-0,3
2017	21,00	198 870	-3,5
2018	21,50	204 392	2,8
2019	21,50	209 299	2,4
2020	21,50	212 453	1,5
2021	21,50	221 283	4,2
2022	21,50	229 148	3,6
2023	8,86	259 794	13,4
2024	8,90	270 831	4,2
2025	8,9	291 041	7,5

* Vuoden 2025 verotus ei ole valmistunut, joten verotettava tulo on ennakoarvio

Kiinteistöveroprosentit ovat olleet vuonna 2024 seuraavat:

Kiinteistöveroprosentit	2025
Maapohjan yleinen kiinteistövero%	1,3
Rakennusten yleinen kiinteistövero%	1,05
Vakituisen asunnon kiinteistövero%	0,45
Muun asuinrakennuksen kiinteistövero%	1,05
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero%	0
Rakentamattoman tontin kiinteistövero%	6
Voimalaitos-rakennuksen kiinteistövero%	3,1

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	Talousarvio 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama + yli / - ali
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. Tasaukset		12 732 714	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		352 381	
Verotulomenetyksen korvaus		1 473 354	
Yhteensä	14 409 000	14 558 448	149 448

7.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIMENOT	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos 2025	Muutettu talousarvio 2025	Toteutuma	Toteutuma %
Maa- ja vesialueet	-720 000		-720 000	-535 056,44	74,3 %
Rakennukset ja rakennelmat	-7 030 000	-3 075 500	-10 105 500	-8 016 117,17	79,3 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet, josta	-3 135 400	-971 500	-4 106 500	-3 688 009,79	89,8 %
Liikenneväylät	-1 304 400	-583 000	-1 887 000	-1 531 948,87	81,2 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	-616 000	-388 500	-1 004 500	-1 187 197,19	118,2 %
Vesihuoltolaitos	-1 215 000		-1 215 000	-968 863,73	79,7 %
Koneet ja kalusto	-830 000	-224 500	-1 054 500	-781 612,96	74,1 %
Aineeton käyttöomaisuus	-219 000		-219 000	-169 617,00	77,5 %
Käyttöomaisuus arvopaperit	-10 000		-10 000	0,00	
Yhteensä	-11 944 400	-4 271 500	-16 215 500	-13 190 413,36	81,3 %

INVESTOINTITULOT	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos 2025	Talousarvio 2025	Toteutuma	Toteutuma %
Maa- ja vesialueet	650 000		650 000	84 008,12	12,9 %
Rakennukset ja rakennelmat				180 000,00	
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Liikenneväylät					
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		90 000	90 000	132 669,44	67,8 %
Vesihuoltolaitos					
Koneet ja kalusto					
Aineeton käyttöomaisuus					
Käyttöomaisuusarvopaperit					
Yhteensä	650 000	90 000	740 000	396 677,56	53,6 %

INVESTOINNIT NETTO	-11 294 400	-4 181 500	-15 475 500	-12 793 735,80	82,7 %
---------------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------------	---------------

7.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama + yli/-alle
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 863 021		4 863 021	7 563 383,83	2 700 362,83
Satunnaiset erät					0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-94 500		-94 500	-66 020,48	-28 479,52
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-11 944 000	-4 271 500	-16 215 500	-13 190 413,36	-3 025 086,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin		90 000	90 000	312 669,44	222 669,44
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	744 500		744 500	150 028,60	-594 471,40
Toiminta ja investoinnit	-6 430 979	-4 181 500	-10 612 479	-5 230 352	-5 382 127
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-170 000		-170 000	-60 447,50	-109 552,50
Antolainasaamisten vähennys	220 000		220 000	0,00	-220 000,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 500 000		13 500 000	10 000 000,00	-3 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen väh	-7 650 000		-7 650 000	-7 466 666,00	-183 334,00
Lyhytaikaisten lainojen muu				1 000 000,00	1 000 000,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	-530 979	-4 181 500	-4 712 479	-1 757 465,47	-2 955 013,53

7.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toimintakate / ulkoiset ja sisäiset	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama yli/-alle
Käyttötalousosa					
Vaalit	-20 000		-20 000	-19 871,33	128,67
Kaupunginvaltuusto	-70 200		-70 200	-73 447,56	3 247,56
Tarkastuslautakunta	-36 700		-36 700	-35 242,44	-1 457,56
Kaupunginhallitus	-2 295 400	-3 166 530	-5 461 930	-4 577 344,72	-884 585,28
Sivistyslautakunta	-22 638 575	-5 681 330	-28 319 905	-28 261 499,23	-58 405,77
Hyvinvointilautakunta	-3 379 793	-3 072 910	-6 452 703	-6 102 077,15	-350 625,85
Tekninen lautakunta	-10 937 300	5 651 400	-5 285 900	-4 270 339,42	-1 015 560,58
Ympäristölautakunta	-205 511	-18 290	-223 801	-149 239,02	-74 561,98
Yhteensä	-39 583 479	-6 287 660	-45 871 139	-43 489 060,87	-2 382 078

Tuloslaskelmaosa	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama yli/-alle
Verotulot	31 669 000	-500 000	31 169 000	30 938 959,24	-230 040,76
Valtionosuudet	14 409 000		14 409 000	14 558 448,00	149 448,00
Korkotuotot	2 500	6 287 660	6 290 160	6 536 867,66	246 707,66
Muut rahoitustuotot	151 000		151 000	221 276,94	70 276,94
Korkokulut	-1 700 000	500 000	-1 200 000	-1 164 527,55	-35 472,45
Muut rahoituskulut	-85 000		-85 000	-38 579,59	-46 420,41
Yhteensä	44 446 500	6 287 660	50 734 160	51 052 444,70	318 284,70

Investointiosa	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama yli/-alle
Maa- ja vesialueet, netto	-70 000		-70 000	-451 048,32	381 048,32
Rakennukset ja rakennelmat	-7 030 000	-3 075 500	-10 105 500	-7 836 117,17	-2 269 382,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Liikenneväylät	-1 304 000	-583 000	-1 887 000	-1 531 948,87	-355 051,13
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	-616 000	-298 500	-914 500	-1 054 527,75	140 027,75
Vesihuoltolaitos	-1 215 000		-1 215 000	-968 863,73	-246 136,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-3 135 000	-881 500	-4 016 500	-3 555 340	-461 159,65
Koneet ja kalusto					
Kaupunginhallitus	-195 000	-168 000	-363 000	-273 660,06	-89 339,94
Sivistyslautakunta	-30 000		-30 000	-29 958,62	-41,38
Hyvinvointilautakunta	-40 000		-40 000	-40 234,18	234,18
Tekninen lautakunta	-565 000	-56 500	-621 500	-437 760,10	-183 739,90
Ympäristölautakunta					
Koneet ja kalusto yhteensä	-830 000	-224 500	-1 054 500	-781 613	-272 887,04
Aineeton käyttöomaisuus	-219 000		-219 000	-169 617,00	-49 383,00
Käyttöomaisuusarvopaperit	-10 000		-10 000		-10 000,00
Yhteensä	-11 294 000	-4 181 500	-15 475 500	-12 793 735,80	-2 681 764,20

Rahoitusosa	Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama yli/-alle
Antolainojen vähennys	220 000		220 000		-220 000
Antolainojen lisäys	-170 000		-170 000	-60 447,50	-109 553
Pitkäaik. Lainojen vähennys	-7 650 000		-7 650 000	-7 466 666,00	-183 334
Pitkäaik. Lainojen lisäys	13 500 000		13 500 000	10 000 000,00	-3 500 000
Lyhytaik. lainojen muutos				1 000 000,00	1 000 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	530 979	4 181 500	4 712 479	1 757 465,47	-2 955 013,53
Yhteensä	6 430 979	4 181 500	10 612 479	5 230 351,97	-5 967 900,03

8 Tilinpäätöslaskelmat

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

Ulkoinen

	2025	2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	5 131 810,20	4 798 233,15
Maksutuotot	1 028 498,90	1 182 915,96
Tuet ja avustukset	915 592,31	839 850,35
Muut Toimintatuotot	4 204 071,76	4 133 037,33
Toimintatuotot	11 279 973,17	10 954 036,79
Valmistus omaan käyttöön	373 298,57	355 429,13
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-24 775 644,21	-24 403 148,64
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 891 264,57	-4 888 427,77
Muut henkilösivukulut	-733 037,32	-603 824,57
Palvelujen ostot	-10 584 162,08	-10 508 262,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 227 894,92	-5 345 659,82
Avustukset	-1 897 106,38	-1 302 574,15
Muut Toimintakulut	-528 900,45	-659 131,40
Toimintakulut	-48 638 009,93	-47 711 029,00
Toimintakate	-36 984 738,19	-36 401 563,08
Verotulot	30 938 959,24	31 214 118,18
Valtionosuudet	14 558 448,00	13 891 193,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	32 544,98	19 878,26
Muut Rahoitustuotot	208 811,58	220 479,52
Korkokulut	-1 164 527,55	-1 417 130,97
Muut Rahoituskulut	-26 114,23	-24 582,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-949 285,22	-1 201 355,66
Vuosikate	7 563 383,83	7 502 392,44
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 289 535,37	-6 832 049,39
Arvonalentumiset	-1 400,00	-34 080,94
Poistot ja arvonalentumiset	-7 290 935,37	-6 866 130,33
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	272 448,46	636 262,11
Tilikauden Yli/Alijäämä	272 448,46	636 262,11

8.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 563 383,83	7 502 392,44
Tulorahoituksen korjauserät	-66 020,48	-97 513,57
Tulorahoitus yhteensä	7 497 363,35	7 404 878,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 190 413,36	-7 179 381,32
Rahoitusosuudet investointimenoihin	312 669,44	163 577,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150 028,60	182 567,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 230 351,97	571 642,15
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-60 447,50	-1 000 000,00
Antolainasaamisten vähennys		97 200,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	10 000 000,00	5 000 000,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-7 466 666,00	-7 800 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	4 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen var.ja pääomien muut.	-8 416,03	14 096,67
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	552 719,26	-162 448,40
Korottomien velkojen muutos	91 191,26	-431 739,50
Rahoituksen rahavirta	4 108 380,99	-282 891,23
Rahavarojen muutos	-1 121 970,98	288 750,92
Rahavarat 31.12.	2 299 629,27	3 421 600,25
Rahavarat 1.1.	3 421 600,25	3 132 849,33
Rahavarojen muutos	-1 121 970,98	288 750,92

8.3 Tase

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	132 965 022,65	127 401 774,72	OMA PÄÄOMA	55 119 041,33	54 846 592,87
Aineettomat hyödykkeet	612 173,47	635 713,96	Peruspääoma	27 472 108,29	27 472 108,29
Aineettomat oikeudet	961,02	5 487,47	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	27 374 484,58	26 738 222,47
Muut pitkävaikutteiset menot	611 212,45	630 226,49	Tilikauden yli-/alijäämä	272 448,46	636 262,11
Aineelliset hyödykkeet	125 087 997,00	119 560 256,08	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	421 861,60	421 215,11
Maa- ja vesialueet	19 774 057,38	19 553 009,06	Lahjoitusrahastojen pääomat	272 049,86	262 987,34
Rakennukset	63 337 920,73	62 622 047,51	Muut toimeksiantojen pääomat	149 811,74	158 227,77
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 726 381,80	35 029 698,19			
Koneet ja kalusto	1 730 062,72	1 615 668,82	VIERAS PÄÄOMA	82 098 996,40	78 474 471,14
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 519 574,37	739 832,50	Pitkäaikainen	41 868 076,72	40 086 111,97
Sijoitukset	7 264 852,18	7 205 804,68	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	34 700 002,00	33 000 000,00
Osakkeet ja osuudet	5 569 527,23	5 570 927,23	Muut velat	7 168 074,72	7 086 111,97
Muut lainasaamiset	1 311 898,40	1 311 898,45	Lyhytaikainen	40 230 919,68	38 388 359,17
Muut saamiset	383 426,55	322 979,00	Joukkovelkakirjalainat	24 000 000,00	23 000 000,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	272 049,86	262 987,34	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	8 133 332,00	7 300 000,00
Lahjoitusrahastojen varat	272 049,86	262 987,34	Lainat muilta luotonantajilta	1 000 000,00	1 000 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 402 826,82	6 077 517,06	Saadut ennakot	232 927,25	293 418,09
Vaihto-omaisuus			Ostovelat	2 973 855,56	3 013 439,65
Aineet ja tarvikkeet			Muut velat / liittymismaksut	544 220,43	500 853,91
Saamiset	2 103 197,55	2 655 916,81	Siirtovelat	3 346 584,44	3 280 647,52
Lyhytaikaiset saamiset	2 103 197,55	2 655 916,81	VASTATTAVAA	137 639 899,33	133 742 279,12
Myyntisaamiset	1 520 393,40	1 828 243,89			
Lainasaamiset		170 000,00			
Muut saamiset	474 320,42	558 038,61			
Siirtosaamiset	108 483,73	99 634,31			
Rahat ja pankkisaamiset	2 299 629,27	3 421 600,25			
VASTAAVAA	137 639 899,33	133 742 279,12			

8.4 Konsernitilinpäätös

8.4.1 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma

	2025	2024
Toimintatuotot	27 971 585	27 646 592
Toimintakulut	-61 592 439	-60 660 203
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	12 800	32 745
Toimintakate	-33 608 054	-32 980 866
Verotulot	30 938 959	31 214 118
Valtionosuudet	14 558 448	13 891 193
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	290	8 362
Muut rahoitustuotot	491 201	645 937
Korkokulut	-2 306 344	-2 889 009
Muut rahoituskulut	-57 482	-102 003
Vuosikate	10 017 018	9 787 734
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 653 176	-9 254 023
Arvonalentumiset	-1 400	-33 388
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	362 441	500 322
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-31 251	-83 916
Laskennalliset verot	-20 874	11 089
Vähemmistöosuudet	-32 289	-40 080
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	278 028	387 416

8.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma

	TP 2025	TP 2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 017 018	9 787 734
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-31 251	-83 916
Tulorahoituksen korjauserät	-37 649	-136 569
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 207 835	-11 792 452
Rahoitusosuudet investointimenoihin	351 089	191 610
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	153 260	188 878
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 755 368	-1 844 715
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	14 124 520	9 833 500
Pitkäaik.lainojen vähennys	-13 051 341	-12 788 551
Lyhytaikaisten lainojen muutos	677 570	4 531 177
Oman pääoman muutokset		32 130
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutos	-8 416	16 046
Vaihto-omaisuuden muutos	416 337	-966 136
Saamisten muutos	769 192	1 578 386
Korottomien velkojen muutos	141 237	-1 552 498
Rahoituksen rahavirta	3 069 098	684 054
Rahavarojen muutos	-686 270	-1 160 662
Rahavarat 31.12.	6 463 270	7 149 540
Rahavarat 1.1.	7 149 540	8 310 201
Rahavarojen muutos	-686 270	-1 160 662

8.4.3 Konsernitase

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €	VASTATTAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	171 243 010	167 100 155	OMA PÄÄOMA	58 991 000	58 704 969
Aineettomat hyödykkeet	921 356	945 880	Peruspääoma	27 472 108	27 472 108
Aineettomat oikeudet	187 039	200 497	Säätiöiden ja yhdistysten perusp.	169 513	169 513
Muut pitkävaikuttiset menot	734 317	745 384	Arvonkorotusrahasot	286 479	286 479
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	381 929	381 929
Aineelliset hyödykkeet	166 020 514	161 944 140	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 402 943	30 007 523
Maa- ja vesialueet	23 124 857	22 911 690	Tilikauden yli-/alijäämä	278 028	387 416
Rakennukset	90 638 187	91 704 045	VÄHEMMISTÖOSUUS	442 112	409 823
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 733 563	35 038 430	PAKOLLISET VARAUKSET	33 420	
Koneet ja kalusto	6 547 627	6 721 929	Eläkevaraukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	3 515 110	3 447 365	Muut pakolliset varaukset	33 420	
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 461 171	2 120 681	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	808 211	856 980
Sijoitukset	4 301 140	4 210 135	VIERAS PÄÄOMA	124 403 016	122 488 106
Osakkuusyhteisöosuudet	2 486 265	2 473 466	Pitkäaikainen korollinen pääoma	66 922 055	66 568 081
Osakkeet ja osuudet	1 734 267	1 716 510	Pitkäaikainen koroton pääoma	12 702 971	12 603 860
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lyhytaikainen korollinen pääoma	35 449 502	34 052 729
Muut lainasaamiset			Lyhytaikainen koroton pääoma	9 328 487	9 263 437
Muut saamiset	80 608	20 160			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	658 399	698 752	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	184 677 759	182 459 878
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 776 349	14 660 970			
Vaihto-omaisuus	1 650 244	2 066 581			
Saamiset	4 662 836	5 444 849			
Pitkäaikaiset saamiset	949 672	1 187 991			
Lyhytaikaiset saamiset	3 713 163	4 256 858			
Rahoitusarvopaperit	666 900	844 024			
Rahat ja pankkisaamiset	5 796 369	6 305 516			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	184 677 759	182 459 878			

9 Liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaate

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kertyvä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.
Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Tilinpäätöshetkellä kaupungilla ei ole johdannaissopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa tietoa

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa tietoa

Henkilötyövuodet 31.12. HTV/2	2025	2024
Hallinnon toimiala	24	26
Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimiala	398	406
Tekninen toimiala	144	148
Yhteensä	566	579

Henkilöstökulut	2025	2024
Palkat ja palkkiot	24 775 644,21	24 403 148,64
Eläkekulut	4 891 264,57	4 888 427,77
Muut henkilösivukulut	733 037,32	603 824,57

Tilintarkastajan palkkiot

	2025	2024
Tilintarkastuspalkkiot	14 628,00	21 137,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 509,00	8 395,00
Muut palkkiot	7 360,00	4 140,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>28 497,00</i>	<i>33 672,00</i>

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Suomen Keskusta	8 806,37	7 221,91
Kansallinen Kokoomus	9 168,32	6 833,99
Perussuomalaiset	2 121,54	1 795,73
Suomen Sosiaalidemokraatit	904,21	569,25
Suomen Kristillisdemokraatit	1 012,34	1 127,49
Vasemmistoliitto		39,00
Yhteensä	22 012,78	17 587,37

Toimintatuotot	2025	2024
Vaalit	15 394,40	77 935,20
Kaupunginhallitus	4 711 968,05	4 332 971,03
Sivistyslautakunta	1 102 540,02	1 084 768,07
Hyvinvointilautakunta	1 168 849,51	1 110 703,40
Ympäristölautakunta	163 858,16	207 717,02
Tekninen lautakunta	4 117 363,03	4 139 942,07
Yhteensä	11 279 973,17	10 954 036,79

Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	1 942 074,49	1 869 952,10
Muiden palvelujen ostot	8 642 087,59	8 638 310,55
<i>Palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>10 584 162,08</i>	<i>10 508 262,65</i>

Verotulojen erittely	Vuosi 2025	Vuosi 2024
Kunnan tulovero	24 905 313	25 363 103
Kiinteistövero	3 497 624	3 340 096
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 536 022	2 510 919
Yhteensä	30 938 959	31 214 118

Valtionosuudet	Vuosi 2025	Vuosi 2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. Tasaukset	12 732 714	11 191 642
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	352 381	149 628
Verotulomenetyksen korvaus	1 473 354	2 549 923
Yhteensä	14 558 449	13 891 193

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittelemisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kiinteiden rakenteiden ryhmän poistosuunnitelma on muutettu v. 2014 menojäännöspoistoista tasapoistoiksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	3-5 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset	25-50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät kalusteet	10-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	Tasapoisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000€, on kirjattu vuosikuluksi.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik.menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.25	5 487,47	630 226,49	635 713,96	19 553 009,06	62 622 047,51	35 029 698,19	1 615 668,82	739 832,50	119 560 256,08
Lisäykset tilikauden aikana		221 699,80	221 699,80	305 056,44	3 875 934,53	3 635 926,99	781 612,96	4 370 182,64	12 968 713,56
Rahoitusosuudet tilikaudella			-			- 132 669,44		- 180 000,00	- 312 669,44
Vähennykset tilikaudella				84 008,12					84 008,12
Siirrot erien välillä					410 440,77			- 410 440,77	-
Tilikauden poisto	4 526,45	240 713,84	245 240,29		3 570 502,08	2 806 573,94	667 219,06		7 044 295,08
Poistamaton hankintameno	5 487,47	851 926,29	857 413,76	19 774 057,38	66 908 422,81	38 532 955,74	2 397 281,78	4 519 574,37	132 132 292,08
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	961,02	611 212,45	612 173,47	19 774 057,38	63 337 920,73	35 726 381,80	1 730 062,72	4 519 574,37	125 087 997,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	OSAKKEET JA OSUUDET			MUUT SAAMISET					
	Osakkeet tytäyhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Osakkeet, osakkuus- ja muut om. Yhteensä	Muut osakkeet ja osuudet	Tytär-yhteisöt	Kuntayhtymät	Osakkuus yhteisöt	Muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	1 838 464,84	2 573 149,34	794 159,54	365 153,51	1 311 898,45			322 979,00	7 205 804,68
Lisäykset								60 447,55	60 447,55
Vähennykset				- 1 400,00					- 1 400,00
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.2025 (on kirjanpitoarvo)	1 838 464,84	2 573 149,34	794 159,54	363 753,51	1 311 898,45			383 426,55	7 264 852,23

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot					
	Konserni		Kaupunki		
	2025	2024	2025	2024	
Muut toimintatuotot					
Muu toiminta					
Maaomaisuuden myyntivoitto	66 020,48	97 513,57	66 020,48	97 513,57	
Kiinteistöjen myyntivoitto		6 310,76			
Muu myyntivoitto	3 153,60				
Myyntivoitot yhteensä	69 174,08	103 824,33	66 020,48	97 513,57	
Muut toimintakulut					
Kiinteistöjen myyntitappiot	79 292,86				
Muut myyntitappiot	9 840,85				
Myyntitappiot yhteensä	89 133,71	-			

Saamisten erittely	Kaupunki	
	2025	2024
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöltä		
Lainasaamiset	1 311 898,40	1 481 898,45
Muut saamiset	302 819,00	302 819,00
Yhteensä	1 614 717,40	1 784 717,45
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöltä		
Myyntisaamiset	126 974,48	108 624,27
Muut saamiset	95 634,22	73 892,38
Yhteensä	222 608,70	182 516,65
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset	15 216,39	2 491,79
Muut saamiset		
Yhteensä	15 216,39	2 491,79
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	5 588,06	2 067,76
Yhteensä	5 588,06	2 067,76
Saamiset yhteensä	1 858 130,55	1 971 793,65

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Oman pääoman erittely				
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	27 472 108,29	27 472 108,29	27 472 108,29	27 472 108,29
Säätiöiden peruspääomat 31.12.	169 513,24	169 513,24		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	286 479,49	286 479,49		
Lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	286 479,49	286 479,49		
Muut omat rahastot 1.1.	381 928,86	381 928,86		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Muut omat rahastot 31.12.	381 928,86	381 928,86		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 402 942,64	30 007 522,58	27 374 484,58	26 738 222,47
Lisäykset tilikaudella/Sedu		38 405,36		
Ed tilikauden virheiden oikaisu	8 004,00	243 289,38		
Tilikauden yli-/alijäämä	278 027,63	387 416,16	272 448,46	636 262,11
Oma pääoma yhteensä	58 991 000,15	58 704 968,62	55 119 041,33	54 846 592,87

Velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset velat				
Lainat rah- ja vak.laitoksilta	40 422 296,17	30 770 133,56	10 866 674,00	8 300 000,00
Yhteensä	40 422 296,17	30 770 133,56	10 866 674,00	8 300 000,00
Vieras pääoma	2025		2024	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat		189 639,33		272 584,15
Muut velat		1 000 000,00		1 000 000,00
Siirtovelat				
Yhteensä		1 189 639,33		1 272 584,15
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		13 268,35		36 280,55
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		54 937,73		38 683,85
Yhteensä		1 257 845,41		1 347 548,55

Muiden velkojen erittelyt	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Liittymismaksut	11 602 014,98	11 536 277,23	7 168 074,72	7 086 111,97
Muut velat	126 966,17	114 465,84		
Yhteensä	11 728 981,15	11 650 743,07	7 168 074,72	7 086 111,97
Siirtovelkoihin siirtyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkojaksotukset	201 497,96	276 273,38	80 283,19	83 211,76
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotukset	73 644,55	90 534,92	5 594,04	17 209,78
Lomapalkkajaksotus	3 645 744,77	3 581 384,54	3 235 806,91	3 133 769,78
Muut menojäämät	219 682,97	131 176,48	24 900,30	46 456,20
Yhteensä	4 140 570,25	4 079 369,32	3 346 584,44	3 280 647,52

Vuokravastuut *)	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä voimassa	229 902,45	288 354,99	8 358,36	13 975,72
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	86 742,31	93 733,55	8 358,36	11 942,60
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasing-vastuut yhteensä	360 055,78	321 549,90	308 613,97	183 056,87
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	159 341,29	111 893,45	135 018,22	61 810,05
Vastuut				
Yhteensä	589 958,23	609 904,89	316 972,33	197 032,59

Vastuusitoumukset Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	24 885 002,18	25 487 002,18	23 777 129,18	24 379 129,18
Jäljellä oleva pääoma	17 600 779,41	18 047 984,15	16 747 172,73	17 158 052,97
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 313 220,00	1 313 220,00	1 313 220,00	1 313 220,00
Jäljellä oleva pääoma	145 812,60	231 250,00	145 812,60	231 250,20
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista			130 303 419,00	121 202 652,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava takauskeskuksen rahastosta			166 786,00	130 062,00

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Arvonlisäveron palautusvastuu	9 692 794,20	9 007 287,00	9 327 128,66	8 605 794,06
Sopimusvastuut			-	

Konserni			
Laskennalliset verovelat		2025	2024
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät			
laskennalliset verovelat			
	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	973 990,16	926 353,25

	Konserni	Kaupunki	
		2025	2024
Pakolliset varaukset		2025	2024
Ähtärin Koulutien rak. purku 1.1.			
	Lisäykset tilikaudella	33 420,00	
	Vähennykset tilikaudella		
Ähtärin Koulutien rak. purku 31.12.			
		33 420,00	

Kilpailuneutraliteettiin liittyvä liitetieto

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnat veloitetaan eriyttämään toimintaansa kirjanpidossaan niiltä osin, kun toimitaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Eriyttämiselvöllisyys ei kuitenkaan koske niitä yksiköitä, joiden kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva liikevaihto jää alle 40 000 euroon. (Kilpailulaki 30 d §.) Kunnilla on jo ennestään yhtiöittämisvelvollisuus toimissaan kilpailutilanteessa markkinoilla muutamaa poikkeustilannetta lukuun ottamatta (Kuntalaki 15:126 §, 127 §).

Lapuan kaupunki on kartoittanut toimintansa eriyttämiselvöllisyyden kriteerit eikä Lapuan kaupunki harjoita sellaista markkinaehtoista toimintaa, jonka liikevaihto ylittäisi 40.000 euroa. Tilanne on säilynyt muuttumattomana tilikaudella 2025.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymän osuuksien tasearvo

Seinäjoen koulutuskuntayhtymän toiminta on laajentunut 1.1.2009, jolloin Härmänmaan ammatti-instituutin toiminta on siirtynyt kuntayhtymän ylläpidettäväksi.

Lapuan kaupunginvaltuusto on 14.5.2007 §8 päättänyt hyväksyä Seinäjoen koulutuskuntayhtymän perussopimuksen, joka on astunut voimaan 1.1.2009. Lisäksi Lapuan kaupunginvaltuusto on tuolloin päättänyt, ettei Härmänmaan ammatti-instituutin purkamisesta aiheutuva peruspääoman muutosta kirjata arvonalennuksena tuloslaskelmaan, koska arvon ei voida katsoa palvelutuotannon kannalta pysyvästi alentuvan.

Lapuan kaupungin osuus Seinäjoen koulutuskuntayhtymän peruspääomasta on 5,57 % eli 1.287.338,72 euroa. Lapuan kaupungin kirjanpidossa on vuodesta 1.1.2009 alkaen huomioitu Seinäjoen koulutuskuntayhtymän osuudeksi 2.528.506,20 euroa.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymän tilinpäätöksen 31.12.2024 mukainen varojen ja velkojen erotus on ollut 56.729.837 euroa. Lapuan kaupungin laskennallinen osuus tästä on 5,57 % eli 3.159.852 euroa. Lapuan kaupungin kirjaaman Seinäjoen koulutuskuntayhtymän osuuden tasearvo alittaa Lapuan kaupungin laskennallisen osuuden Seinäjoen koulutus-kuntayhtymän varoista ja veloista, eikä osuuksien alaskirjaukselle ole näin ollen tarvetta tilinpäätöksessä 31.12.2025, koska palvelutuotannon arvon ei katsota alentuneen.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Samoin konserniyhteisön ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kaupunkikonsernin sisällä käytettyjä erilaisia poistosuunnitelmia ei ole muilta osin yhdenmukaistettu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin arvostus- ja jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavissa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Poikkeavat tilikaudet

Emineo Oy on yhdistelty loppuselvityksen 1.7.-31.10.2025 mukaan.

Konsernirakenteen muutokset

Vuonna 2025 ei tapahtunut konsernirakenteessa muutoksia.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
				Konsernin osuus 1 000 €		
Nimi	y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	0955281-3	7,38 %	7,38 %	140	41	4
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	1007629-5	5,57 %	5,57 %	3.439	2.892	-6
Kuntayhtymä Kymppi	3432985-9	21,42 %	21,42 %	308	178	210
Tytäryhteisöt						
Lapuan Energia Oy	0180601-4	100,00 %	100,00 %	619	10.878	-91
Lapuan Jätevesi Oy	0209116-1	64,00 %	64,00 %	451	1.026	56
Simpsonvuori Oy	0600421-3	100,00 %	100,00 %	-499	1.099	-408
Kiinteistö Oy Yllinpuisto	0180743-9	0,00 %	50,50 %	66	1	0
Lapuan Kotiasunnot Oy	2841190-1	100,00 %	100,00 %	345	23.421	12
Asunto Oy Lapuan Koivusato	0276497-9	0,00 %	70,31 %	7	85	0
Invest Lapua Oy	1006221-3	100,00 %	100,00 %	1.399	3.606	42
Lapuan taide- ja tiedesäätiö	2026316-6	100,00 %	100,00 %	169	-	-2
Asunto Oy Lapuan Myllytie	1542972-3	0,00 %	54,10 %	126	316	0
Thermopolis Oy	2029286-4	79,76 %	96,91 %	243	56	7
Osakkuusyhteisöt						
Lappavesi Oy	0180606-5	45,00 %	45,00 %	1.780	680	25
Kiinteistö Oy Lapuan Myllynkivi	0737844-4	31,30 %	31,30 %	328	2	-2
Kiinteistö Oy Sahanplassi	0864934-9	49,70 %	49,70 %	757	7	-6
Asunto Oy Lapuan Vävilänkatu 6	0180718-0	0,00 %	38,88 %	17	78	0
Emineo Oy	1871789-4	27,03 %	27,03 %	19	0	-2

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	2025	2024
Liikevaihto	3 629 030,26	3 716 164,23
Valmistus omaan käyttöön	117 885,78	79 855,90
Liiketoiminnan muut tuotot	3,99	
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-664 397,25	-734 323,52
Palvelujen ostot	-1 603 921,48	-1 879 383,13
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-354 164,04	-333 417,25
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-70 870,14	-63 536,10
Muut henkilösivukulut	-11 704,23	-8 774,40
Henkilöstökorvaukset	-2 496,02	-16 864,15
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-708 031,62	-667 248,41
Liiketoiminnan muut kulut	-80 620,91	-204 564,24
Liikeylijäämä (-alijäämä)	250 714,34	-112 091,07
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Rahoitusavustus kunnalta		
Muut rahoitustuotot	1 009,24	883,87
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-12 465,36	-12 465,36
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen sat. eriä	239 258,22	-123 672,56
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	239 258,22	-123 672,56
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)		
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (-)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	239 258,22	-123 672,56

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	250 714,34	-112 091,07
Poistot ja arvonalentumiset	708 031,62	667 248,41
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 456,12	-11 581,49
	<u>947 289,84</u>	<u>543 575,85</u>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 084 082,27	-971 870,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
	<u>-1 084 082,27</u>	<u>-971 870,85</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-136 792,43	-428 295,00
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	51 682,95	327 969,37
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	85 109,48	100 325,63
	<u>136 792,43</u>	<u>428 295,00</u>
Rahoituksen rahavirta	136 792,43	428 295,00

Vesihuoltolaitoksen tase

	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	13 670 176,49	13 294 125,84
Aineelliset hyödykkeet	13 670 176,49	13 294 125,84
<i>Rakennukset</i>	0,00	0,00
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	13 512 790,71	13 209 473,08
<i>Koneet ja kalusto</i>	157 385,78	84 652,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 156 512,68	6 208 195,63
Saamiset	6 156 512,68	6 208 195,63
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	6 156 512,68	6 208 195,63
<i>Myyntisaamiset/la</i>	1 030 550,42	1 209 819,24
<i>Muut saamiset</i>	5 125 962,26	4 998 376,39
VASTAAVAA	19 826 689,17	19 502 321,47
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	12 567 531,96	12 328 273,74
<i>Peruspääoma</i>	207 755,92	207 755,92
<i>Edellisten tilikausien yli-/alijäämä</i>	12 120 517,82	12 244 190,38
<i>Tilikauden yli-/alijäämä</i>	239 258,22	-123 672,56
VIERAS PÄÄOMA	7 259 157,21	7 174 047,73
Pitkäaikainen	7 168 074,72	7 086 111,97
<i>Muut velat/pa</i>	7 168 074,72	7 086 111,97
Lyhytaikainen	91 082,49	87 935,76
<i>Ostovelat</i>	0,00	0,00
<i>Siirtovelat</i>	91 082,49	87 935,76
VASTATTAVAA	19 826 689,17	19 502 321,47

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

ProEconomica, kirjanpito-ohjelma
 Pääkirja
 Päiväkirja
 Tasekirja
 Toteutumavertailut
 Ostoreskontra
 Myyntireskontra
 Populus, palkka- ja henkilöstöhallinnon ohjelma

Tositteiden lajit

Tositelaji	Tositelajin nimi	Tositelaji	Tositelajin nimi
01	MUISTIOTOSITTEET	176	YL/KAAVOITUS- JA MITT.TOIMI
02	AVAUSSALDOTOSITTEET	177	YL/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
03	KASSAKLADITOSITTEET	178	YL/KIINTEISTÖTOIMITUSMAKSUT
05	PALKANLASKENTA	179	YL/SMSTYSKESKUS, AVOIN
06	VYÖRYTYKSET	18	VARHAISKASVATUS
09	POISTOTOSITTEET	18	PÄIVÄHOITO
10	MYNTIRESKONTA/LINJA	180	YL/KOTIASUNNOT
11	MYNTIRESKONTRAN SUORITUKSET	181	YL/LUKIO
111	YL/HALLINTOKESKUS,	182	YL/VIEMÄRILIITOSTYÖT
112	YL/HALLINTOKESKUS	20	VESI- JA JATEVESIMAKSUT
128	YL/YLÄKOULU	21	ASUNTOLAINAT
141	YL/MUSIIKKIOPISTO	60	LÄÄKEKESKUSVARASTO
154	YL/PÄIVÄHOITO	85	OR/TEKNINEN KESKUS
161	YL/KANSALAIPOISTO	86	OR/ALA-ASTEET
163	YL/SMSTYSKESKUS, HALLINTO	87	OR/HOPEARINNE
164	YL/SMSTYSKESKUS	89	OR/YLÄASTE
165	YL/MUSIIKKIOPISTO	90	OR/LUKIO
166	YL/LIIKUNTATOIMI	91	OR/VESIHUOLTOLAITOS
167	YL/NUORISO- JA KULTTUURITOIMI	92	OR/SKANNATUT OSTOLASKUT
168	YL/KANSALAI SOP.HelleWi	93	OR/VESIL.SKANNATUT OSTOLASKUT
171	YL/TEKNINEN VIRASTO, MUUT	94	OR/VERKKOLASKUT
172	YL/TEKNINEN VIR., VUOKRAT		
173	YL/KUNNALLISTEKNIikka		
174	YL/ASUNTOTSTO, MUUT		
175	YL/TEKNINEN KESKUS		

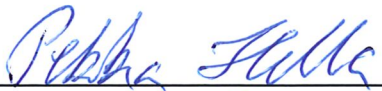
10 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Lapuan kaupunki

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2025

Lapuaalla 30. päivänä maaliskuuta 2026

SARI OJA-LIPASTI

Hannu Saarela

HANNA PERÄAHO

Sari Oja-Lipasti

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lapulla 25.5.2026

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Mari Säynätjoki
JHT-, KHT-tilintarkastaja